

Η ΕΥΤΕΡΗ,

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΜΕ

Φυλλ. 52.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Τόμος Γ'.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΝ 16 ΟΚΤΩΜΒΡΙΟΥ 1849.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Ἀπὸ τῆς ἀ. τοῦ προσεχοῦς Ἰαννουαρίου 1850 ἀρχεται ἡ εἰς τὴν Εὐτέρηην δημοσίευσις σειρὰς ἀθρῶν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν

ΠΟΙΚΙΛΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΟΑ

Ἡ Ποικίλη Ἑλληνικὴ Στοὰ θέλει περιέχει τὸν βίον καὶ τὰς εἰκόνας ὄλων τῶν ἐπισημοτέρων ἀνδρῶν, ὅσοι διέπρεψαν κατὰ τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα, συνετέλεσαν εἰς τὴν αὐτονομίαν τῆς Ἑλλάδος, ἢ ἐδόξασαν τὴν Πατρίδα.

ΣΙΚΕΛΙΚΑΙ ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑΙ.

Α'.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ.)

Ὀλίγον γνωρίζομεν τὴν Σικελίαν, τὴν ἀρχαίαν Τρινακρίαν, τὴν νῆσον ἐκείνην τῆς ὁποίας τὸ ἰδιόρρυθμον ἔπρεπε νὰ ἐρεθίσῃ τὴν περιέργειαν τῶν περιηγητῶν. Ἀλλ' οἱ περιηγηταὶ ἀκολουθοῦσι τὰ ἔργη τῶν προκατόχων τῶν ἐπισκέπτονται τὴν Νεάπολιν, τὴν Βενετίαν, τὴν Ρώμην· τὰ λείψανα ὅμως τῆς ἀρχ. τεκτονικῆς τῶν Ἑλλήνων, τῶν Μαυρουσιῶν καὶ τῶν Ρωμαίων, τῶν ὑποίων θρύει ἡ Σικελία, λείψανα διεσκορπισμένα ἐν μέσῳ βράχων ἀνατραπέντων ἀπὸ τῆς φύσεως τοῦς σεισμοῦς, καὶ κατοπτριζόμενα εἰς θάλασσαν κυανηλαμποκοποῦσαν ὑπὸ τὸν ἥλιον, αὐδαίς τὰ ἐνθυμείται. Ὅλοι τοῦ πολιτισμοῦ οἱ προαγωγοί, Ἕλληνες, Ρωμαῖοι, Καστιλλανοὶ, Μουσουλμάνοι, Ἀγγλοὶ, Γάλλοι, ἤλθον ἐνταῦθα ἀλληλοδιαδόχως ν' ἀπολαύσωσι τῶν ἡδονῶν τοῦ βίου, καὶ ν' ἀνεγείρωσι ἀνά μέσον τῶν ὄρεων, ἅτινα λαμπρύνει ὁ δῦον ἥλιος, τὰς στήλας τῶν ἰδίων σοῶν καὶ τῶν ἰδίων θεάτρων τὰς θαυμιάδας. Κατέτριψα πολλὰ ἔτη τῆς νεότητός μου εἰς τὴν πλήρη ἀναμνή-

σεων εκείνην γῆν, ποτέ μὲν μεταξύ τῶν οὐρεσιῶν τοῦ Ἀλκαμου κατοίκων, ποτέ δὲ ἐν τῷ μέτῳ τῶν ναυτικῶν τῆς Τράπανος, φορῶν ἐνίοτε ὡς αὐτοὶ πῖλον καὶ μανδύαν πορφυροῦν, τὸν μόνον δηλαδὴ ἐπενδύτην τὸν ὁποῖον ῥίπτουσιν ἀπερίττως ἐπὶ τοῦ εὐρώστου σώματός των. Ἐσπούδασα ἐκ τοῦ πλῆσιον τὸν ἀνευ ἀγωγῆς, ἀνευ δραστηριότητος, ἀνευ ἀναπτύξεως ἐκείνου τόπον, καὶ ἐκαμψα γόνυ ἐνώπιον τῶν ἐκκλησιαστικῶν λιτανειῶν καθ' ἃς ἐτρεμον οἱ λαοὶ, ἐνῶ τῶν μοναστηρίων οἱ κώδωνες ἐκρότουν μακρόθεν. Μεταξὺ τῶν συμβαμάτων ὅσα περιήλθον εἰς γνῶσιν μου ἄτινα εἶναι ὄχι μυθιστορία, ἀλλ' ἀνέκδοτα, τῶν ὁποίων οὔτε καλλωπίζω τὰς λεπτομερείας, οὐδ' ἀπὸ τῆς καὶ γελοῖα, καὶ τεράστια, καὶ ποιητικῆ, καὶ ἀπίθανη, καὶ ὑπερβολῆ τραγικά. Ὁ ἀτελής τῆς Σικελίας πολιτισμός καὶ ἡ μάστιξ τῆς δεισιδαιμονίας, ἡ πλῆθυστα τὰ νότ᾽ αὐτῆς, καθιστῶσι τὸ ἔγκλημα συχνότατον. Ἡ κακὴ τῆς δικαιοσύνης διαχείρισις ἀποκρούει τὴν ἰκονοπολίτην τῆς ἠθικῆς, διότι ὁ μὲν ἄνθρωπος τοῦ λαοῦ, ἐὰν εἴν' ἔνοχος φεύγει εἰς τὰ ὄρη, ὁ δ' εὐγενής, ἐν ἐπράξεν ἔγκλημα ἀποσύρεται εἰς τὸ παλάτιον τοῦ.

Τὸ 1820 ἔτος, ἰερεὺς τις Καταναῖος, δὸν Λοδοβίκος Γιάννης ὀνομαζόμενος, ἀνέβη ἐπ' ἄμβωνος, καὶ εἶτε διὰ τὴν ἐλύση πλειότερον τοῦ ἀκροατηρίου τὴν προσοχὴν, εἶτε διὰ τὴν φανῆ ὅτι λαμβάνει ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ τὸν παραβιάζομενον νόμον, εἰσήξεν εἰς τὴν ὀμιλίαν τοῦ διήγησιν δόξματος τραγικωτάτου, οὗτινος ὄλα τὰ πρόσωπα ἐσώζοντο καὶ ἀνῆκον εἰς εὐγενεστάτας τῆς πόλεως οἰκογενεῖας. Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν ὀμιλίαν ταύτην, ὁ Καταναῖος ἰερεὺς ἐστάναζεν ἐντὸς δεσμωτηρίου, ὅπου ἡ Κυβέρνησις τὸν ἀφῆκε τρία ὀλόκληρα ἔτη, τιμωρήσασα οὕτως αὐτὸν ὡς κοινοποιήσαντα ἀνομήματα τῆς Σικελικῆς ἀριστοκρατίας. Ὁ ἴδιος δὸν Λοδοβίκος Γιάννης μ' ἐξεμυστηρεύθη ἐξεληθὼν τῆς φυλακῆς, τὰς ἐπομένας λεπτομερείας συμβεβηκότος τὸ ὁποῖον νομίζω ὠτάξιον.

Ἀνὰ μέσον Συρακουσῶν καὶ Κατάνης, κεῖται ἀρχαῖον παλάτιον ἀρχιτεκτονικῆς Σαρακηνῆς, ἀνῆκον εἰς τοὺς δούκας δὲ τῆς Βροῦκα. Πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν, ὁ τελευταῖος δούξ, ζῶν ἐτι, διέμενε μετὰ τῆς περιήλθου διὰ τὸ κάλλος καὶ τὸν πλοῦτον θυγατρὸς του, εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην, ἐκ τῶν γραφικωτέρων οὐτῶν τῆς νήσου. Δεκαοκταετῆς τὴν ἡλικίαν, ἡ Κωνσταντῆ δὲ τῆς Βροῦκα ἐπροτίμησε μεταξὺ τῶν πολυχρήμων λατρευτῶν τῆς τὸν δευτέρου υἱὸν τοῦ κόμητος Ριζάρη, φίλου τοῦ πατρὸς τῆς. Οἱ νεώτεροι τῶν Σικελῶν υἱοὶ, εἰς οὓς ὁ νόμος καὶ τὰ ἔθιμα παραχωροῦσι μικρότατον κληρονομικὸν μερίδιον, ἐναγκαλιζόμενοι τὸν ἰσρατικὸν ἐπάγγελμα. Ὁ ἀμοιβαῖος ἔρωσ τῶν δύο νέων κατεθροῦνθη τὴν φρόνησιν τοῦ κόμητος καὶ τοῦ δούκου, καὶ διὰ τοῦτο ἰτεράρισαν ἐκ συμφώνου νὰ σταλῆ εἰς Ρώμην ὁ Ἀλβάνος Ριζάρης, διὰ τὴν τελειώσῃ ἐκεῖ τὰς σπουδὰς του, καὶ νὰ βαδίσῃ τὰ πρῶτ᾽ αὐτοῦ βήματα εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον, τὸ ὁποῖον οὐτ' ἡγάπα, οὐδ' ἐσκόπευε νὰ διατρέξῃ. Ἀνεχώρησεν ὁμοῦ δὲ νὰ μὴ παρακούσῃ τὸν πατέρα του. Ἐν τοσοῦτῳ ὁ πρωτότοκος τοῦ Ἀλβάνου ἀδελφὸς προήχθη πλῆσιον τῆς Κωνσταντῆς, ἧτις ἀπέκρουεν ἐπιμόνως τὴν λατρείαν του καὶ ἀπειποῖτο νὰ τὸν νυμφευθῇ. Δύο ἔτη περῆλθον ἔκτοτε· ὁ πρωτότοκος Ριζάρης, ἀποβλήθεις ἀπὸ ἐβράδυναν νὰ μαντεύσῃ τὴν ἐνοίαν τῆς παραδόξου

τὴν νέαν δούκισσαν, συνῆψεν ἄλλον γάμον καὶ ἀπέβηκεν ὀλίγον μετ' αὐτόν· τὸ συμβεβηκὸς τοῦτο μετέβηκεν ἐξ ὀλοκλήρου τὴν θέσιν τοῦ Ἀλβάνου Ριζάρη, καταστήσαν αὐτὸν ἀρχηγὸν τῆς οἰκογενεῖας, κληρονόμον τῶν τίτλων καὶ τῆς καταστάσεως τοῦ πατρὸς. Ἀνεχώρησε λοιπὸν σπουδαίως ἀπὸ τὴν Ρώμην, ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Πάπαν ἄρεσιν, καὶ ἐπανεβλῶν ἐζήτησε τὴν Κωνσταντῆν.

Ἐμπόδια πλέον δὲν ὑπῆρχον. Προσδιωρίσθη ἡμερῆς τοῦ γάμου, καὶ ἡ τελετὴ ἐμελλε νὰ γείνηται τῷ δὲ τῆς Βροῦκα τὴν ἐξοχίαν. Ὅλοι οἱ περίξιοι εὐγενεῖς ἦσαν προσκεκλημένοι. Παρὰ τὴν ἐπαυλιν ταύτην, κατὰ τῶν ἐκείνων ἐποχῶν, ὅστις εἶχε μὲν πολλὰς ἐπισημοσύνας, ἀπεβλήθη δὲ τῶν ἐπισημοσύνων πάντοτε. Προσεκλήθη δὲ καὶ οὗτος δι' ἐπισημοσύνας εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ἀπεκρίθη τὸν εἶχον μόνον ἀκούσει ἐξέμελλαντα φρικώδεις ἀπειλὰς κατὰ τῶν μελῶν τῶν δύο οἰκογενειῶν. Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ νέου Ριζάρη ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν οἰκίαν του, καὶ ἤρπαστο τοῦ εἶχε ὑπάγει. Κανεὶς ὁμοῦ δὲν ἐπρόσεξεν εἰς τὴν περιστασιακὴν τὴν, ἧτις ἐμελλε νὰ κυοφορήσῃ συμβαμάτων τραγικωτάτα.

Τὸ πρῶτῳ τῆς ἡμέρας τοῦ γάμου, γὰρ καὶ λαμπρότης ἐπεκράτησε εἰς τοῦ δὲ τῆς Βροῦκα τὴν ἐξοχίαν· πλῆθος ἀπειρον, τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο ὅτι συνεμερίζετο τὴν εὐτυχίαν τῶν νεονύμφων, ἐπλημμύριζε τὴν ἐκκλησίαν. Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ἰερεὺς ἐβάλλεν εἰς τῆς νόμφης τὸν δάκτυλον τὸ συμβολικὸν δακτυλίδιον, καγγασμὸς ἀκρατος, καγγασμὸς σαρδόνειος ἠκούσθη εἰς τινὰ γωνίαν. Ὅλοι ἐστράφησαν· ἀλλ' ὁ ὑβριστὴς ἐμεινεν ἀγνωστος, καὶ ἡ τελετὴ ἐξηκολούθησε. Τὸ πλῆθος τῶν προσκεκλημένων διασκορπίσθη εἰς τοὺς ἐκτεταμένους τοῦ δὲ τῆς Βροῦκα κήπους· τὸ συμπόσιον διεδέχθη χορὸς, καὶ πολλὰ μουσικὰ τοποθετημένα, αἱ μὲν εἰς μέρη σκιερὰ, αἱ δὲ εἰς τὰς μεγάλας τῆς ἐξοχῆς αἰθούσας, συνέτρεχον εἰς τὸ νὰ συγκροτῶνται σωροὶ διαφόροι χορευτῶν καὶ χορευτριῶν. Ἀλλ' ἡ κυριωτέρα συγκέντρωσις ἐγένετο εἰς τὴν αἰθούσαν τῆς ὑποδοχῆς, ὅπου ἐμεινεν οἱ νεόνυμφοι καὶ τῶν δύο οἰκογενειῶν οἱ ἀρχηγοὶ.

Περὶ τὴν ἐνδεκάτην, ἐνῶ ὁ χορὸς ἦτον εἰς τὴν ἀκμὴν του, δύο ἄνθρωποι φέροντες προσωπίδας εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν. Ἡ χρῆσις τῶν προσωπίδων εἶναι δημοδῆς καὶ γενικὴ εἰς Σικελίαν ὡς καὶ εἰς Βενετίαν, καὶ συνεχῶς ἄνθρωποι οὕτω πως μετμηφισμένοι, ἀναμιγνύονται μὲ χορευτὰς ἔχοντας τὸ πρόσωπον ἀνοικτόν. Ἡ εὐγένεια μόνον ἀπαιτεῖ τὸ νὰ δεικνύῃ ὁ προσωπιδοφόρος τὸ πρόσωπόν του εἰς τὸν κύριον τῆς οἰκίας. Οἱ δύο νεοεβλῶντες ἔφερον ἰακτισμὸν τῶν χωρικῶν τῆς Σικελίας, ὁ δὲ χορὸς τῶν ἦτον ἀλλοκοτος, ζῶπρος, θαρσύλαος. Ἐκράτουν εἰς χεῖρας καὶ τρίτον χορευτὴν, ἡ μᾶλλον νευρὸσπαστον σχῆμα ἔχον ἄνθρωπον, τὸ ὁποῖον, φέρον προσωπίδα ὡς καὶ αὐτοὶ, ἦτον ἐνδεδουμένον μαῦρα· ἐπὶ τοῦ στήθεος τοῦ νευρὸσπαστου ἦτον μὲ ἀργυρὸν ζωγραφισμένη ἡ ἰριζὴς λέξις *Tristitia*, ἧτις ἔστι *θλίψις, μελαγχολία*· οἱ δύο χορευταὶ τὸ ἔθεσαν ἐπὶ σκίμπος, προσποιούμενοι ὅτι τὸ ἔθαψαν μὲ τῆς ἰριζῆς λέξις. Περικυκλώσαντες αὐτοὺς οἱ παρεστῶτες δὲν ἔβραδυναν νὰ μαντεύσῃ τὴν ἐνοίαν τῆς παραδόξου

ἐπισημοσύνης τοῦ λυπρῶ καὶ συνάμα φειδρῶ ἐκείνου παντομίμου δράματος. Ἀφῆκαν λοιπὸν τοὺς δύο δραματιστὰς νὰ θάψωσι τὴν *θλίψιν*, νὰ τὴν σκεπασσοῦν μετὰ πέπλον ἐρυθρὸν καὶ νὰ ἐξακολουθήσωσι τὰς κινήσεις των, ἐγκατέλειψαν τὸν χορὸν καὶ ἐπῆλθον κυκλωθῶς περὶ αὐτοὺς, ἐξ ὧν ὁ μὲν ὑψηλότερος καὶ ῥωμαλεότερος ἐφαίνετο ἠλικιωμένος, ὁ δὲ ἄλλος, εὐλύγιςτος καὶ γρηῖσις, ὑψηλὸς καὶ ἐλαφρότερος, ἐγένετο τὴν ὑποψίαν ὅτι ἀνῆκεν εἰς τὸ ὠραῖον ῥῆλον. Κανεὶς ὁμοῦ ἐξ αὐτῶν δὲν ἠθέλησε νὰ δείξῃ τὸ πρόσωπόν του· καὶ πρῶτῳ μὲν ἐκτύπων τὴν γῆν βαρῶς καὶ εὐρύθμως, ποτὲ δὲ ἐστρέφοντο συμπεπληγμένοι καὶ ἐνηγκαλισμένοι, ἐνῶ ἡ μουσικὴ ἐξηκολούθει νὰ ἠδῶν τὰς ἀκοὰς μὲ τὴν μελωδικὴν ἀρμονίαν τῆς.

«Νὰ ἐκβάλλουν τὰς προσωπίδας των! νὰ ἐκβάλλουν τὰς προσωπίδας των!» ἐφώναζον ὅλοι ὅσοι συνελθόντες ἐθαύμαζον τὰ γινόμενα.

Ὁ χορευτὴς ἐκείνος οὕτινος, τὸ ἐξωτερικὸν ἐφαίνετο γυναικεῖον, ἐπλησίασε τὸν κόμητα Ἀλβάνου Ριζάρη, καὶ τὸν ἔκαμε νεῦμα ὅτι ἐπέθεται νὰ τὸν ὀμιλήσῃ. Ὁ δὲ ἄλλος, μεσολαβήσας, ἐδειξε μὲ τὸν δάκτυλον ἐν τῶν πλησιεστέρων δωματίων· ὅλοι ὑπέθεσαν τότε ὅτι οἱ δύο χορευταὶ ἐπέθετον νὰ φανερωθῶσιν εἰς μόνον τὸν κόμητα, ὅστις δὲν ἐδίστασε νὰ τοὺς παρακολουθῆσῃ. Ἐπαναλαβόντες δὲ τὰς γελοίας κινήσεις των, καὶ τὰς ἀλλοκότους χειρονομίας των, ἐπῆραν ἐκ νέου τὸ ἐπὶ τοῦ σκίμπος πῶμα τῆς *θλίψεως*, καὶ τὸ μετέφερον εἰς ἐν παρακείμενον δωμάτιον προπορευομένου τοῦ κόμητος Ἀλβάνου. Ὁ χορὸς ἤρχισεν ἐκ νέου ἑικοσι λεπτὰ περῆλθον χωρὶς νὰ φανῶσιν οὔτε οἱ χορευταὶ, οὔτε ὁ κόμητις· ἡ νόμφη ἦτον ἀνήτυχος· τὰ βλέμματά της ἐβρίπτοντο εἰς ὄλας τῆς αἰθούσης τὰς γωνίας, ἐπηρώτων ὄλας τὰς φυσιογνωμίας, ἀναζητοῦντα τὸν γαμβρὸν ὅστις εἶχε γενῆ ἄφαντος ὁμοῦ μὲ τοὺς δύο προσωπιδοφόρους.

Οὗτοι ἐφάνησαν τέλος πάντων, φοροῦντες ὁμοῦ ἄλλα ἐνδύματα· μαῦρον βελούδον ἐκαλυπτεν ἄνωθεν ἕως κάτω, τὸ σῶμα των κατὰ τὸν Ἰσπανικὸν τρόπον, καὶ μαῦρη σκέπη ἐκυμάτιζεν ἐπὶ τοῦ μέλανος πῖλον των. Τὸ νευρὸσπαστον, εὐρισκόμενον ὀλονέν εἰς τὰς χεῖρας των, κατετέθη ἐκ νέου ἐπὶ τοῦ πρώτου σκίμπος, περιτυλιγμένον μὲ τὸν ἐρυθρὸν πέπλον τοῦ τρίτου τούτου ἀνθρώπου δὲν ἐφαίνετο οὔτε οἱ πόδες, οὐδ' ἡ κεφαλὴ, καὶ οἱ δύο χορευταὶ ἤρχισαν ἐκ νέου ἐνώπιόν του τοὺς συμβολικοὺς χοροὺς των, λυπρῶτεροι ἢ πρότερον. Ἐγανυπέτουν, ἐπροσποιούντο δεικνύοντες ὑψηλὸν τὰς χεῖρας πρὸς οὐρανόν, καὶ ἐξῆλθον διὰ χιλίων διαφόρων κινήσεων τὴν λύπην τὴν ὁποῖαν ἐπροσπάθουν νὰ παρωδήσωσι· τοὺς παρετήρησαν ἰακτικὴν ὤραν, ἀλλὰ πολλοὶ ἤρχισαν νὰ στενοχωρῶνται θλίποντες σκηνὴν τῆς ὁποίας ὁ τραγικὸς χαρακτὴρ δὲν συνεβιάζετο διόλου μὲ ἑορτὴν γάμου. Ἡ νεόνυμφος ἦγενεὶ κάτωχρος, καὶ ἡ γυναικαδέλφη τῆς, ἧτις ἔστειλε πλῆσιον τῆς, ἠπόρησε διὰ τὴν αἰωνιδίαν ταύτην τοῦ προσώπου τῆς μεταβολῆν.

οἱ δύο προσωπιδοφόροι πλησιάζαντες αὐτήν, τὴν εἶπον τὰ ἐφεξῆς·

«Venite a piangere le nostre e le vostre miserie!»

Ἢτοι,

«Ἐλθέτε νὰ κλαύσῃς τὰς ἐδικὰς μας καὶ τὰς ἐδικὰς σου συμφορὰς!»

Ὅλοι οἱ περιστῶτες ἤκουσαν τὰ λόγια ταῦτα προφερόμενα μεγαλοφώνως. Ἡ Κωνσταντῆ ἐπέσει ἀναίσθητος εἰς τὰς χεῖρας τῶν περὶ αὐτήν, καὶ ἐνῶ ἐπροσπάθουν νὰ τὴν βοηθήσωσιν, οἱ δύο προσωπιδοφόροι ἐγένοντο ἄφαντοι, ἀφῆσαντες ἐπὶ τοῦ σκίμπος τὸ νευρὸσπαστον σκεπασμένον μὲ τὴν ἐρυθρὴν σινδόνα· ὅλοι δὲ ἠπόρησαν ἰδόντες τὴν παράδοξον ἀκίνησίαν τούτου, τὸ ὁποῖον ἐνόμιζον ἐμψυχόν. Ἀνεσήκωσαν τὴν σινδόνα, τὸ ἔσυρον ἀπὸ τὴν χεῖρα, εἶδον ὅτι ἦτον ἄνθρωπος, οὗτινος ὁμοῦ τὸ δέσμα ἦτον ψυχρὸν ὡς χιῶν. Ἀνέσυρον καὶ τὴν προσωπίδα του, καὶ τὸ πῶμα . . . ἦτον τοῦ κόμητος Ἀλβάνου Ριζάρη.

Φωναὶ φρικαλέαι, οἰμωγαὶ γυναικῶν, γενικὸς θόρυβος καὶ ἀταξία, τοιαύτη ἡ ἐπισυμβῆσα τρομερὰ καὶ ἀπερίγραπτος σκηνή! Οἱ φίλοι τοῦ κόμητος ἔτρεξαν κατόπιν τῶν δολοφόνων, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσαν νὰ ἀνακαλύψωσιν οὐδὲν ἔχνος των. Τὸν Ἀλβάνον εἶχον πνίξει μὲ τὰς ἰδικὰς των χεῖρας, ἐντὸς αὐτῆς τῆς νυμφικῆς παστάδος! Ἐντὸς αὐτῆς εὐρέθησαν ὄλα τοῦ ἐγκλήματος τὰ ἔχνη, ἐπὶ δὲ τῆς κλίνης τῶν νεονύμφων ὑπῆρχε στέφανος κυπρίτσου· ὄλοι ὑποπευθῆσαν εὐθὺς τὸν ἰππότην Βρούνην· ἔμαθον δὲ ὅτι διέτριβεν εἰς Βιένναν πολὺ πρὸ τῆς τραγικῆς ταύτης καταστροφῆς. Ἀλλὰ τοὺς δύο προσωπιδοφόρους, τῶν ὁποίων κανεὶς δὲν εἶχεν ἰδεῖ τὴν μορφήν, εἶτε κρυφθέντας εἰς τὰ πολυάριθμα τῆς Σικελίας κρηπίδα, εἶτε καταφυγόντας εἰς μοναστήριον, ὅπου τὸ ἄστυλον εἶναι ἀσφαλέστερον, ἐστάθη ἀδύνατον νὰ ἀνακαλύψῃ ἡ ἀστυνομία.

Ὅστις δὲν γνωρίζει τὴν Σικελίαν, πιθανὸν νὰ θαυμάσῃ διὰ τὸ ἀνέκδοτον τοῦτο καὶ νὰ τὸ ἐκλάβῃ ὡς μῦθον. Ὁ θρηώδης ὁμοῦ, ὁ παράδοξος, ὁ παράτολμος χαρακτὴρ του, εἶναι αὐτὸς ὁ χαρακτὴρ τῶν ἠθῶν τοῦ τόπου ἐκείνου. Ἐὰν ἡ δημοσιότης περὶ αὐτῶν εἰς τὸ κοινὸν ὅτι συμβαίνει καὶ σήμερον ἀκόμη εἰς τὴν ἀρχαίαν Τρινακρίαν, ἐὰν ὁ ἰδιωτικὸς βίος Σικελῶν τινῶν διαφόρων τάξεων ἐγένετο φανερός, ἠθέλωμεν μάθει συμβεβηκῆτα πολὺ τρομερότερα καὶ παραδοξότερα, πολὺ θρηωδέστερα καὶ τραγωδέστερα ἀπὸ τὰς φαντασιοκοπίαις τῶν μυθιστοριογράφων ὄλου τοῦ κόσμου. Εἶναι τόπος ὄλας διόλου ἰδιόρρυθμος, μὴ ὑπεύκων εἰς τὸν ζυγὸν τῶν γνωστῶν νόμων, πολυποίκιλος, Μαυροῦσιος συγχρόνως καὶ Κασιλλιανός, καὶ Ἰταλικός, καὶ ἀγρικός, καὶ θρησκευτικός, καὶ πολιτισμένος, μὴ ἐννοούμενος ἄλλως πλὴν διὰ παραδειγματῶν καὶ διηγήσεων. Παρὰ ταῖς ἀνωτέρας τάξεις, τῆς φαντασίας τ' ἀναπλάσματα εἶναι πολλάκις καὶ παράδοξα καὶ ἀθῶα. Δὲν ἀναφέρω τὸν πρῶτον τῆς Παλαγονίας, ἀπανήσαντα ἐκατομύρια πρὸς γλυφῆ φηλοίων εἰκονισμάτων, διότι ὄλοι γνωρίζουσι τὴν ἀνοήσιν του αὐτῆν, ἀφροῦ μάλιστα ὁ Γκάτ καὶ ἡ Κωρὶς Στάελ τὸν ἐσκώψαν τοσοῦτον εὐφρόως. Ἡλικίαν τοῦ εὐρυχωροτάτου, ἀλλ' εἰς τὴν ἀνοήσιν ταύτην χρῆσιν προσδιορισθέντος κτήματος, τοῦ καλουμένου κοινῶς, ἡ *Παλαγονικὴ μορφή*,

— Τί ἔχεις; τὴν πρώτην.
— Δὲν ἤξεύρω, ἀπεκρίθη ἡ Κωνσταντῆ· πρὸ ὀλίγης ὥρας πάσχω. Ἐνῶ δὲ ἐπρόφερε τὰς λέξεις ταύτας,

κείται άλλος κήπος, ιδιοκτησία του πρίγγιπος Βου-
τέρα, αντιπροσωπεύσαντος επί πολλά έτη την Σικελίαν
παρά τή Αύλη της Γαλλίας. Έντος αυτού οικο-
δόμησεν ο πρίγγιψ ούτος μοναστήριον κατοικούμενον
από κληρίκων μοναχούς, τρώγοντας εις τας αίθουσας,
πίνοντας εις τας κατώγεια και τας αποθήκας, δερο-
μένους εις τας αλλές, συνδιαλεγόμενους έρωτικώς με-
νάς, παιζοντας βιλιάρδον και ζατρίκιον, κάμωντας
έν ένι λόγῳ ὅ,τι οί μοναχί δέν πρέπει νά κάμνωσι.
Σάτυρα εκ κηρίου, παρωδία άλλόκοτος, έχουσα τήν
διπλήν άζιαν, άλληθείας έγχωρίου και ιδιαιρέθμιαις
δχι άπειροκάλου.

Αλλά πόσαι περιστάσεις τρώντι φοικταί, εκπηγά-
ζουσαι από πολιτισμόν άτελη και από τό άνίσχυρον
των νόμων, μένουσι παραχωμένοι εις τά χρονικά
των οικογενειών! Οί λησταί, έξ ὧν ή πασίγνωστος
Κυρία Ραδκλιφ έγέμισε τά συγγράμματά της, άπαν-
τώνται άδιακόπως εις Σικελίαν· τά παράλιά της μα-
στιίζονται από πειρατάς, τά άρχαία της μοναστήρια,
κατοικούμενα από μοναχούς ούδόλωσ επιβλεπομένους,
γίνονται θέατρον πράξεων άποτροπικών, των όποίων
τά έχνη καλύπτονται από σκότη πυκνότατα. Έν γενεί
ὅ λαός δέν πολυδυσκολεύεται νά χύνη αίμα ανθρώ-
πινον. Ένθυμούμεθα εισέτι τήν παρὰ τήν Αύγουσταν
σφαγήν τριακοσίων πενήκοντα Γάλλων οίτινες, επι-
στρέφοντες τό 1800 από τήν Αίγυπτον, έβρίθθησαν
από τρικυμίαν εις τά παράλια της νήσου. Και όμως τόν
νέον τούτον σικελικόν έσπερινόν άρῆκεν άτιμώρητον ή
κυβέρνησις της Νεαπόλεως, μ ὄλον ὅτι ήθελεν εισθαι
πολλά δύσκολον τό νά παιδευθώσιν οί πρωταίτιοι του
κακουργήματος, ούτινος ήτον ένοχος ὀλόκληρος ὁ λαός.
Πολλάκις συμβαίνει νά κυριεύσῃ διά των ὄπλων συμ-
μορία ληστών, μοναστήριον κείμενον εις τά ὄρη· τότε
σφάζουσιν άνιλεώς ὄλους τούς μοναχούς ή τας μονα-
χάς, και διαροπάζουσι τούς θησαυρούς τούς όποιούς
συνειθίζουσι ν' αποθέτωσιν εκεί οί πιστοί· τοιαύτη της
κοινωνίας εκείνης ή κατάστασις! Η ιδιοκτησία το-
σούτω ὀλίγον προστατεύεται, ὡστε οί ναοί των άγιών
και των μοναστηρίων οί τοίχοι θεωροῦνται ακόμη ὡς
άσφαλέστατα άσυλα, και όμως οί Σικελιοί κακοῦργοί
δέν τά σέβονται πάντοτε. Οί πλειότεροι των ήγουμέ-
νων είναι οί άλληθείς της Σικελίας τραπέζιται. Ρίς
τας χείρας αυτών παρακαταθέτουσιν οί πλούσιοι τά
πολυτιμότερα πράγματά των, και ή γνωστή αὐτή
έμπιστοσύνη δίδει άρραμάς εις πληθος περιστάσεων
σχεδόν πάντοτε τραγικών, ένιοτε δέ και γελοίων.

Τό 1806, ὁ γερμανός κόμης Ουέδερ, ὅστις έσχό-
πευε νά διατρέψῃ έτη τινά εις Σικελίαν, ανεχώρησεν
έκ Βιέννης εις Τεργέστην, και άπέβη εις τόν λιμένα
της Κατάνης. Καλός καθολικός και γαστρονόμος πε-
ρικλής, προικισμένος από πλειοτέρας φυσικάς ή δια-
νοητικάς δυνάμεις, έφερε μεθ' έξουτου έπιστολάς συ-
στατηρίους, άργύριον και περιέργειαν άμετρον· τόν
είχον ὑποσχεθῆ νά τόν φιλοξενήσωσιν εις τήν μονήν
του άγίου Νικολάου, κατοικουμένην από Βενεδικτείους,
των όποίων τόν κοιλιόδουλον και τρυφηλόν βίον είχεν
άκούσει πολλάκις έκθειάζόμενον, και ὑπό τήν σκέπη
των όποιων ήλπίζε νά αναλάβῃ από τούς κόπους του
ταξιδίου του. Πλησίον της Κατάνης ὑπάρχουσι δύο

μοναστήρια του άγίου Νικολάου, τό της Άμμου, και
μενον παρὰ τήν πόλιν και κατοικούμενον σήμερα
τήν κοινότητα, και τό του Γέροντος, ούτινος ή
είναι τόσω μαγευτική και τόσω ὠρτια, ὅσω είν' ἡ
κίνδυνος και τρομερά· κείται δέ επί της άριστερας
Αίτνης πλευράς, και απέχει δώδεκα μιλια της Κα-
τάνης και έν μίλιον του χωρίου Νικολόσι, περικυκλι-
νεται από πύργους παλαιούς, και ὁμοιάζει μάλλον
άκρόπολις ή μοναστήριον. Δάσος δρυών προκίονται
των όποιων ή σκιά εξαπλοῦται μέχρι των έρειπίων
του κτιρίου τούτου, έπαυξάνει τό φρικώδες της θέσεως
τά θεμέλια του μοναστηρίου κείνται δύο χιλιάδες
και πεντακοσίους ποδας άνω της επιφανείας της θα-
λάσσης. Οικοδομηθέν τό 1156, έτάφη τοσάκις ὑπό
τήν τέφραν, τοσάκις κατεκλύσθη από κύματα μύδρων
φλογερών και έκρημίσθη από σειμούς, ὡστε, άρῆ-
ή άδελφότης τό άνήγειρε πολλάκις, ήναγκάσθη νά τι-
έγκαταλείψῃ ὀριστικώς τό 1558, και νά καταβῇ εις
τήν πεδιάδα ὅπου οικοδόμησε τό στερεόν κτίριον εις
τό ὅποιον κατοικεῖ σήμερα.

Μεγαλοπρεπή και πρόξενα φρίκης είναι τά έρειπία
του άγίου Νικολάου του Γέροντος· ὅταν ὁ άπυθιδισμέ-
νος περιηγητής σταματᾷ ὑπό τούς έρημωμένους εκεί-
νους τοίχους, αναγινώσκει με ὄμμα έντρομον τας άπέ-
ρους χρονολογίας των πυρκαϊῶν, των σεισμῶν και των
παντοίων καταστροφῶν εις ἃς ὑπέκυψε τό μοναστή-
ριον από της ανεγέρσεώς του, και των όποιων ή μνή-
μη είναι εισέτι γεγλυμμένη επί των πετρῶν· Η
έκλογη της θέσεως καταλλήλου εις μελέτας θρησκευ-
τικάς, ή ὠραιότης, τό ὕψος και ή έκτασις του τόπου,
ή φρίκη τήν ὅποιαν προξενεῖ τό παρακείμενον ήραι-
σιον, ή άκρα απομόνωσις του εξαισίου εκείνου μέρους,
ὅπου οί άναχωρηταί της αρχαιότητος ήρχοντο νά
ὑψώσωσι τήν διάνοιαν πρὸς τόν Θεόν και τήν αἰω-
νιότητα, πλησίον του χαινόντος στόματος του κρατῆ-
ρος, ὁ καθαρὸς της ὑψηλῆς εκείνης θέσεως αήρ, ὅλα
συντρέχουσιν εις τό νά γεννησωσιν αίσθημα ὑπερφυές
και μελαγχολικόν, τό ὅποιον ταράττουσι πολλάκις ὁ
ὄρεινός ληστής και τό πυρφόρον ὄπλον του.

Δέν λέγομεν ὑπερβολήν εἰν θεσπιάσωμεν ὅτι αἱ
συμμορίαί των ληστών έξ ὧν καταμαστίζεται ή Σικε-
λία, διαχειρίζονται τήν ὑπερτάτην έξουσίαν ὁμοῦ με-
τήν κυβέρνησιν και τούς μοναχούς, και τήν διαφιλο-
νεικουσί μάλιστα πολλάκις εις αυτούς. Πρὸ τεσσαρά-
κοντα ετών ή κατάστασις αὐτή ήτον πολὺ χειροτέρα,
διότι οί λησταί, μεταβάλλοντες εις ὄχυρά τά σπή-
λαια των ὄρων και τά πεπαλαιωμένα φρούρια,
έπολιόρκουν και διήρπαζον τας παραλίους πόλεις, τήν
Μασκαλούτσιαν, τήν Φλοριδιαν, τήν Μελλίτην· και
αὐτή ή Κατάνη, πόλις εξήκοντα χιλιάδας ψυχῶν πε-
ριέχουσα, ήτον ὑποτελής των ληστών τούτων. Εστέλ-
λοντο ένιοτε κατ' αυτών άποσπάσματα άνάνδρων
χωροφυλάκων, οίτινες εκρύπτοντο ὀπισθεν των φραγ-
μῶν, και έσπευδον νά φύγωσιν ἅμα έβλεπον πλησιάζ-
οντας τούς αντιπάλους των. Τό 1806, τό παλαιόν
του άγίου Νικολάου μοναστήριον είχε γενεῖ καταγωγήιον
τρομερωτάτης και λίαν επιφόδου συμμορίας. Οί λη-
σταί, χωρίς νά φοβηθῶσι τό ήραισιον τό ὅποιον
έβρόντα επί των κεφαλῶν των, έπεσεύασαν μερικοῖς

πυρός, ὡχρώθησαν, κατεσκύαπαν τοξικάς (1) εις
προμαχάνας, και εκρυπτον εις τας άπεράντους
θήκας και τας ὑπογείους του μοναστηρίου στοάς,
πρὸς φόρους τούς ὅποιους εισέπραττον εις τήν πεδιάδα.
Κατά τήν εποχήν ταύτην καθ' ήν είχον φθάσει εις
κολοφῶνα της εὐτυχίας των, ὁ κόμης Ουέδερ, άπο-
λασθαίς νεωστί εις Κατάνην, και επιθυμῶν νά ὑπάγῃ
γευθῆ εις του άγίου Νικολάου τό μοναστήριον, ήρώ-
τησεν τόν τυχόντα άγωγάτην (lettighiere), ποία ή
είσοδα εις τό μέρος εκείνο. Όταν έκαμε τήν έρώτη-
σιν ταύτην, εὕρεσκετο ὑπό τούς τοίχους αυτούς του
άγίου Νικολάου της Άμμου τόν ὅποιον δέν εγνωρίζεν·
ὁ άγωγάτης, ὅστις ὡμίλει μόνον τό σικελικόν ιδίωμα,
και αὐτό θάρβαρον και τραχῆ, ὑπέθεσεν ὅτι ή Γερμα-
νική έξοχότης, ήτις δέν εγνωρίζε καλήτερα του τήν
Καλικήν, ήρώτα διά τήν ὁδόν του άγίου Νικολάου του
Γέροντος. Δέν εδύνατο νά φαντασθῆ ὅτι ὁ κόμης έπρο-
μηθεύθη ἅμαξαν και δύο ἡμιόνους διά νά ὑπάγῃ εις
τήν μονήν της Άμμου, ὑπό τούς τοίχους της όποιας
εὕρεσκετο· άλλ' ὀποιαδήποτε και αν ὑπῆρξεν ή αίτία
του λάθους του, συνεφώνησε τήν τιμὴν διχ νά μετα-
φέρῃ τήν έξοχότητά του και τά σκεῦή της εις τόν
άγιον Νικόλαον τόν Γέροντα· ήταν δέ άμφοτέρωι έτοι-
μοι νά αναχωρήσωσιν ὅταν ὁ άγωγάτης, κρατῶν εις
χείρας τόν έρυθρόν του πῖλον, και πλησιάζας τόν κό-
μπα με πρόσωπον φαιδρόν και εἰρωνικόν, κοινόν εις
τούς Σικελούς,
— Μήπως, εἶπε, κατά τύχην ή έξοχότης σας έχῃ
μαζῆ της πολυτιμα πράγματα;
Ὁ κόμης ὅστις μόλις ένόει τά κορακιστικά του
άγωγάτου του, πληθοντα z, και g, και ou, έρριψε
θλέμμα βλοσυρόν επ'αυτοῦ και τόν άπεκρίθη Ιταλογερ-
μανιστί·
— Ντά μπράμαντά μου! τά ντά μπάρω μαζῆ μου!
ντιαμπόλο!
— Α! επανέλαβεν ὁ Σικελός, καλοανοίξας τούς
ὀφθαλμούς του και εκβαλῶν τήν γλώσσάν του, νου-
stra zzellincza! έστοχάσθηκα ὅτι ήμπορούσατε ν'
αφήσετε τά πράγματά σας εις Κατάνην!
— Ν' αφήσω ντά μπράμαντά μου και ντά γρόσα
μου έντῶ! άνέκραξε με ὄργην ὁ κόμης, ὅκι! ὅκι!
— Ὅπως αγαπᾷ, ή zzellincza, εἶπεν ὁ Σικελός·
πλήν μά τό ποδάρι του Γιεζου σάντσο, ὅ,τι ὑπάγει
έκει κάτω δέν γράζει πο:έ.
— Εσὺ τέλει νά μήν γκουράσῃ ντά μουλάρια, εἰσώ-
ναξεν ὁ κόμης ὅστις δέν είχε καταλάβει τό τέλος της
φράσεως του άγωγάτου, και ένόμιζεν ὅτι ὁ Σικελός
έκαμνε δυσκολίας διά νά λάβῃ μεγαλήτερον άγώγιον.
Γκάμε γλήγορα, φόρτασε ντά μουλάρια σου, και πάμε.
— Ὅπως αγαπᾷ ή zzellincza!
Ὁ Σικελός ήρχισε νά φορτίξῃ τας ἡμιόνους, άλλῆ
με τοσαύτην βραθυμίαν, και συρίζων μέλος τότον
λυπηρόν, ὡστε ὁ Γερμανός στενοχωρηθείς έσυρε δύο
πιστόλια τρισμέγιστα από τό έπίπτιον μιᾶς ἡμιόνου,
και επαναλαμβάνων τας χονδροειδέστερας ὕβρεις τας
Αποίας έπρόφερε ποτε στόμα γερμανικόν, ήπέλησε τόν

Σικελόν· άλλ' ούτος χωρίς νά ταραχθῆ, έσούριξε ταραν-
τινόν χορόν, και ὑπήκουσεν εις τόν νέον του κύριον.
Αἱ ἡμίονοι ήρχίζον νά καλπάζωσι, και ὁ ὀδηγός, άνα-
πελῶν τά διατρέξαντα, έφθασε κατά φυσικόν λόγον
εις τό ἴπόμενον συμπέρασμα· ὅτι ὁ κόμης απέλαμ-
βανε τήν εἰνοιαν των ληστών του μοναστηρίου, και
ὅτι ήτον κομιστής αξιολόγων συστατηρίων. Επειδή
άλλως οί λησταί οὔτοι δέν έδολαπτον ποτέ τούς άγω-
γάτας και τούς ὀδηγούς ὁσάκις δέν απήντων αντί-
στασιν από μέρους των, ὁ Σικελός μας ὑπήκουσε χωρίς
πλέον ν' αποκριθῆ, και διευθύνθη πρὸς τόν άγιον Νι-
κόλαον τόν Γέροντα. Ὁ κόμης Ουέδερ δέν είχε γευθῆ,
και ήτον έκτῃ μετὰ μεσημβρίαν. Χωρίς νά προσβά-
λωμεν τας εξεις των Γερμανῶν τούς ὅποιους ὁ Γκέτ,
εις τόν Wilhem—Meister, μάς παριστάνει έρωδια-
σμένους με άπειρα πουδίνια, περιχυμένα από ζωμούς
εὐχύμους, και εὐόσμούς, δυνάμεθα νά πιστεῦσωμεν ὅτι
μετὰ θαλασσοπορείαν αρκετά διεξοδικήν και διαίταν
εἰκανῶς αὐστηράν, ὁ ὀδοιπόρος μας άνεπὸλει ήδέως τά
πραγμά των άγιων πατέρων, τήν ὑποδοχήν της όποι-
ας έμελλε νά τύχῃ, τούς γλυκυτάτους και εὐώδεις
οἴνους τούς ὅποιους ήελον αναβιβάζει από τό κατώ-
γειον, και τας σικελικάς συκαλίδας αἰτινες έμελλε νά
στολισῶσι τό πινάκιόν του. Ένῶ ὁ καλός μας κόμης
εἰρανόταξτο ὅλα ταῦτα, ὁ άγωγάτης και αἱ δύο του
ἡμίονοι διέτρεχον τας φάραγγας της Αίτνης. Αἴφνης
ὁ κόμης άνεσχηώθη, φοβηθείς τήν έρημίαν και τήν
ἀγριότητα της ὁδοῦ· τόν εἶπῆν ὅτι τό ταξείδιον ήτον
πολλά διεξοδικόν, και άποσύρας τό παραπέτασμα του
ὄχηματος ήρώτησεν·
— Άγωγάτη, ποῦ εἴμεθα;
— Εἰς τόν δρόμον του άγίου Νικολάου, έξοχώτατε!
— Α! . . . ὁ δρόμος αὐτός είναι άσφαλής;
— Ὁχι τόσον, έξοχώτατε! Σας προειδοποίησα.
— Ντιαμπόλο, ντιαμπόλο! . . . Εἴμεθα ακόμη
πολὺ μακράν; πότε θά φθάσωμεν;
— Πρὶν νυκτώσῃ, έλπίζω.
— Πρὶν νυκτώσῃ! επανέλαβε με θυμόν ὁ νῆστις
γερμανός· κάμε γρήγορα, οί άγιοι πατέρες θά εἰδει-
πνησαν, και δέν θά εὕρω πλέον τίποτε·
Ὅταν ὁ Σικελός ήκουσε τήν λέξιν οί άγιοι πατέρες,
ή φυσιογνωμία του εγένετο κομικωτάτη, και ή έκστα-
σίς του άπερίγραπτος· ὑπωπετίθη ὅτι ὁ κόμης δέν
είχε πληροφορίας ακριβεί, και άνέκραξε με ήθος έμ-
φαντικώτατον·
— Εἶσθε πολλά βιαστικὸς, έξοχώτατε!
— Αποθνήσκω από τήν πείναν.
— Οί κύριοι εκείνοι, έξοχώτατε, θά θεραπεύσουν
τήν πείνάν σας!
— Τό έλπίζω, τό έλπίζω, επανέλαβεν ὁ κόμης,
εὐρισκόμενος πάντοτε εις τήν ἴδιαν πλάνην. Με φαί-
νεται όμως ὅτι θά έκαμνα καλά αν εγευόμην εις Κα-
τάνην.
— Zzellincza! θέλετε νά γυρίσω πρὸς τό μέρος
της πόλεως τήν κεραλή των ζῶων μου;
— Εἰς τόν διάβολον! ὄχι! εις τό μοναστήριον τό
γρηγορώτερον.
— Zerebillo da Tedesco! χονδροκέφαλον Γερ-
μανικόν! εἰσθύρισε σιγηλά ὁ ἡνίοχος, διευθύνας τας
ἀποκαμωμένας ἡμιόνους του πρὸς τ' ἀπόρημα μο-

(1) Meurtrières. Τοξικάς ὀνόμαζαν οί Γραικορωμαίοι τας
τροπας ή θυρίδας του τείχους, διά των όποιων ετόξευον άπα-
λῶς κατά των εναντιων, Ατακτα Κοραῆ, Τόμ. Α. σελ. 604.
Ὄνομάζονται κοινῶς πολεμιστραι.

νοπάτια τῆς Αἴτης. Ἀπὸ φάραγγα εἰς φάραγγα καὶ ἀπὸ κορυφὴν εἰς κορυφὴν, ποτὲ μὲν ἀναβαίνοντες εἰς τρομεροὺς κρημνοὺς, ποτὲ δὲ βυθιζόμενοι εἰς θάρατρα ὁμοιάζοντα τὸν ἄδην, οἱ ὀδοιπόροι μας ἐβησαν τέλος πάντων εἰς τὸ μέγα μοναστήριον, οὐτινος οἱ μαῦροι καὶ σεσαθρωμένοι τοῖχοι ἔστεφον τὸ μέτωπον ὕψους τινός. Ὁ ἀγωγιάντης κατέβη, καὶ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ κόμητος, ἀνεσήλωσε μὲ χεῖρα ὑπὸ τὸν πλάγιον ῥόπτρον σκιωρισμένον ἀπὸ τὴν πολυκαίριαν· τὸ ῥόπτρον ἔπεσε βαρέως, καὶ ὁ κρότος ἐγέννησεν ἠῶ ἀντιλαλήσαν ἐπὶ τινα λεπτὰ εἰς τὰ κοιλάματα τοῦ πεπλαιωμένου κτιρίου. Σμήνη ὀρνέων ἀπικισίων ἐπίταξαν σωρηδὸν ἀπὸ ὄλας τὰς σχισμάδας, καὶ μετ' ὀλίγον κρότος, πένθιμος κώδωνος μετέβη ἀπὸ κρημνὸν εἰς κρημνὸν, ἀπὸ κοιλάδα εἰς κοιλάδα, ἀπὸ στενὸν εἰς στενὸν, ἀντηχῶν εἰς θράχους ἀπροσίτους, θρονῶν καὶ σθενύμενος βαθμυδὸν ὡς ἐρηξίς μακρὴν πεσόντος κεραυνοῦ.

— Διάβολε! εἶπεν ὁ κόμης· τί κώδων! Ἐν τῷ τῷ ἡ θύρα δὲν ἀνοίγεται, πρέπει νὰ κοιμῶνται ὑπὸν βαθύτατον οἱ πατέρες· σήμανε ἀκόμη μίαν φοράν.

Καὶ ἐνῶ ὠμίλει ἀνετήλωσε τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ βλέμμα του ἔπεσεν ἐπὶ πρωτόπυ δατυπώγωνος, ἐπὶ κεφαλῆς ἀγρίας ὡς τοῦ Σαλθατῆ Ρόζα, ἥτις, ἐξεληθούσα ἀπὸ τοῖχον κρημνισμένον ἠτένιζε μετὰ προσοχῆς τὸν ὀδοιπόρον, τὸν ἀγωγιάντην καὶ τὰς δύο ἡμίονους. Μακρὸν τι ὄργανον ὁμοιάζον σωλήνα χαλκοειδῆ, διευθυνόμενον κατὰ τῆς κεφαλῆς τῶν ζένων, ἐφάνητο εἰς ὀπὴν τινα τοῦ τοίχου. Πᾶς ἄλλος ἤθελεν ἐκλάσει τὸ ὄργανον τοῦτο ὡς ὄπλον· ἀλλ' ὁ κόμης Οὐέδερ, κυριόνομος ἀπὸ σάφεις ὀρθοπευτικῆς, αἰτινες ἀνεμυγνύοντο μὲ τὰς γαστρονομικὰς του ιδέας, ἤθελε νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἦτον ἄκρα σταυροῦ. Καὶ ὅμως ἐξενίσθη διὰ τὴν ἐμπόλεμον ταύτην προφίλαξιν, τὴν ὁποῖαν ἀπέδωκεν εἰς τὴν ἐπικίνδυνον τοῦ μοναστηρίου θέσιν.

— Καλὴ ἔσπερα σας, κύριε! εἶπεν· εἴθε ἀναμφοβόλως ὁ θυρωρὸς ἀνοίξετέ με, παρακλῶ.

— Πολὺ βιάζεσθε· ποῖος εἴθε ἐν πρώτοις;

— Ὀνομάζομαι κόμης Οὐέδερ· ἔχω συστατικὰ διὰ τὸν πανοσιώτατον ἡγούμενον σας.

— Ἄ, διάβολε! Καὶ πόσοι εἴθε;

— Μόνον δύο, ἐγὼ καὶ ὁ ἀγωγιάντης. Ἐνῶ θὰ μ' ἀνοίγετε, αὐτὸς θὰ ἐκρωτώσῃ.

— Βλέπω καὶ βιάζεσθε πάντοτε. Ἐχετε πολλὰ πράγματα;

— Οχι πολλά· δὲν θὰ σὰς δώσουν βάρος.

— Ὅσον διὰ τοῦτο μὴν ἀνευχῆτε ὅσῳ περισσότερα ἔχετε τόσῳ καλῆτερα.

Ὁ κόμης παρετήρησεν ὅτι ὁ χονδροειδὴς ἐκεῖνος ἀνθρωπος εἶχεν εὐγένειάν τινα εἰς τοὺς πρόπους του, καὶ ἐπερίμενεν ἡσυχῶς νὰ εὐρεσθῇ ἡ παράδοξος θυρωρὸς νὰ καταβῇ διὰ νὰ κυλίσῃ περὶ τοὺς πεπλαιωμένους στροβιγγὰς τῆς τῶν ὀγκωδιστατῶν πύλην. Μόλις δὲ ἠνοήθη καὶ ὁ θυρωρὸς ἔλαθε τὸ δισάκκιον τοῦ ζένου μὲ προθυμίαν ἥτις τὸν ἐφάνη καλὸς οἰωνός.

— Ὁδήγησέ με εἰς τὸν ἡγούμενον, εἶπεν ὁ κόμης.

— Τὸν ἡγούμενον! ἔπανέλαβεν ὁ θυρωρὸς.

— Ναί! ἔγω γράμμα δι' αὐτὸν, εἶπεν ὁ Οὐέδερ ἐκβαλὼν ἀπὸ τὸ χαρτοφυλάκιόν του ἐπιστολὴν ἐπιγραφουμένην· « Πρὸς τὸν πανοσιώτατον ἡγούμενον τῆς

ἱερᾶς μονῆς τοῦ ἁγίου Νικολάου τῶν Βενεδικτεῖων. — Πολλὰ καλὰ, πολλὰ καλὰ, ἀπεκρίθη ὁ θυρωρὸς ὅστις ὀλίγον ἔλειπε νὰ σχάσῃ ἀπὸ τὰ γέλοια τὰ ὁποῖα ἠγωνίζετο νὰ προσποιηθῇ ὁ καπετ... δηλαδὴ ὁ ἡγούμενός μας, κἀμνεὶ τὴν στιγμὴν αὐτὴν μίαν μικρὰν παγάναν (1), ἢ ἂν θέλετε καλῆτερα μίαν μικρὰν περιουσίαν εἰς τὴν ἐπαρχίαν δὲν ἀμφιβάλλω ὅμως ὅτι θὰ ἤκουσε τὸν μεγάλον κώδωνα τοῦ μοναστηρίου καὶ θὰ ἐπιστρέψῃ γρήγορα. Θὰ ἔλθῃ νὰ διαβάσῃ τὸν ἐσπερινὸν μαζί μ' αὐτὸν. Στείλειτ' ὀπίσω τὸν ἀγωγιάντην αὐτὸν τοῦ ὁποῖου δὲν ἔχετε πλέον ἀνάγκην. Ὁ δὲ ἀγωγιάντης, χωρὶς νὰ περιμεῖνῃ νὰ τὸ ἀκούσῃ καὶ δευτέρην φοράν, ἀνεχώρησε συρίζων δυνατώτερα ἢ πρότερον τὸ τροκαντίνον μέλος, χωρὶς οὐτε κἀν νὰ στραφῇ νὰ ἴδῃ ὀπίσω του.

Τὸ ἔσωτερικὸν τοῦ μοναστηρίου ἦτον πολλὰ παράξενον· παντοῦ ἐρείπει· ποῦ καὶ ποῦ μερικαὶ θυτίται χωρὶς πάτον· οὔτε σταυροί, οὔτε κανὲν σύμβολον λατρείας ἐφάνητο· τὰ ἱερὰ θήματα ἦσαν μεταβεβλημένα εἰς ἔστιας, ἐν ἐνὶ λόγῳ πανταχοῦ ἐφάνητο ἔχνη καταστροφῆς· τὰ ὁποῖα οὐτ' ἐφρόντισέ τις νὰ ἐξαλείψῃ. Ὁ θυρωρὸς, παρατηρήσας τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ζένου καὶ τὴν αἰτίαν αὐτῆς, ἔσπευσε νὰ τὸν εἴπῃ τὰ ἐφεξῆς.

— Εἴμεθα πολλὰ ἐκτεθειμένοι εἰς τὰς προσβολὰς καὶ τὰς ἐφόδους τῶν ληστῶν οἱ ὁποῖοι καταφεύγουν εἰς τὰ βουνά. Ἄν εἴχαμεν πολῦτιμα πράγματα, θὰ τὰ ἐκρύπταμεν μὲ πολλὴν προσοχὴν· ἤξεύρετε ὅμως ὅτι ἔχομεν καὶ ἄλλο μοναστήριον εἰς τὴν πεδιάδα, ἀσπράλεστατον. Ὁ ἀρχηγὸς θὰ σὰς τὰ εἶπῃ ὅλα· ἐπειδὴ εἶναι ἀνάγκη νὰ μεταχειρίζομεθα ὄπλα διὰ νὰ ὑπερασπιζόμεθα, δὲν φροῦμεν τὰ φορέματα τοῦ τάγματός μας. Ἐμβάτε εἰς τοῦτο· ὁ κελλίον καὶ παρατηρήσετε καλὰ τί πράγματα ἔχετε διὰ νὰ ἤξεύρετε τί διδεται εἰς τὰς χεῖράς μας· διότι ἂν λείψῃ τὸ παραμικρὸν, ὁ ἀρχηγός, τοῦ ὁποῖου ὁ θυμὸς εἶναι φρικτός, δὲν θὰ μὲ τὸ συγχωρήσῃ.

Ὁ Οὐέδερ ὅστις ἰθὺμάζε τὴν μεγάλην αὐτὴν τιμιότητα, τὸν ὁποῖον ὅμως κατέτρωγεν ἡ πείνα, εὐχαρίστησε τὸν θυρωρὸν καὶ ἐπερίμενε μὲ ὑπομονὴν τὴν στιγμὴν τοῦ περιπολήτου γεύματος, τοῦ τὸσον ἀναγκαίου τὴν στιγμὴν ἐκεῖνην. Μετὰ μίαν ὥραν, νέος ἀνθρωπος, εἰσήλαθεν εἰς τὸ κελλίον, φέρων ἱματισμοῦ ἀνάμικτον, στρατιωτικὸν τε καὶ πολιτικὸν, καὶ ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸν θυρωρὸν.

— Ἴδου, εἶπεν ὁ τελευταῖος οὗτος, ὁ ἡγούμενός μας. Ἐγχειρίσατέ τον τὸ γράμμα σας.

Ὁ ἡγούμενος, τεσσαράκοντα πέντε ἐτῶν ὡς ἔγγιστ, πρόσωπον ἔχον ἀβρηνωπὸν καὶ φυσιογνωμίαν ἀνθρώπου, εὐχαρίστησε τὸν κόμητα, ἔλαθεν ἀπὸ τὰς χεῖράς του καὶ ἀνέγνωσε μὲ ἦθος φειδῶν τὴν ἐπιστολήν.

— Λυπούμαι, εἶπεν, ὅτι ἡ ἀγρία θέσις τοῦ μοναστηρίου μας, δὲν μὰς συγχωρεῖ νὰ σὰς ὑποδεχθῶμεν ὅπως ἀξίζετε· εἴμεθα, τὸ βλέπετε, πτωχοὶ ἱερμίται τοῦ βουνοῦ, καὶ ἡ τράπεζά μας εἶναι εὐτελής. Συγχωρήσατέ μας λοιπὸν καὶ δεχθῆτε τὰς εὐχαριστίας μας διὰ τὴν ἐμπιστοσύνην τὴν ὁποῖαν μὰς δείχνετε ζη-

(1) Παγάναν ὀνομάζομεν κοινῶς εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν βαίτιαν τῶν Γάλλων.

τηντες φιλοξενίαν ἀπὸ ἡμᾶς· ὅσον δὲ διὰ τὴν παρρησίαν τὴν ὁποῖαν μ' ἐμπιστεύεσθε φιλοκαρῶθω, ἡσυχῶς· τὸ ταμειὸν τοῦ μοναστηρίου δὲν ἀφίνει ἡμᾶς τὸ περιεχόμενόν του καὶ σὰς ὑπόσχομαι ὅτι θὰ ἀποδώσω ἰδιαιτέρως περὶ αὐτῆς· λυπούμαι μόνον, ἐπειδὴ ἔσπευσε μειδιάσας μὲ χάριν, ὅτι ἡ ποσότης εἶναι ὀλίγον μικρά.

Ἦτον τέλος πάντων καιρὸς νὰ δειπνήσῃ ὁ ταλαίπωρος κόμης· ἡ ὄρμη τῆς ὀρέξεώς του δὲν τὸν ἀφῆκε παρατηρήσῃ τὸ ἐστιατόριον· τίς ζωγράφος ἤθελεν ἐπισημῆσαι ἀντικείμενον περιεργότερον καὶ ποικιλότερον; Ἐν πρώτοις ἐβλέπε φανὸν κρεμάμενον εἰς τὸν θόλον, φανὸν καπνώδη, οὐτινος αἱ μακρὰ μῦται ὁμοιάζον μὲ τὴν μύτην χειμαίρας ἀποπνέουσας καπνοῦ καὶ φλόγας, καὶ ὑπὸ τὴν κλονουμένην λάμπην αὐτοῦ ἐφάνησαν τὰ πλέον ἀλλόκοτα πρόσωπα τοῦ κόμου· τὰ ἐνδύματα ἦσαν πολυποικίλλα ὡς καὶ αἱ μορφῆ· ἐβλέπετε συγχρόνως καὶ χρυσὸν, καὶ χαλκόν, καὶ ἄλλα. Πολύτιμα μεταξωτὰ πάσης ἐποχῆς, φορέματα παντός γένους, ἀπετέλουν τὸν ἱματισμὸν ἐνὸς μόνου ἀνθρώπου. Ἐν γένει ὅμως, ὁ ἱματισμὸς οὗτος ἦτον στρατιωτικὸς· ἕκαστος εἶχεν ὄπλα πλησίον του, μαχαίρας, ἔγχειρίδια, παραξυφίδας, ξίφη, ἀκινάκας, ὄπλα παντός εἴδους δι' ὧν ἐδύνατό τις νὰ συγκατολήσει ὁποῖον ἦεν. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, τῶν ὁποῖων τὸ ἦθος δὲν ἦτον ἡθὸς μοναχῶν, ἱερῶν, κατεβρόχθιζον τὰ φαγητὰ μὲ ἀπερίγραπτον λαίμαργίαν, παρενείροντες ἐν τῷ μεταξύ βλασφημίας αἰτινες ἐβίαζον τὸν κόμητα νὰ ἀνασηκῶν ἐνὶ τῇ κεφαλῇ. Ἡ αἰδουσα ἦτον πάντῃ ἀπεριποίητος· μόνον εἰς τοὺς τοίχους τῆς λαμπρῶν περιόρατον ἀπο ἀράχνας ἐκρέματο στεφανηδόν, καὶ τινες νεκρῆδες ἀποπλανηθεῖσαι ἐκρότου τὰ πτερὰ μεταξὺ τῶν δοκῶν τῆς στέγης. Πεπλαιωμένος καὶ κλοβὸς σταυρὸς ἐκρέματο εἰς τινα γωνίαν. Δὲν ἀνέγνωσαν οὔτε ἀπόδειπνον, οὔτε ἄλλην προσευχὴν· τὸ κρασίον ἦτον ἡδύποτον, καὶ ἡ ἐπικρατούσα θαυμάτη σιωπὴ ἐταράττειτο ἀπὸ μόνην τῶν γαστρονομικῶν ὄπλων τὴν κλαγγὴν, καὶ τὰς ὀλιγοσυλλάβους ἐκφωνήσεις τὰς ὁποῖας ἀποκαλεῖ ἡ πείνα καὶ ἡ δειψα τῶν συμποτῶν. Ὅταν ἔφερον τὰ ὀπωρικὰ αἱ γλώσσαι ἐλύθησαν, διηγήθησαν ἱστορίας, ἀνέφερον ἀξιόλογα διηγήματα· ἀλλὰ περιγραφὰι ληστειῶν ἐφαιδρῶνον πρὸ πάντων τὰ πρόσωπα.

— Μὰ τὴν πίστιν μου! ἐφώναξέ τις, χωρὶς νὰ ἐνθυμηθῇ τί ὤφειλεν εἰς τὴν ἱερότητα τοῦ χαρακτήρος του, αὐτοὶ οἱ λησταὶ δὲν εἶναι τόσον κακοὶ ὅσον μὰς λέγουν. Ὁ κόμης Οὐέδερ ὁ ὁποῖος δὲν θὰ κατερθώσῃ, πρὶν ἐπιστρέψῃ εἰς Κατάνην, ν' ἀποφύγῃ τοὺς δυνάστεων, θὰ συμφωνήσῃ μ' ἐμὲ, εἴμαι εὐδαίσιος.

— Ἐχουν τὴν ἀδειαν, ἀπεκρίθη ὁ κόμης τοῦ ὁποῖου τὴν ἀνδρείαν ὑψάζανεν ὁ ἀνθοςμίας· τοὺς δίδω ὅ, τι ἠμπορέσουν νὰ μὲ κλέψουν!

— Καὶ ἂν σὰς ἀκούσουν;

— Πῶς θὰ μ' ἀκούσουν;

— Ρετ Βασσο, ἀνέκραζεν ἄλλος· προτοχὴ, κόμη! πολλὰκις εἶναι κατάσκοποι εἰς τὸ μοναστήριον.

— Δὲν τὸ πιστεύω. Οἱ λησταὶ διὰ τοὺς ὁποῖους ὀμιλεῖτε εἶν' ἐδῶ πλησίον; εἶναι πολλοί;

— Πλησιέστατα, καὶ τόσον πολλοὶ, ὅστε θαύμα εἶναι πῶς σὰς ἀφῆκαν τὴν στιγμὴν ταύτην νὰ ζῆτε

Ἡ ἀστείότης ὅμως αὐτῆ εἶχεν ὑπερβῆ πάντα ὄρον· διότι ὁ κόμης ἔγεινε κάτωχρος, καὶ ὄλ' ἡ φαιδρότης τὴν ὁποῖαν τὸν εἶχε προξενήσαι τὸ ἀξιόλογον τῶν συμποτῶν του κρασίον ἐξηλείφθη περυσθῆς. Εἰς μάτην ὁ ἡγούμενος ἐπροσπάθησε νὰ τὸν ζωογονήσῃ, προκαλέσας αὐτὸν πολλὰκις διὰ πλατυγαστορος κύλικος δι' οὗ ἔκαμνον σπουδὰς οἱ ῥωμαλιότεροι τῶν ἀδελφῶν.

— Ἐλπίζω τουλάχιστον, εἶπεν ὁ ἡγούμενος, ὅτι δὲν ὑπωπτεύθη ὁ ἀγωγιάντης σας ποῖου εἴδους ἦτον τὸ φορτίον τοῦ δισακκίου σας. Δὲν εἶν' ἐξ ἡμῶν ἀφοῦ ταλαίπωρός τις περιηγητῆς, τὸν ὁποῖον ἐφιλοξενήσαμεν ἐδῶ, ἐγυμνώθη ὀλοῦτα ἀπὸ κλίπτας ἐμβάντας ἀπὸ τὰ παράυρα τοῦ κοιτῶνος του.

— Τοῦτο ὅμως ἠκολούθησεν, εἶπεν ὑπολαβὼν ἄλλος, εἰς τὴν καρδίαν τοῦ χειμῶνος, ὅτε εἴχαμεν ἀφήσει εἰς τὸ μοναστήριον ἕνα μόνον ὑποτακτικόν, ἀνίκανον νὰ τὸν ὑπερασπισθῇ.

Κατέβαλον δὲ πᾶσαν ἐπιμέλειαν εἰς τὸ νὰ καθησυχάσωσι τὸν ταλαίπωρον κόμητα, καὶ ν' ἀποκοιμήσῃσι διὰ τοῦ κρασίου τοὺς φόδους καὶ τὰς ὑποφίας του. Ἐπὶ τέλους ἐπέτυχον. Ἀπεκοιμήθη δὲ τόσον βαθῶς, ὥστε ὄχι ἡ αὐγὴ ἀλλ' ἡ λάμψις τοῦ ἡλίου ἀναβάντος εἰς τὸ ζενίθ συνεκίνησε τὰ βλέφαρά του· ἀνεσηκίωθη, ἔτριψε τοὺς ὀρθαλιμούς του, παρετήρησε ἀνεσηκίωθη, ἔτριψε τοὺς ὀρθαλιμούς του, παρετήρησε γύρω, καὶ ἠπόρησεν ἰδῶν ὅτι ἐκοιμήθη ἐπὶ χορτοῦ, προσκείμενον ἔχων τὸ δισάκκιόν του, καὶ περιπετάσματα τὸ στερέωμα. Ποῦ μοναστήριον, ποῦ μοναχοὶ, ποῦ ἡγούμενος, ποῦ ἐστιατόριον; ὄλα εἶχαν γενεῖ ἄφαντα! Ὁ νοῦς του ἐσύγκρινεν εὐθὺς τὰ συμβάντα, τὰ ὄνοματὰ, τὰς ἀναμνήσεις, τὰ λόγια τοῦ ἀγωγιάντου, τὰς ὀμιλίαις τῶν συμποτῶν, τὴν διάφορον θέσιν τῶν δύο μοναστηρίων. Ὅλα ταῦτα ἦνοιξαν τοὺς ὀφθαλμούς του. Ἀνοίξας τὸ δισάκκιόν του εὗρεκε πάντα ἐν τάξει, καὶ τὰς σημειώσεις του, καὶ τὰ δοκίμιά του, καὶ τὰς παρατηρήσεις του, καὶ τὰ σχέδιά του, καὶ τὰς περὶ ὑποθέσεων καὶ περὶ ἔρωτος ἐπιστολάς του, καὶ τὸν ἀπὸ ἀφρόν θιλάσσης καπνοπόρον σωλήνα του· εὗρεκεν ἐν ἐνὶ λόγῳ πάντα ἐκτός τοῦ ἀργυρίου τοῦ ἐγχειρισθέντος τὴν προτεραίαν εἰς τὸν ἅγιον καθηγούμενον, ἀντὶ τοῦ ὁποῖου ἐτέθη ἡ ἐφεξῆς ὁμολογία·

« Ὁμολογῶ ὅτι ἔλαβον ἀπὸ τὸν κόμητα Οὐέδερ τὴν ποσότητα τριῶν χιλιάδων καὶ ἑξακοσίων τεσσαράκοντα τεσσαρῶν δουκάτων, περὶ τῶν ὁποῖων θέλω ὀδῶσαι λογαριασμὸν εἰς ὄντινα ἀνήκει.

Ὁ ἡγούμενος τοῦ ἁγίου ΝΙΚΟΛΑΟΥ.

Τὴν 16 Ὀκτωβρίου 1806.

Ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ Γέροντος.»

Οἱ καλοὶ οὗτοι λησταὶ, τῶν ὁποῖων τὴν ἀργυρολογικὴν προσβολὴν ἐσυγχώρησε εὐχαρίστως ὁ κόμης χάριν τῆς ἀφειθείσης ζωῆς του, διέμεναν δύο ἔτη εἰς τὸ ὄχυρόν των μὲ πολλὴν ἐπίδοσιν καὶ εὐδοκίμησιν. Κατὰ δυστυχίαν, ἐνθάρρυνθέντες ἀπὸ τὴν πολυχρόνιον ἐπιτυχίαν των, ἐπεδαθήσαν εἰς τολμηροτέρας πράξεις, ὅπως συμβαίνει σχεδὸν πάντοτε· ἡ τόλμη των ὑπερέβη πάντα ὄρον, καὶ ἐπὶ τέλους ἐπολιόρκησαν καὶ κατέκαυσαν αὐτὴν τὴν Κατάνην. Αἱ ἐστρατιαί των, ἐπικαληφθεῖσαι πολλὰκις, ἐξύπνισαν τέλος πάντων τὴν ἐξουσίαν ἀπὸ τὸν λήθαργόν της. Τρεῖς τάγματα ἀγγλικὰ,

εὐρισκόμενα τότε κατὰ τύχην εἰς Μισσηνὴν, ἐστάλησαν κατ' αὐτῶν· τοὺς ἀπήντησαν δὲ καταβαίνοντας ἀπὸ τὰ ὄρη των. Καταβλήθentes ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐχθρῶν, κατέφυγον εἰς οἰκίαν τινὰ ὡς εἰς ἀκρόπολιν, ὅπου ἐπολέμησαν τρεῖς ἡμέρας. Ὁ κόμη· Οὐέδερ, ἐνῶ ἦτοι μάζετο νὰ ἐπιβῆ εἰς πλοῖον, ἀπήντησε τὸν ἡγούμενον τοῦ ἀγίου Νικολάου τοῦ Γέροντος, ἡ μᾶλλον τὸν ἀρχηγὸν τῆς ληστρικῆς συμμορίας, ἐκπεπτωτότα τῆς πάλαι δόξης, συνοδευόμενον ἀπὸ χωροφύλακας, καθήμενον ἐπὶ ἡμιόνου μετὰ τὸ πρόσωπον ἐστρωμένον πρὸς τὴν οὐρὰν τοῦ ζώου, ἐξυβριζόμενον ἀπὸ τὸν ὄχλον τὸν ὁποῖον τοσοῦτον καιρὸν κατενόησε, καὶ ὅστις συνέβρεε νὰ παρκοταθῆ εἰς τὸν θάνατόν του.

Ὁμολογητέον ὅτι σπανίως δεικνύουσιν οἱ κύριοι οὐ τοὶ τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ ἡγουμένου τοῦ ἀγίου Νικολάου. Τὸ 1828, τὸ μοναστήριον τῆς ἀγίας Κλάρας ἐκυριεύθη ὑπὸ ληστῶν ἐξ ἐφόδου, καὶ ὅλ' αἱ μοναχὰί ἠτιμώθησαν καὶ ἐσπράχθησαν· τὴν ἐπιούσαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, περιεμύοντο τροφὰ καὶ ἐφόδια, καθὼς καὶ δύο ἢ τρία κιβώτια περιέχοντα χρῆματα, τὰ ὅποια ἐστέλλοντο πρὸς φύλαξιν εἰς τὴν ἡγουμένην. Οἱ ληστικὴ ἠνοῖξαν τὴν πύλιν τοῦ μοναστηρίου, καὶ ἀφῶ εἰσῆλθον αἱ ἀμαζαὶ τὰς ἐκυριεύσαν. Μετὰ τινὰ καιρὸν προσέβαλλον μοναστήριον ἀνδρῶν. Ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην, ἡ ἐπιτυχία δὲν ἦτον εὐκολοῦς, διότι οἱ πατέρες ὑπερασπίσθησαν ἀνδρείως, καὶ δὲν παρεδόθησαν εἰμὴ ἐκισθέντες ἀπὸ τὴν πείναν μετὰ πολιορκίαν τακτικὴν δύο ἢ τριῶν ἡμερῶν· ἐθανατοβόλησαν δὲ ὅλοι.

Τὸ παραδοξότερον δὲ εἶναι, ὅτι, ἀπὸ τὸ μέσον τοιούτων ἡθῶν ἀγρίων, ἐξέρχονται πολλοὶ οἵτινες, διὰ τῆς εὐγενείας, τῆς εὐρυκείας καὶ τῆς χαριεστάτης συμπεριφορᾶς των, ἀμιλλῶνται πρὸς τοὺς κοινωτέρους καὶ ἐντελεστερόους ἀνδρας τῆς Εὐρώπης. Οἱ εὐγενεῖς Σικελιοὶ, ὅσοι περιηγήθησαν εἰς τὰ ξένα, διακρίνονται συνεχῶς διὰ τῆς ζωηρότητος καὶ τῆς χάριτος τοῦ πνεύματός των, καὶ ἤθελον εἰσθαι εὐκόλως νὰ ἀναφέρω πολλοὺς οἵτινες διεσκυρπισμένοι εἰς πολλὰς τῆς Εὐρώπης πόλεις, διαλάμπουσι μεταξὺ τῶν πρώτων. Δὲν πρέπει ν' ἀποσιωπήσωμεν ὅτι πλησίον τῆς φιλοκαλίας των καὶ τῆς χάριτος περὶ τοῦ τρόπου, εὐρίσκει τις καὶ τινὰς παρὰ δοξολογίας καὶ φαντασιοκοπίας. Ἐγνώρισά ποτε παρὰ τὸ Παλιέριον γηραιὸν κόμητα Σικελῶν, πνευματωδέστατον καὶ πολλὰ φιλήνθρωπον, ἔχοντα ὅμως τὴν γελοῖαν μανίαν, τοῦ νὰ θέλῃ νὰ θεραπεύῃ τοῦ φρενολήπτας. Εἶχε μετασκευάσει εἰς μορφοκομεῖον τὸ παλάτιον καὶ τοὺς κήπους τῶν προγόνων του, ὅπου οἱ ἀσθενεῖς ἐθεραπεύοντο δωρεάν. Περιηγούμενος, μ' ἔλεγε, τὴν Εὐρώπην, ἠγανάκτησε διὰ τὸν πρὸς τοὺς παράρρνας ἐβάρβαρον τρόπον. Παρατηρήσας μ' ἐπιμονὴν τὰ φαινόμενα ὅσα σχεῖσιν ἔχουσι πρὸς τὴν μωρίαν, ἐπίσθη ὅτι τὸ μόνον ἀληθὲς ἰατρικὸν ἦτον ἡ γλυκύτης καὶ ἡ συγκρατάσας, ὅτι πρέπει πάντοτε νὰ συγκαταβαίνωμεν εἰς τὰς ἀνοητίας τῶν μωρῶν, ὅτι οἱ κακοὶ τρόποι καὶ ἡ σκληρότης ἀναπτύσσουσι τὴν ἀσθενείαν, καὶ ὅτι τὸ μωροκομεῖον, διὰ νὰ γεννᾷ καλὰ ἀποτελέσματα, πρέπει νὰ εἶναι παράδεισος. Ἐπὶ τῇ θέσει τῶν ἀρχῶν τούτων, ἀπετάθη εἰς ὅλους, ἐν γένει τῆς Σικελίας τοὺς φρενολήπτας, καὶ τοὺς συνήθροισεν εἰς τὴν οἰκίαν του. Δὲν ἐβλεπε οὔτε ἀλύτεις, οὔτε φυλακὰς, οὔτε χιτῶνας σιδηροῦς. Ζωγραφίαι τερονόταται κατεκάλυπτον τοὺς

τοίχους. Παντοῦ ὕδωρ ἀναβλύζον ἐδρόσιζε τὸν ἀέρα. Καθεὶς ἐφῆρει ὅποιον ἱματισμὸν ἤθελε, περιεφέρετο ἐλεύθερος, καὶ πολυάριθμοι ὑπῆρταν πιστοὶ καὶ πρῶθυμοι, ἐξεπλήρουσαν καὶ τὰς ἐλαχίστας ἐπιθυμίας των. Ἐπεσκέφθη τὴν Casa di razzi — οἰκίαν μωρῶν — ὡς τὴν ὀνόμαζον. Ἦτον ἀδύνατον νὰ ὑποθέτῃ τις ὅτι ὅλ' οἱ κάτοικοὶ τῆς ἦταν παράφρονες· αἱ μάγαι καὶ εὐθύγραμμοι δενδροποτίζασι τῆς Ἰταλικῆς ἐκείνης ἐξοχῆς, τὰ πολυάριθμα ἀναβρύσματα, τὰ χλοερὰ λιβάδια, οἱ χαριεστάτοι λοφίσκοι, σ' ἐνθουάζουσιν ὅτι εὐρίσκειται εἰς ὠραῖν ἐξοχὴν. Εἰς τὰ δένδρα ἐκρέμαντο οἱ κράθατοι τῶν πλέον σκληροτραχίλων μωρῶν, τοὺς ὁποῖους κινούσιν οἱ ὑπῆρταν· ἐνῶ δὲ ἡ κίνησις τῶν κραθῶτων ἐπέφερε σωτηριῶδες τι ἀποτέλεσμα εἰς τὸ σῶμα τοῦ κληνῆρους, ἄλλος ὑπῆρταν ἤρχετο γελῶν καὶ ἔχυνεν ὕδωρ δροσερόν ἐπὶ τοῦ προσώπου του. Ἡ θεραπευτικὴ αὕτη μέθοδος ὁμοιάζει ἀστειότητα μᾶλλον ἢ τιμωρίαν. Ὁ κόμης ἐπέμενε βεβαιῶν ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα ἀπέβη πάντοτε σωτήριον. Ἰπὸ τὴν σκίαν δρυῶν καὶ ὑψικώμων πευκῶν, ὑπῆρχον μυρία περιέργα ἀντικείμενα κατασκευασθέντα ἐπίτηδες πρὸς διασκεδάσιν τῶν κτωίκων τῆς ἐξοχῆς· ἐνταῦθα ἐβλεπε παραδόξαι καὶ ἀλλόκοτα ἀντικείμενα, ἐκεῖ βροχὴν λεπτοτάτην καταπίπτουσαν ἀπὸ βράχων ὑψηλῶν, καὶ πορρωτέρω ἀγάλματα χρωματισμένα, τὸτον καλῶς κεκρυμμένα ἐντὸς τῶν φύλλων καὶ τὸτον ἐπιτηδεῖαι προσηρμοσμένα, ὥστε ἦτον ἀδύνατον νὰ μὴ τὰ νομισθῆτις ἐμφύχα, καὶ νὰ μὴ γελᾶσθαι διὰ τοὺς μορφοσμοῦς των! Ὅλα τὰ γυμνάσματα ὅσα ὠφελοῦσι τὴν υγείαν, καθὼς ἡ σφαῖρα, ἡ αἰώρα, ἡ ναυτιλία εἰς μικρὰν λίμνην, τὸ κολυμβημα, ἀπετέλουσαν μέρος τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου. Οἱ ὑπῆρταν ἦσαν μάλα διατεταγμένοι νὰ εἶναι πάντοτε φειδῶροι, καὶ δι' ἐξωτερικῆς ἰλαρότητος καὶ ἄλλων σημείων εὐχαριστήσεως νὰ ἀνεγείρωσι τοὺς πεπτωκότας ἐκείνους νόσας.

Διὰ νὰ κατορθώσῃ θεραπείας τινὰς ὁ γέρων κόμης ἐτέλει λαμπρὰς πανηγύρεις, τῶν ὁποίων σκοπούμενον κύριον ἦτον ἡ περιποίησις τῶν μεγάλητέρων παραφορῶν τῶν ἀσθενῶν του. Εἰς τὸν νομιζόμενον βασιλεῖα τῆς ἰταλίας, καθιέρωνε τελετὴν στέψης ἐπιστήμου· εἰς τὸν θεωρούμενον Θεόν, διέταττε λατρεῖν γενικῶν. Χερουβεῖμ, Σεραφεῖμ, Ἀρχάγγελοι, ὅλα τὰ ἐπουράνια τάγματα τὸν περιεκύκλωναν. Ἐτέλεσε τοὺς ἰδίους αὐτοῦ γάμους μετὰ νεῶν Ἑλληνίδων, παραφρονήσασαν ἐν ὠρα ναυαγίου, καὶ ἀξιοῦσαν νὰ τὴν προκυνώσιν ὡς μεγάλην σουλτάναν.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐθεράπευσε μέγαν ἀριθμὸν μωρῶν· ὀφείλω ὅμως νὰ προσθέσω ὅτι ἡ κατάστασις του ἐθυσίασθη ὅλη σχεδὸν εἰς τὴν εὐεργετικὴν ταύτην μανίαν, καὶ ὅτι ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου του σπουδαίαν χροματικὴν στενοχωρίαν εἶχον περικυκλώσει τὸν ἀξιόλογον τοῦτον καὶ ἰδιότροπον ἄνδρα, οὔτινος τὰς συμβουλὰς καὶ τὸ πειρᾶειγμα ἔπρεπε νὰ μεταβῶσιν οἱ ἰατροὶ τῶν πολιτισμένων τόπων.

Ξ. Μ.

Η ΕΡΗΜΟΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ ΙΑΚΩΒΟΥ ΔΡΑΓΓΩ

Α.

Ἡ Καϊκαεΐ.

Σίμπος γλυκὺς, ὡς χαιδῖον φίλου, ἔπνεε πάντοτε, καὶ ἡμῖς ἐπλήρομεν θαρρᾶλέως τὰ δώδεκα στάδια μας τὴν ἕραν. Ὁ πλοίαρχος, ἔχων βοηθητικὸν τὸν σάλον τῆς Πλάσσης, ἠδύνατο νὰ διευθύνῃ ἐνίοτε τὴν πρῶτην πρὸς τὴν ζήραν, τῆς ὁποίας ἐσπούδαζε τοὺς παραδόξους περιελιγμούς μετὰ προσοχῆς δεικνυούσης, ὅτι ἐγγιδίαζε μελλούσας τινὰς ἐξιχνεύσεις.

Παρέργον τῶντι παρέχουσι θέαμα αἱ δυτικαὶ ἀκταὶ τῆς Ἀφρικῆς ἀπὸ τοῦ Εὐέλπιδος Ἀκρωτηρίου μέχρι τοῦ Δουκοῦ. Ἡ ὀμαλότης τῆς παραλίας σκιαγραφομένη ἐπὶ οὐρανοῦ πάντοτε γλαυκοῦ, ἐμποδίζει τὰ εἰς τὸ πέρασος εὐρισκόμενα πλοῖα νὰ γνωρίσωσι ποῦ εὐρίσκονται καὶ ἰδοὺ τὸ αἶτιον δι' ἡ ζώνη τῶν λιθοφυτοειδῶν βράχων, οἵτινες περιζωννύουσιν αὐτὰς τσοσῦτα νεύγια, τσοσῦτας συμφορὰς εἶδε.

Μονόζυλα τινὰ ἀγρίων κωπηλατούμενα μετὰ θαυμαστῆς ἐπιτηδεύτητος ἤρχοντο καὶ περιέπλεον ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν πλησίον τῆς ἡμιολίας (κορβετάς) καὶ μᾶς ἐδίδον πληροφορίας ἀρκετὰ εἰλικρινεῖς. Ἀλλ' ἡ νῆς μᾶς ἐπέβαλλε φρόνησιν, καὶ δὲν δύναμαι νὰ σᾶς περιγράψω ὅπως κόπως ὑπῆρχεν εἰς τὰ διηνεκῆ ταῦτα ψηλαφίσματα, καθ' ὧν τὸ παρωργισμένον πλήρωμα ἐξετόζεσε τὰς ἐνεργητικώτερας βλασφημίας του.

Ἄλλ' ἐνώπιόν μας, ἡ θάλασσα μεταβάλλει χρώμα, τὰ κύματα κοιλώτερα ἤδη κυλίσουσι μετ' ἑαυτῶν γιγαντιαία φύκη ἀνεσπασμένα ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ἀόρατου, καὶ ὡς ἀν' ἀπαίσιον τι προμήνυμα ἠγείρετο ἔμπροσθέν μας καὶ μᾶς ἠπέλει, ἐδόθη διαταγὴ νὰ ἐπιβῶμεν τὴν πρῶταν πρὸς τὸν ἀνεμον καὶ νὰ συστειλωμεν ἅπαντα τὰ ἰστίαι.

Ὁ πλοίαρχος μ' ἐπλησίασε καὶ σφίγγων με τὴν χεῖρα μ' ἔδειξε τὴν λευκόφαιον ἄκραν, ἐπὶ τῆς ὁποίας δὲν ἤθελε νὰ περιπέξῃ τὴν τρόπιδα τῆς Νηρηίδος. Ἀνεκάλεσα τὰς προσφάτους ἀναμνήσεις μου καὶ ἐπηγηγυώσθη, προσευχόμενος ἐνδομύχως, ὑπὲρ ἐκείνων, τοὺς ὁποίους ἡ θάλασσα κατεβρόχθισεν εἰς τὰς ἀκτὰς ταύτας τῆς ἐριμώσεως.

Ἐρισκόμεθα πλησίον τῶν Ἀσῶρων νήσων, τῶν ὀλεθρῶν τούτων ὑφάλων, αἵτινες ἐγένοντο μάρτυρες πτωχῶν ἀγγομαχητῶν τῷ θανάτου, τοσοῦτων ἀπογυμῶσιν, τοσοῦτων ἱεροσυλιῶν. . . Παρέλθωμεν ταχίως ἐνώπιον τοῦ ψυχροῦ μνήματος τῆς Μεδοῦσης.

Πλέομεν πάντοτε. . . ἡ θάλασσα γίνεται τρικυμῶδης, τὰ κύματα αὐτῆς θορυβῶδη κυλίσονται. . . καὶ τὰ πανία, συστειλάτε, μαζῶζετέ τα. . . — καὶ περιεμμένον ὄμμα τοῦ σκοπιωροῦ ἐξιχνύει τὸν ἔρποντα διὰ νὰ ἀνακαλύψῃ τὴν στερεάν καὶ ἐπὶ τὴν πρῶτην τῆς σωτηρίας καὶ τῆς ἀναπαύσεως.

Ἡ κραυγὴ ἀντηχεῖ, Γῆ! γῆ! Ἰδοὺ αὕτη. . . εἶναι ἡμεῖς καὶ ὀμαλή εἰς τὴν κορυφὴν τῆς, ἠθελες εἰπεῖν καὶ διερευνησῶ.

(Φυλλάδιον 52, Τόμ. Γ΄.

εὐρύχωρον, μέγα μνήμα παρθένου. Ὅπισθεν ἡμῶν ὁ ὀρίζων εἶναι ζωφερός καὶ διασχίζουσιν αὐτὸν συνεχῆ ποικιλόχροα μετέωρα· ἡ ἡμιολία, ἦττον ἤδη εὐκίνητος, σιγοπλέει μετὰ προφυλάξεως, διότι γνωρίζει, ὅτι οἱ κοραλῖνοι καὶ λιθοφυτοειδεῖς ὕραλοι ἐφ' ὧν θαλασσοπ ορεῖ, ἀνοίγουσιν εὐκόλως τὰς χαλκίους τρόπιδας, ὅσαι κτυπήσωσιν ἐπ' αὐτῶν. Ἐκαστος εἰς τὴν θέσιν του διὰ νὰ προσορμίσωμεν! ῥίψε τὴν ἀγκυραν!

Ὁ ἡσυχάζων μέχρις ἐκείνου κάλως ἐκτυλίσσεται, ὁ σιδηρεὸς ὁδοὺς τῆς ἀγκύρας δάκνει τὴν ἄβυσσον, ἡ ὠραία Νηρηὶς σφαδάζει καὶ τέλος ἀναπαύεται ὡς ἐπὶ βράχου ἀδιασείστου, ἡμισυ μίλιον μακρὰν τῆς παραλίας.

Ἡ Νηρηὶς εἶχε σταλῆ νὰ προστατεύσῃ διὰ τῆς σημαίας τῆς, τῶν ῥωμαλαίων πλευρῶν τῆς καὶ τῶν ὀρειχαλκίων τηλεβόλων τῆς τὰς εἰς Σενεγάλην κτήσεις μας καὶ τὰ ῥιψοκίνδυνα πλοῖα, τὰ μεταφέροντα ἐκεῖ ὑφάσματα καὶ ἀκολασίας εἰς ἀναλλαγὴν ἐλεφαντόδοντος, κηροῦ καὶ ἄμμου χρυσίτιδος.

Κ' ἐγὼ ἀνίχνευα ἐπίσης τὸν ὀρίζοντα ἵνα σπουδάσω, ὅσον τὸ δυνατόν ἀπώτερον, τὴν ἄζενον ἐκείνην καὶ ἀπηνθηρακωμένην γῆν, ὅπου τοσοῦτοι θνητοὶ ὑπάγουσι ζητούντες πλοῦτη καὶ ὅπου τσοσῦτα πτώματα ἀνορύπτονται, τὴν νύκτα, ἐκ τῶν τάφων των, ὑπὸ τῶν ὀξέων ὀνύχων τῆς ὑαίνης, τοῦ θωὸς (τζακάλι) καὶ τοῦ πίνθηρος.

Ἐχαιρετήσαμεν μικρὸν τι φρούριον δι' ἐπτὰ βολῶν κανονίου, αἵτινες μᾶς ἀπεδόθησαν εὐγενῶς, καὶ ἐνῶ οἱ ναῦται ἀνεπαύοντο ἐκ τῶν κόπων των, ἐνῶ ὁ πλοίαρχος ἔχαιρε διὰ τὸν εὐτυχῆ πλοῦν αὐτοῦ, ἐγὼ, ἀνυπόμονος ν' ἀπαντήσω νέας συγκοινήσεις, ἐγὼ τὸν ὁποῖον καμμία τρικυμία δὲν κατέβαλλεν κατὰ τὸ διάστημα θαλασσοπλοίας ἀχάριτος καὶ μονοτόνου, κατέβην εἰς μονόζυλόν τις ὅπερ ἤλθε πλησίον μας, καὶ ἔσπευσα ἀνευ βραδύτητος, ν' ἀψήφωσιν τὸν σιμοῦν καὶ τὸν λέοντα, τοὺς δύο τούτους τυφῶνας τῆς ἐρήμου, μυριάκις τρομερωτέρους τῶν σιφῶνων καὶ καταιγίδων αἵτινες ἀνατρέπουσι τοὺς ὠκεανούς.

Δύο ἄγριοι μαῦροι ἐκωπηλάτου· οἱ βραχιόνες καὶ τὸ μέτωπον αὐτῶν ἀπέσταζον ἰδρώτα πελιδνὸν καὶ δριμύν· ἐψάλλον ὡς ἀν μεταβαίνοντες εἰς ὄργια. ὄργια πραγματικῶς περιεμμένον αὐτοὺς, διότι ἔλαβον εἰς ἀνταμοιβὴν ὀλίγον τι ἀργύριον, διὰ τοῦ ὁποίου ἐσχεδιάζον τὴν αὐτὴν ἐσπέραν νὰ λησμονήσωσιν εἰς τοὺς ἀτμούς μεθυστικῶν ποτῶν—τῆς ἡμέρας τὸν κάματον, καὶ τοὺς κόπους τῆς προτεραίας καὶ τῆς ἐπιούσης.

Μόλις ὑπέφωσεν ἡ ἡμέρα, κ' ἐγὼ ἤμην ἤδη ἐπὶ τῆς ἀκτῆς ἀκρωμένως, δι' ὅλων τῶν αἰσθητηρίων μου, τὸν μονότονον φλοῖσθον τῶν κυμάτων, ἅτινα ἤρχοντο καὶ ἀπέθνησκον πρὸ τῶν ποδῶν μου, καὶ διερευνῶν διὰ τῆς ιδέας μου τὸ ἀπειρον τῶν δύο περικυκλούτων με ὠκεανῶν, τοῦ μὲν θορυβώδους, ἐξουσιαστικοῦ, συντρίβοντος τὰς νῆας εἰς τὴν ὀρηκτικὴν βίαν του, τοῦ δὲ τρομερωτέρου καὶ ἴσως πλέον θανατηφόρου, ὅταν ὁ σιμοῦν ἐξυπνᾷ αὐτὸν τοῦ ληθαργίου του.

Ἐγνώριζα τὸν πρῶτον· πολὺν χρόνον ἐγενόμην τὸ παίγιον τῶν ὀρμῶν του, καὶ τῆς ὀργῆς, ἀνεπαύθην εἰς τὴν φορὰν αὐτοῦ καὶ τὴν βίαν, καὶ ἀπεφάσισα νὰ σπουδάσω τὸν ἕτερον καὶ τὰ φρικώδη μυστήρια ταύτα διερευνησῶ.

Φέρων λοιπόν πυροβόλον επί του ώμου μου, σπάθην εἰς τὸ πλευρόν μου, πιστόλια εἰς τὴν ζώνην μου, πήραν ἐπὶ τῆς ῥάχιδος, ἐν σημειωματάριον ὑπὸ μάλιν, ἐνδε-
δυμένοι ἐλαφρῶς, ἀλλὰ βαρὺς ἀπὸ σέφαις περὶ τοῦ μέλλοντος, ἀνεχώρησα μόνος ἀπὸ τὸ χωρίον Μπανου, καὶ ἐβυθίσθη εἰς τὰ ἐνδότερα, ὀλίγον μεσημέριον περὶ τῶν ἐλιγμῶν μιᾶς ἀτροποῦ, τὴν ὁποίαν δὲν ἐβράδυνα νὰ παραιτήσω διὰ νὰ περιτρέξω σχοιναίαν τινα ἐπε-
ταμένην, εἰς τὰς ἐσχατίας τῆς ὁποίας ὑψώθη μακρὰ στήλαι καπνοῦ μελανοῦ, ἀναβαίνουσαι καθέτης, μῆτρον τῶν ὑψηλοτέρων ἀποστάσεων τῆς ἀναστρέφουσας τοσαύ-
τη ἐπεκράτει ἡ γαλήνη τὴν ὥραν ἐκείνην τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ὁ εὐρύς τοῦ ἡλίου δίσκος, δὲν εἶχεν εἰσέλθει ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος.

Πέντε ἢ ἑξ̄ πράσινοι καὶ φαιοὶ ὄφεις, ἀρπυσιόετες ἀπὸ τὸν κρότον τῶν θημάτων μου, ἀφῆκαν συριγγὸν ὄξυν, κατὰ τὸ δίσστημα τῆς πορείας μου διὰ μέσου τῶν κατακεκαυμένων ἐρεικῶν, ἐφ' ὧν ἐπάτουν με πόδα τολμηρὸν εἶχον ἀνάγκην ἀμετατρέπτου ἀπορᾶσεως διὰ νὰ ἐξκκολληθῆσω τὸν δρόμον μου.

Μετὰ δύο ὥρων πορείαν ἐσπευσμένην, ἐφθαξα εἰς τὰ ἄκρα πυκνοῦ τινος δάσους καὶ εὐρέθη, ἅμα ἐξελη-
θῶν, ἐνώπιον εἴκοσι περίπου μαύρων, ἀνακαθημένων περὶ ἐνὸς τετραπόδου ἡμιπαγωμένου. — Ἦτον αὐτὸ τὸ γεῦμά των.

Ὡς με εἶδον—ἠγέρθησαν, καὶ διὰ νεύματος φιλό-
φρονος μ' ἐπροσκάλεσαν νὰ συμμερισθῶ ἐκ τοῦ συμπο-
σίου των.

Ἐδέχθη ἀρελῶς τὴν πρόσκλησιν καὶ ἐκάθησα ἐν τῷ μέσῳ μιᾶς γράϊας καὶ ἐνὸς μικροῦ παιδίου. Ἐβάλα εἰς τὸ στόμα μου κομμάτιον μύρου καὶ ἐλαιώδους κρέατος, καὶ ἔπιον καθαρὸν ὕδωρ ἐντὸς φλασκίου. Προσέφερον δὲ εἰς ἀνταλλαγὴν ἐν ψαλλίδιον καὶ ἐν μανδῆλιον, τὸ ὁποῖον ἔρριψα ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ βρέ-
φους, παίζοντος με τὰ ἐνδύματά μου.

Οἱ ἄνθρωποι, παρ' ὧν ἔλαβα ὑποδοχὴν τοσοῦτον ἐγ-
κάρδιον, σχηματίζουσιν μίαν τῶν κωμῶν ἐκεῖνων αἰ-
τινὴς κείνται περὶ τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἀποικιῶν πρὸς δυομᾶς τῆς Ἀφρικῆς καὶ ζῶσι δι' ἐλεημοσύνης, θάσκις οἱ τυφῶνες ἐρημώσασιν τὰς πεδιάδας, ἐνθα ἐσκήνω-
σαν προσκαίρω.

Δύο ἄτομα τῆς νομαδικῆς ταύτης κώμης ἐγνώριζον ὀλίγα ἀγγλικά. Μία δὲ γυνὴ νέα, εὐμορφον ἔχουσα τὸ ἀνάστημα, τὸ βλέμμα κομῆτου, τοὺς ὀδόντας λευ-
κοτάτους, ἐξηγεῖτο κάλλιστα εἰς τὴν πορτογαλικὴν διάλεκτον. Παρ' αὐτῆς ἐπληροφόρηθη, ὅτι οἱ σύντροφοὶ τῆς περιέμενον εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἄλλην τινα νομαδι-
κὴν φυλὴν, μέλλουσιν νὰ φθάσῃ τὴν ἐπαύριον. Ὄσκοπος τῆς συνελεύσεως ταύτης ἦτον ἡ ὑπανδρεία τῆς ὥρας διερμηνευτρία; μετὰ τινος ἀρχηγοῦ ἀνδρειοτάτου τοῦ βασιλείου τοῦ Μπανι, τοῦ ὁποίου ἡ ἰσχὺς ἦτο τοιαύτη ὥστε πολλάκις ἔρριψε τὸν τρόμον καὶ εἰς αὐτὰ τῶν Εὐρωπαϊῶν τὰ ἐμπορεῖα.

Νὰ περιηγήται τις ἀπλῶς μόνον χάριν περιηγήσεως εἶναι μωρικὰ. Ἐὰν αἱ περιηδεῖαι δὲν μᾶς διδάσκουσιν πρὸς τί νὰ ἐπιχειρῶμεν αὐτάς; καὶ ἂν ἐγὼ ἀποφάσι-
ζω νὰ μεταβάλλω συνεχῶς τόπον, ἀναζητῶ ἐπίσης τὸ ἠθικὸν συμπέρασμα τῆς κινήσεως. Οἱ κίνδυνοι δὲν εἶ-
ναι ἀληθῶς ἄξιοι θυμασμοῦ, παρ' ὅταν ὑπάρχει ὠφέ-
λειά τις εἰς τὸ νὰ τοὺς ἀψιφῶμεν.

Ἐμείνα λοιπόν, θέλων νὰ μᾶθω. Ἐπελθούσης τῆς νυκτός, οἱ ἄγριοι ἐξηπλώθησαν ἐκ σκοπευμάτων μαλλινῶν καὶ ἐστεγασθῆσαν ὑπὸ δροσε-
ρῶν λεόντων, τίγρεων καὶ ἵπποποτάμων. Ἐμυμήθηνα ἐπὶ τούτοις ἢ ἐγὼ ἀλλὰ δὲν ἠμπόρεσα νὰ κοιμηθῶ δι' ὅλην τὴν νυκτὸς, ἐξ̄ αἰτίας τῶν τρομερῶν κωνόπων τῶν μερῶν ἐκεῖνων, δακνόντων καὶ θορυβούντων ἀνηλεῶς.

Πρὶν ἀποκοιμηθῶσιν, οἱ ἄγριοι εἶχον εἰπεῖ σύντομα τινα προσευχὴν, καὶ ἐπανελάθον αὐτήν, ὅταν ἠγέρθη-
σαν. Πᾶς ἀνὴρ, πᾶτα γυνὴ κατὰ τᾶξιν ἡλικίας καὶ ἀλληλοδιαδόχως ἐπλινον τοὺς πόδας των εἰς τι εὐρύ-
χωρον πέναγος ἐκεῖ πλυσίον κείμενον, οὗ ἡ πηγὴ ἐφάνετο ἀρχομένη ἐπὶ ὑψηλοῦ τινος ὄρους σκιαγραφουμέ-
νου εἰς τὸν ὀρίζοντα. Τελεσθέντων τούτων, οἱ ἄγριοι ἐβράδυνα πάλιν πρὸς τὸ χθισινὸν τετράπουν των, ὁποῖον κατέφραγαν ἤδη σχεδὸν ὀλόκληρον.

Ἐγὼ ἔγραψον καὶ ἰχνογράφουν. Οὐδεὶς τῶν ἀνθρώ-
πων ἐκεῖνων παρεδέχετο τὴν ἀποπτικὴν ζωγραφίαν (perspective), οὐδεὶς ἐνόησε τὴν θεωρίαν τῶν σκιῶν μόνον εἰς τὰς γραμμὰς ἐβλεπον εὐλογόν τι, καὶ δὲ σκέδαζαν πολὺ με τὸν ἱστορικὸν καὶ τὸν καλλιτέχνη ὅστις ἐνόμιζεν ὅτι εἶχον ἄξίαν τινα οἱ λόγοι του κατὰ τὰ ἰχνογραφήματά του.

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ λιτοῦ γεύματος, οἱ σύντροφοί μου ἐχώρευον πρὸς τὸν ἦχον τυμπάκου καὶ ἐνὸς ὄργου κου χελῶνης. Ὁ χορὸς ἦτον εἰδὸς τι περνοκοπήμα-
τος διπνεκοῦς, συνοδευομένου διὰ πολλῶν χειρονομιῶν καὶ ἄσματος μονοτόνου, τρεῖς μόνον ἔχοντος μουσικῆ φωνᾶς (notes), καὶ ψαλλομένου ὑπὸ πάντων.

Ἐψαλα κ' ἐγὼ μετ' αὐτῶν καὶ οἱ ἄγριοι τοσοῦτον ἐθέληθησαν ὥστε πάντες ἀπὸ τὴν χαρὰν των ἤλθη-
νὰ με ἐναγκαλισθῶσι. Τοῦτο με παρεκίνησε νὰ τρη-
σῶ ἀκολούθως σιωπὴν. . . .

Ὅταν δὲ ἔπαυσαν οἱ χοροὶ, καὶ ἄπας ὁ δισεἰδῆς ὄμι-
λος, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδία, ἐνόησαν ὅτι ἡ ἀνάπαυσις καὶ ἡ ἀκίνησις ἐγένοντο ἤδη ἀναπα-
ρευκτὰ ὑπὸ τὸν ἀκτινοβόλον ἡλιον, ὅστις ἤρχιζε νὰ τοξεύῃ ἐφ' ἡμῶν τὰ πλέον κάθητα βέλη του, εἰδὸς ἰρ-
χομένην πρὸς με με βῆμα ἐλαφρὸν, με τρόπον ἀνεμῶν, τὴν μνηστῆν, ἠτις λαβοῦσά με ἐλευθέρως διὰ τοῦ βραχίονος μ' ἔδωκε νὰ ἐνοήσω ὅτι εὐχαρίστως ἤθελε κάμει μετ' ἐμοῦ μικρὰν περιδιάδασιν.

Ἡ Καϊκαῖ, ὄνομα ὄχι πολὺ ἀρμονικόν, ἡ Καϊκαῖ δὲν μ' ἐνέπνεε κίνενα φόβον, ἂν καὶ Εὐρωπαῖος ἀνὴρ ἔχει λόγους νὰ δυσπιστῇ κατὰ τῶν ἀγρίων. Ἦτο ἡλι-
κίας μόλις δεκαεὶς ἐτῶν· οἱ πόδες αὐτῆς καὶ αἱ χεῖρες εἶχον ἄκραν κομψότητα, τὸ λέγειν τῆς εἶχε τι ξένον καὶ μελωδικὸν ἐνταυτῷ καὶ τὸ μεῖδιμά της ἤθελε σὲ καταστήσει τολμηρὸν. . . .

Τὸ ἐνδύμα τῆς φιλοπαίγμονος Καϊκαῖ ἦτον ἀπλοσ-
στατον καὶ εἶχεν ἰδιαιτέρην τινα χάριν. Ἀντὶ χλαί-
νης καὶ ἐμβάδων, ἀντὶ πέπλου καὶ μανδύου, ἐφόρει ἐν ἀπλοῦν περιδέραιον ἐξ̄ ὑαλίων, δεδεμένον ὀπισθεν τοῦ λαιμοῦ διὰ στενῆς ἐρυθρᾶς ταινίας.

Δὲν δύνασθε νὰ συλλάβητε ἀκριβῆ ἰδέαν περὶ τῆς εὐμορφῆς ταύτης συντρόφου, τῆς ἐνδεδυμένης μετὰ τὴν αὐτὴν δαφανῆ καὶ ἐλαφρὰν ἰσοθήτα. . . . Καὶ ὅμως ἤθελα νὰ εἶναι πλεον κεκαλυμμένη, διότι ἡ σεμνότης καὶ εἰς αὐτὸν τὸν τροπικὸν εἶναι ἀπαραίτητον προσόν. Ἐβαδίζομεν λοιπόν κρατούμενοι τῶν βραχιόνων ἐπὶ

ἡ μᾶλλον εἰπεῖν ὡς δύο ἀδελφοὶ καὶ τα-
κῶς ἐφθάσαμεν εἰς θίνα τινὰ λευκῆς ἄμμου, ἐν τῷ ἔσπασμα τῆς ὁποίας ἐσελθον πολλὰ μόρια χρυσοῦ καὶ ψάμ-
μου χρυσίτιδος. Ἐκαθίσασμεν ὑπὸ τῆν ὥραιαν θανα-
νῆν, ἥς ἡ εὐρύχωρος σκιὰ μᾶς ἐπροφύλαττε θανα-
μασίως ἀπὸ τῶν καυστικῶν τοῦ ἡλίου ἀκτίνων, καὶ ἡ Καϊκαῖ λαμβάνουσα με τῆς χειρὸς με ἄφατον περιερ-
γίας αἰσθημα με ἠρώτησεν ἂν ὁ τόπος, τὸν ὁποῖον κατώκουν εἶναι μέγας.

- Μήγιστος, τῆς ἀπεκρίθη.
- Ἄνδρες καὶ γυναῖκες πολὺ;
- Πολλοὶ περισσότεροι παρὰ εἰς τὴν Ἀφρικὴν.
- Ὅχι θανατέαι, γοῖξβαί, κοκκοδόλονοι;
- Διόλου.
- Πτωχὸς τόπος, ποῦ δὲν ἔχει οὔτε κοκκοβαλά-
νους, οὔτε θανατέας, καὶ ὅπου ἔχει ἄσπρους.
- Οἱ θεοὶ τῆς Ἀφρικῆς εἶναι ἐξ̄ ἐθένου, τοὺς δαίμονας αὐτῶν ζωγραφουσι λευκοὺς ὅπως εἶναι οἱ Εὐρωπαϊκοὶ μεταρτυεῖσθε ἐν μέσῳ αὐτῶν τὰς τέχνας σας, τὴν ἔχουσαν περὶ τὰ τῆς φιλοφροσύνης, δὲν μ' εὐρίσκετε μὲτὰ σας.
- Καθόλου, ἐσὺ ἄσπρος.
- Καὶ δὲν θὰ με ἤθελες ἀρχαῖωνιστικόν σου;
- Ἰστέρα, ναί· πρῶτα, ὄχι!

Καὶ ἄς λέγωσιν ἔπειτα ὅτι ἡ Εὐρώπη δὲν ἀντανα-
κλάται εἰς τὰς ἐρήμους τῆς Ἀφρικῆς. Θέλων δὲ κ' ἐγὼ ἐπίσης νὰ μιμηθῶ τὴν περιεργόν μου, τὴν ἠρώτησα, προσποιούμενος ἄγνοιαν, ἂν, εἰς τὴν μεμακρυσμένην πατρίδα τῆς ὑπῆρχον εὐμορφῆς οἰ-
κίαι, πολλοὶ ἄνθρωποι, εὐμορφα ὄπλα. — Σπήτια, καλύβας; ποῦ κτίζομεν εἰς μίαν στιγ-
μὴν, δάση, θουνά, πεδιάδες, γέφυραι. Ἡμεῖς κολυμ-
βῆται ὡς σπᾶροι.

— Ναί, ὄλ' αὐτὰ καλὰ, ἀλλὰ ἄσπρους δὲν ἔχετε. — Τόσον καλῆτερα, ἄσπροι, πονηροί, κακοὶ ἄν-
θρωποι.

— Μὴ φρονῆς τάχα ὅτι θέλω νὰ σὲ κακοποιήσω. — Ὅχι, ἐσὺ μόνος, ὄχι ἀρκετὰ δυνατὸς. Ὡ λαοὶ πολιτισμένοι! ὁποῖαν εὐγνωμοσύνην ἀφίνετε εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀγρίων ἐκεῖνων ἀνθρώπων, ὄλων τῶν ἀρχιπελάγων καὶ ὄλων τῶν χωρῶν, ὅταν ἔρχεσθε νὰ μεταρτυεῖσθε ἐν μέσῳ αὐτῶν τὰς τέχνας σας, τὴν βιομηχανίαν σας, τὴν θρησκείαν σας, καὶ τὰ ἐλαττώ-
ματα σας.

Ἦτομαζόμεν νὰ ἐρωτήσω ἐκ νέου τὴν Καϊκαῖ, ὅτε αὐτὴ ἔκυψεν αἰφνης καὶ προσκολλώσα τὸ οὖς κατὰ τοῦ νεανικῆν, ἐνῶ ἐγὼ, λαβὼν τὸ πιστόλιον εἰς χεῖρας, ἔμενον εἰς θέσιν ἀμυντικὴν καὶ εἶπον καθ' ἑαυτὸν.

— Ἀγαθὴ τύχη! Ἰδοὺ ἐν ἐκ τῶν ἀνελ-
πίστων ἐκεῖνων ἐπεισοδίων, τὰ ὁποῖα ἀ-
παντᾷ εὐχαρίστως ὁ περιηγητὴς, ὅταν θέ-
λη νὰ ἔχη τί νὰ διηγηθῇ ἐν τῇ ἐπιστρο-
φῇ του.

Ὁ θῆρ κνύζων ἤλθε πρὸς ἡμᾶς, πε-
ριστροφόμενος ἑλικοειδῶς, ἀνοίγων τὸ δυ-
σῶδες στόμα του, τὸ ἀφρίζον ἀπὸ τὸν σαμακερὸν σισλόν του, ὑψῶν τὰ ὄξέα ὄντα του, ἀναστρέφων τὰς πυρρὰς καὶ ἀτάκ-
τους ἐσπαρμένας τρίχας του, σαρκῶν τὴν ἄμμον διὰ τῆς σειρομένης κατὰ γῆς οὐρᾶς του. Εἴκοσι βήματα μακρὰν ἡμῶν ἡ ὕψινα ἐσταμάτησε, φοικιώσα καθ' ὅλα τὰ μέλη τῆς καὶ τοξεύουσα καθ' ἡμῶν ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν βλέμματα λαθραῖα.

— Τράβα, με εἶπεν ἡ Καϊκαῖ, προχω-
ρήσασα ὀλίγον ἐμπρός.

— Ὅχι, ἀκόμη, τῆς ἀπεκρίθη, φοβεῖ-
ται ὡς ὁ τυμβωρύχος, νὰ τὴν τυρανῆσω-
μεν ὀλίγον. Οἱ κακοὶ δὲν ἔχουσιν ἴσως παρὰ μίαν μῆθην ἡμέραν μετανοίας καὶ τύψεως συνεδότης. Πρέπει ν' ἀφήσωμεν μίαν ὥραν εἰς τὸν μοχθηρὸν τοῦτον ἐχθρὸν, ὅστις ἤθελε μᾶς καταφάγει, ἂν μᾶς εὐρι-
σκε κοιμωμένους ἢ ἀόπλους.

Ὁ βουδῖερός, εἰς τῶν ἐν τῷ Εὐέλπιδι Ἀκρωτηρίῳ φίλων μου, μ' ἔλεγε μίαν ἡμέ-
ραν ὅτι ἦτον αἰσχος ν' ἀποκτείνῃ τις ἴπι-
ναν διὰ μολυβδοβόλου, καὶ ὅτι τὸ πολὺ

πολύ έχει τις άδειαν να την φρονήσει δια του κοντακιού του όπλου του.

Άλλ' έδει να τελειώσωμεν με το άποτρόπαιον θηρίον· παρεκάλεσα λοιπόν την εύμορφον άγρίαν να μείνη εις τον τόπον της, και έπηγα προς την ύκιναν κρατών το πιστόλιον. Το ζών ώρθώθη, έκυμάτισε το σώμα του οίονει θέλων ν' άποφύγη την μάχην, έπειτα ήγήθη επί των όπισθίων ποδών του και προσέμενε την έφοδον. Η φρυακέρη άναπνοή του έφθανε μέχρις έμου και μ' έπροξένει ναυτίαν. Ύψωσα το πιστόλιον δια να πυροβολήσω, ή ύαινα ώρμησε κατ' επάνω μου και έγώ έπυροβόλησα. Το θηρίον έπεσε χαμαί.

- Απέθανε; με είπεν ή άγρία.
- Απέθανε·
- Άς την πάρωμεν.

‘Η Καϊκάε έπλησίασε δια να πιάση την ύκιναν από την ουράν· αλλά το μοχθηρόν και ύποκριτικόν ζών, δια τινος τελευταίας προσπάθειας, μκύνει τον λαιμόν του, άνοίγει το στόμα του και δάκνει την δυστυχή κόρην εις τον πόδα.

Την αύτην στιγμήν συνέτριψα την κεφαλήν του δια του κοντακιού του πιστολιού μου και έσπευσα να περιτυλίξω δια τεμαχίου του χιτώνοσ μου την πληγήν της άγρίας.

- Αυτό τίποτε! με είπε μειδιώσα και με βλέμμα άκρασ αγαθότητος.
- Πλήν δύναται να γίνη πολύ.
- Όχι, καλέ μου άσπρε, αυτό τίποτε.

Ο κρότος του πυροβολισμού έθρούθησε την περιπλανώμενην συνοικίαν. Είδομεν να τρέξωσιν άνδρες τινές εκ της φυλής της Καϊκάε, οτινες έδράδωνον την πορείαν των. Άμα παρετήρησαν, ότι ή άγρία κόρη και έγώ ήμεθα εις άκραν άρμονίαν. Άφοϋ δε μάς έπλησίασαν, μάς έπληροφόρησαν, ότι είδον μακρόθεν την συνοδίαν του Δεγαγέ, του άρειμανίου μελλονόμενου περι ου τσαϋτα θαυμάσια έλέγοντο.

Ω! ζωηρά και θορυβώδης ήτον ή χαρά, ένθερμος και ειλικρινής ή αγαλλίασις των άπλοϊκών, ή μάλλον άγρίων τούτων ανθρώπων, άμα συνήλθον, άμα ένταμώθησαν. Μολταϋτα ο Δεγαγέ έφάνη δυσαρεστηθείς δια την παρουσίαν μου, και ρίψας επάνω μου βλέμμα άγριον και όργιλον, ήτον ίσως έτοιμος να με κακοποιήση, όταν ή Καϊκάε έτρεξε και τώ είπε λέξεις τινας συντόμους. Αί έκφραστικαί χειρονομίαί της μ' έδωκαν να έννοήσω, ότι διηγείτο τον φόνον της υιάίνης. Γενομένου δε τούτου, ο Δεγαγέ ήλθε προς έμέ, έθεσε τας χείρας του επί των ώμων μου, έκτύπησε τρίς το μέτωπόν του επί του ιδικού μου, και με παρεκάλεσε να δεχθώ έν εύμορφον άχόντιον του πολέμου. Εδέχθην το δώρον άμμένως, και μη θέλων να φανώ όλιγώτερον αυτού γενναίος, απέβαλλον το έσωκάρδιόν μου, και του τδ έδωκα, επαναλαβών ο,τι έπραξεν αυτός έγχειρίζων μοι το δώρόν του.

Έπειτα έκάθισαν άπαντες, συνωμίλησαν πολύν ώραν και όλοι συγχρόνως έκτύπησαν ελαφρώς τας παλάμασ των. Άφοϋ περιέμεναν ήμισίαν ώραν, κατὰ το διάστημα της όποιας το πρόσωπον και οι ώμοι της Καϊκάε έκάλυφθησαν δια πέπλου, ο όρμητικός μνηστήρ ήγήθη δια μιάς, και εύρέθη πάραυτα πλησίον της μνηστῆς του, της άπέσπασε το κάλυμμα, έκάθισεν εις το

πλαγίον της και της άπέτεινε λέξεις τινάς βραχείαισ μονοσυλλάβους, και προφερομένας ως φωνάς μουσικαίσ πων τουλάχιστον, οτινες έτρεμον από μίαν λέξιν από έν νεύμα του φοβερού άρχηγού των. Εκράξας φωνήν ήχώδη, και έως δώδεκα άνδρες και γυναίκαίσ ιστάμενοι εις τας τελευταίας σειράς, ήλθον βάδην και κατέθεσαν πλησίον της νύμφης άφθόνους όπώρας· έπειτα άποσπών την ζώνην, ήτις περιέζωνε τήν όσφύν του, έσυρε θήκην τινα όθεν εξέβαλε δώδεκα περιπόου μαργαρίτας ώραισιότατους και μεγάλους. Η και κατέδεδθη μειδιώσα το δώρον, και ο εύδαίμων παλεμιστής έξηπλώθη επί της έτοιμασθείσης δι αυτόν κλίνης εκ λαμπρών δερμάτων λέοντος και τίγρεως, την κεφαλήν στήριξας επί των γονάτων της μνηστῆς του.

Ήδυνήθην τότε, πριν ή άποκοιμηθώ, να παρατηρήσω άνέτως την κατασκευήν του παραδόξου εκείνου άνδρός, περι του όποιου ιδίως τ' άγγλικά έμπορεία σώζουσι φρικωδεστάτην ένθύμησιν. Το άνάστημα ήτο μάλλον ύψηλός, ή πικνή κόμη του έκάλυπτε μέτωπον πεπιεσμένον, το στήθος είχε τετράγωνον και τους ώμους σαρκώδεις. Σπασμός τις νευρικός άνεκίνηε άκαταπαύστως πρόσωπον πλατύ και ιξώδες, στόμα παμμεγέθες, ρίνα εις άκραν συμην και μηλα των παρειών όστώδη και ύψωμένα. Ω; της άποκοιμημένης τίγρεως, οι μυώνες του έτανύοντο και άνεσκίρτων κατὰ διαλείμματα άνισα, ή δε πνοή αυτού ήτον μουγγρητόν τι μάλλον, όμοιάζον άπειλήν. Ο Δεγαγέ γεννηθείς εις την έρημον παρέλαθεν έξ αύτης ο,τι παρουσιάζει νεκρώσιμον και φρικώδες. Βκτός των στιγμών καθ' ή έχρεώσται άφύσικως να κάμη χρήσιν του λόγου, έλον τον λοιπόν χρόνον έτήρει σιωπήν άληθώς φοδερήν δι' έν τινά έτόλμα να προσηλώση το βλέμμα του επί της έκαιρετικῆς ταύτης φυσιογνωμίας εις χώραν όπου τα πάντα είσιν έν άρμονία εις τε τον πλούτον αύτων και την πτωχείαν.

‘Η Καϊκάε μ' είδε με τινά λύπην να ζωγραφίζω τον μνηστήρά της. Εφοδείο, έλεγε, μη ο Δεγαγέ πληροφροούμενος τούτο, ήθελεν υποθέσει, ότι έζήτουν να δώσω εις τους Ευρωπαίους τὰ χαρακτηριστικά του, και δια νεύματος με παρεκάλεσε να κρύψω την εικόνα.

Ηθέλησα, πριν έκπλωθώ επί τινος τάπητος μαλλίνου, μερόντος κενού, να σφίξω την χείρα της εύμόρφου συνοδοιπόρου μου· την εύρον καιούσαν·

- Τι έχεις; την ήρώτησα·
- Τίποτε, μ' άπεκρίθη.
- Δέν έννοώ·
- Έχω όλα, και φοβούμαι να χάσω όλα διαμιαις.
- Διατί;
- Κεφαλή μου γυρίζει.
- Είναι από την χαράν, ε! Καϊκάε;
- Χαρά όχι, πυρεττός. Έσύ να κοιμηθῆς, και αύριον να έλθης να με είπῆς καλημέρα.

Μόλις έκλινα την κεφαλήν επί της κενῆς εκείνης στρωμνῆς, και ήσθάνθην υποκάτω μου κίνησιν τινά κυματοειδή· άνετριχίασα και ήγήθην και εθεώρουν προσεκτικώτερον το προσκεφάλαιόν μου· φαντασθήτε δε υπό πόλου τρόμου και φόβου κατελήθην όταν είδον αίφνης να έξέλθη εκ τινος πτυχῆς του σκεπάσματος τεραστία κεφαλή ένός βόα (bova)!

Πότυχως, ο όφρις ήτο χειροθήης· εις των γειτόνων μου ήγήθη, τον συνέλαθεν εκ του λαιμού ισχυρά, και μετά τινας άπειλητικὰς λέξεις και συριγμόν όζύν, το τέρας έπυλλήθη εκ νεύο εις την θερμήν κλίνην, την δι αυτόν έτοιμασμένην.

Πανσέληνος λαμπρά διεδέχθη τον ήλιον, ήτον δροσερά ή νυκτερινή αύρα, σιωπηλή ήτον ή φύσις, και όμοιος κρότος τις διηνεκής και όμοιος με σπινθηροβόλόν ηλεκτροικόν, ήκούετο έξερχόμενος της γῆς, έμφανών πόσον ήτο τρομερός ο καύτων της ήμέρας.

Κτύπος τυμπάνου. άκουσθείς μακρόθεν έξίπνησε σπός άγρίους. Ητο το περιμενόμενον σύνθημα της τενοπέτης του γάμου. Ο Δεγαγέ άμα εύρέθη όρθιος, και όρνει έτοιμος προς αίματιράν τινά συμπλοκήν. ‘Η Καϊκάε έστάθη πλησίον του, ένψ οι λοιποι άνεκάθησαν κύκλω των μελλονόμενων.

Ο Δεγαγέ κοσμεί τους ώμους, την κεφαλήν και τους λαγόνας της μνηστῆς του δια τεμαχίων έλευσαντόδοντος δεμένων με κίτρινον χαλκόν και ζωγραφεί χονδροειδώς δια καλάμου όξέως κατὰ την άκραν, σχήματα τινά επί των κνημών αύτης και της βραχίως. Της Καϊκάε έτρεμον όλα τὰ μέλη, με φωνήν άνήσυχον την ήρώτησεν ο Δεγαγέ τι έχει—ή νέα κόρη, άρείσα τότε φωνήν νεκρώσιμον, επάνυσε τας χείρας, περιστράφη, άνεπήδησε και έπεσε κατὰ γῆς. Έτρεξα να ιδώ... ή δυστυχῆς; ήτον άκίνητος!

Έπεσεν ως λαστός σιδηρός, εις έν ούδεμία δύναμις ήδύνατο να δώση ελαστικότητα. Τὰ όμματά της ήσαν άνοικτά και έξέχοντα του κοιλώματός των, ή γλώσσα της παχειά και πελιδνή και έξ όλων σχεδόν των πόρων της απέβρεον θρόμβοι μέλανοσ αίματος και έσθαρμένου.

Δέν έματαιώθη της υιάίνης ή κλήσις· το δηλητήριον εισέδυσσε ταχέως εις τας αρτηρίας της ταλαιτώρου κόρης, και τάφος καλυφθείς δια κλάδων φοίνικος έγένετο ή νυμφική παστάς της μελλονόμενου!

Ο Δεγαγέ υπό άπλέτου λύπης κυριευθείς άνεχώρησεν, έτι όρθιου βαθέως, και αι έφημερίδες του Λονδίνου διεφρήμησαν, μικρόν έπειτα, τρομεράν τινά κρησυργίαν, έκτελεσθείσαν υπό του άγρίου κυριάρχου των μερών εκείνων. Ητον ή έκατομβή επί του τάφου της Πολυζένης εκείνης της έρήμου!

Πένθιμον και λυπηρόν παρέστηκεσ θέαμα ή δυστυχῆς αύτη κόρη, ή πρό μικρού μέν τοσούτον ζωηρά, περπετή, πλήρης ζωῆς και μέλλοντος, μετ' όλίγον δε, πεσοϋσα νεκρά και άκίνητος δια παντός...

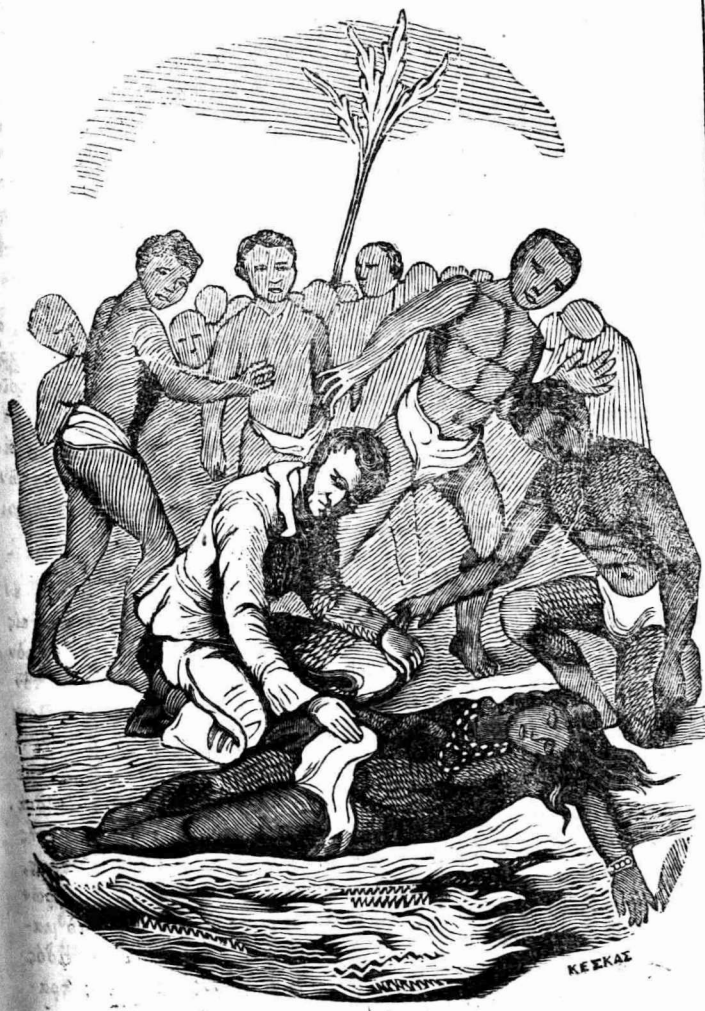
Άνδρες, γυναίκες, παιδιά, παρήλλαξαν σιωπηλοί και την κεφαλήν κάτω νεύοντες ένώπιον του ψυχρού πτώματος της παρθένου. Όλλή μονότονος συνώδειε την πορείαν των, έκαστος δε έκλινε γόνυ διαβαίνων εμπροσθεν των ποδών του θύματος, και όταν διήρχοντο πλησίον της κεφαλῆς έκυπτον και το μέτωπον του ζώντος τρίς ήγγιζε το της νεκράς.

Ο τάφος άνωρύχθη υπό των χειρών άμφοτέρων των φυλών. Ηνοιξαν αυτόν καταθέσωσιν έντός αυτού το πτώμα, έρρίψαν όλοι προσφοράν τινά, ως τεκμήριον της λύπης των, άμα δε περιετύλιξαν την δυστυχή Καϊκάε εις τὰ ύράσματα του τεθλιμμένου νυμφίου της και χείρες βωμαλέοι κατεβίβασαν αύτην εύλαβώς και βραδέως εις το τελευταίον σκήνωμά της. Αλλά καθ' όλην την νεκρώσιμον τελετήν ούτε έν δάκρυον έβρέυσσε, ούτε λέξις έπροφέρθη, ούτε μία ελασφημία ήκούσθη. Ελεγεσ ότι οι άγριοι εκείνοι άνθρωποι κατείχοντο υπό άπογνώσεως την όποιαν έφοδούνο να έκδηλώσωσιν, υπό θλίψεως της όποιας έξήτουν να τηρήσωσιν επί μακρόν την ένθύμησιν.

B.

Τίγρις και Πάρθησ.

Τριών ήμερών άνάπαυσις, ώραιός καιρός και περιδιαβάσεις ήρχισαν να μένοχλώσι και σχεδόν μετεμελήθην δια τας πρώτας μου έκδρομάς και τας ελπίδας μου, όταν πυκνά νέφη, έρχόμενα εκ μεσημβρίας μ' άνήγγειλον συμβάν τι, δηλ. διάχυσιν τινά, εύχαριστήσιν, εύτύχημα. Έρρίψα βλέμμα έταστικόν επί των καμήλων ήσαν άκίνητοι, και συνεπαίρανα, ότι κανέν άγριον θηρίον δέν ήπέλει την άνάπαυσιν των. Τι ήτο λοιπόν;

Ἦτο συνοδία ὀδοιπόρων (κερβάνι), οἵτινες ἀφ' ἄπεπλανήθησαν ἐντὸς τῆς ἐρήμου ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπορεύοντο ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἀρκτον, ἐτράπησαν πρὸς ἀνατολὰς, ἐλπίζοντες νὰ εὕρωσιν ὁδηγόν τινα καὶ πρὸ πάντων πηγὴν τινα ὑδατος γλυκέος, διότι ἡ πείνα καὶ ἡ δίψα ἐδεκάτισε τοὺς Ἀραβας καὶ τοὺς αἰθίοπας τῆς Ἀγγόλης, ἐξ ὧν ἡ συνοδία συνέκειτο.

Οὐδέποτε ἐνέτυχον συνάντησιν ψυχροτέρων καὶ οἰκτιροτέρων. Ἐχαιρετήθησαν διὰ τοῦ βλέμματος· οἱ φθάσαντες πρῶτοι ἐδείξαν τῷ δακτύλῳ εἰς τοὺς ἐλθόντας ἔπειτα τὴν πηγὴν, ὅπου κατεπαύομεν τὴν δίψαν μας, ἔπειτα συναλλαγαί τινες ἐγένοντο καὶ τὰ δύο στρατόπεδα ἀπεκοιμήθησαν ἐν πλησίον τοῦ ἄλλου, ὡς νὰ μὴ ἦσαν τέκνα τῆς αὐτῆς γῆς, ὡς νὰ μὴ ἐθερμαίνωντο ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἡλίου, ὡς νὰ μὴ ὑπέκειντο εἰς τὰς αὐτὰς τῶν στοιχείων ἐπιρροίας, οἱ ἀνθρώποι, οἵτινες περιεπλανῶντο εἰς τὰς ἐρήμους τῆς Ἀφρικῆς. Ποία εἶναι ἡ πατρίς τῶν μαύρων τούτων ἢ χαλκοχρῶν ἀνθρώπων; Τὰ στέπη ὅπου ἀναπαύονται, τὸ ὄροπέδιον, τὸ ὅποιον διήλθον, ἡ ἀμυώδης ἐρημος τὴν ὁποίαν διατρέχουσιν, τὰ δάση τὰ ὅποια διαπερῶσιν. Ἡ πατρίς τῶν ἀνθρώπων τούτων εἶναι ὁ κόσμος ἢ μάλλον εἰπεῖν δὲν ἔχουσιν οὗτοι πατρίδα.

Ἠγέρθησαν καὶ ἐκοιτάσθησαν, ἠγέρθησαν πάλιν καὶ ἐκοιτάσθησαν ἐκ νέου, ἔπειτα εἰς τὴν κοινὴν πηγὴν, ἔφαγον ἐκ τῶν ἰδίων καμηλῶν, Ἀραβες καὶ αἰθίοπες προσηυχήθησαν, οἱ μὲν εἰς τὸν Μωάμεθ, οἱ δὲ εἰς τὸν φοῖνικα, εἰς τὴν λεοπαρθάλιν, εἰς τὸν κροκόδηλον, εἰς τὸν ἥλιον, εἰς κορυμνὸν δένδρον.

Οἱ ἀποπλανημένοι ὁδεύοντες ἐτήκωσαν τὸ στρατόπεδόν των ἐν ῥοπῇ ὀρθαλιμοῦ.

Ἐμελλον νὰ χωρισθῶσι χωρὶς κἄν νὰ σφίξῃ ὁ εἰς τοῦ ἄλλου τὴν χεῖρα, ὅταν πλησιάζας Ἀραβὰ τινα γνωρίζοντα ὀλίγα Πορτογαλικά, τὸν ἠρώτησα ποῦ ἐπῆγαινε.

- Μέλα, με ἀπεκρίθη.
- Ἀλλὰ, πρῶτα;
- Πρῶτα ἐρημος.
- Καὶ ἔπειτα;
- Ἐπειτα Μωρόκον.

Ἐσκίρτησα ἀπὸ χαρᾶν· ἡ συνοδία τῶν ὀδοιπόρων ἐπῆγαινε εἰς Μωρόκον, ἀλλὰ διὰ τὴν φθῆσιν εἰς τὴν πρωτεύουσιν αὐτῶν, ἔπρεπε νὰ διατρέξῃ πολλοὺς κινδύνους, ἔπρεπε ν' ἀφήσῃ τὴν χώραν τῶν σκρινιδῶν, τὴν τῶν δρυμόνων. Ἐπρεπε νὰ μακρυνθῇ τῆς παρχίας, τῆς ὁποίας αἱ περιστροφὰι ἤθελον ἀργοπορήσει πολὺ τοὺς ὀδοιπόρους. Ἐπρεπε ἐν ἐνὶ νὰ πατήσωμεν τὴν ἐρημον, νὰ διασχίσωμεν αὐτὴν εἰς τὸ δυτικὸν τοῦλάχιστον αὐτῆς μέρος κατ' εὐθείαν γραμμὴν, καὶ τοῦτο ἐπραγματοποιεῖ ἤδη μίαν τῶν γλυκυτέρων μου ἐλπίδων.

Μετὰ τὰ κύματα τοῦ ὠκεανοῦ, τὰ κύματα τῆς μεγάλης ἐρήμου, - δύο τέρψεις ἀλληλοδιαδόχως ἐρχόμεναι· βλέπετε λοιπὸν, ὅτι εἰς τὸν ἀνθρώπων τῆς σπουδῆς τὰ πάντα δὲν εἶναι ταλαιπωρία. Δυνάμει παιγνίων τινῶν θαυματοποιικῶν καὶ κινήσεων τοῦ καλαβάθρου μου ἐφιλιώθη ἐν τάχει μετὰ δύο τρεῖς ἐκ τῶν νεωστὶ ἐλθόντων, τοῖς εἶπον τὸν σκοπὸν μου τοῦ νὰ τοὺς συνοδεύσω μέχρι Μωρόκου, ὅπου καὶ ἐδέχθησαν, ἐὰν ὄχι μετ' εὐχαριστήσεως, τοῦλάχιστον ἀνευ δυσταρεσκείας.

Μετὰ μίαν ὥραν εἶχον κινήσει. Τέσσαρες καμηλοὶ φέρουσαι ἀσκούς ὕδατος μεστοὺς ἤνοιγον τὴν πορείαν· αὐτῶν δὲ προηγούντο δύο Ἀραβες, ὧν ὁ εἰς ἐκράτει τρεῖς αἰθιοπικὰ καὶ ὁ ἕτερος κέρας, εἰς τὴν σάλπιγμα τοῦ ὁποίου ἐχρεώσθουν ν' ἀποκριθῶσιν ἄλλοι σαλπισταί, τοποθετημένοι κλιμακιδῶν κατὰ ἴσας ἀποστάσεις. Μετὰ τὰς καμηλοὺς ἤρχοντο ἕως εἰκοσι στρατιῶται ὠπλισμένοι μὲ σπαθία, πυροβόλα, καὶ κρατοῦντες διὰ χειρῶν τὰς ἡνίας ἄλλων τῶσων ἵππων ἐφ' ὧν ἐκάθοντο αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά. Εἰς ἀπέστασιν διακοσίων σχεδὸν βημάτων τὸν οὐλαμὸν τοῦτον ἠκολούθει ἕτερος, χωρισμένος κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ κομίζων ἐντὸς κιβωτίων δεδεμένων δι' ἐλασμάτων σιδηρῶν, τὰ πλούτη ἀπάσης τῆς συνοδείας, δηλαδὴ πρῶτον τὰ ψάμμου χρυσίτου, δέρματα λεοπαρθάλως, λέοντος, τίγρεως καὶ πολλοὺς ἐλεφαντόδοντας· ἔκλειε δὲ τὴν πορείαν τρίτος οὐλαμὸς. Ἡ συνοδία κατεῖχεν ἕκτασιν ἡμισείας περίπου λεύγας. Ἡ ἄμμος, ἐγειρομένη ὑπὸ τὰ βήματα τῶν τετραπόδων, ὑψοῦτο εἰς τὰς ἀποτελούμενας μεταξὺ τῶν συνοδιῶν ἀποστάσεις, καὶ ὅταν αἰωρημένος ἐπὶ τοῦ καλαβάθρου μου, εἶτε ἐν ὥρᾳ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, εἶτε μετὰ τὴν δύσιν αὐτοῦ, κατώπτευσεν τὴν πορείαν αὐτὴν τὴν παράδοξον, τὴν κυματίζουσαν, κατὰ τὰς περιστάσεις τῆς χώρας, ἐνόμιζον ἢ τι ἐβλεπα μέγαν ὄριν, κεκοιμημένον εἰς τὰ βήματα καὶ ζητοῦντα ν' ἀνακτῆσθαι τὴν ζῶν, τὴν ὁποίαν τῷ ἕτερον ὁ σίδηρος.

Τὴν ὑπερβαίνον τῆς ἀναχωρήσεώς μας, ἐβθάταμεν εἰς τὰ ὄρια τῶν αἰωνίων δρυμόνων, οἵτινες φέρονται ἐπὶ τῆς ἀλλοκότου καὶ κατρημένης ταύτης γῆς. Μετὰ ἐνάπαυσιν τριῶν ὥρων τὸ πολὺ ἐντὸς ἐκτεταμένου περιβόλου, περικυκλουμένου ὑπὸ βράχων ξηρῶν, οἵτινες ἀνύψουν τὴν μέλαιναν κορυφὴν τῶν ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους ὡς φάσματα διψῶντα ἀέρα καὶ φῶς, καὶ ἄκαμὲ τὸν ἦγον τῆς πρώτης σάλπιγγος, τὸν ὅποιον ἐπαπέλαθον οἱ δευτερεύοντες ἀρχηγοί, ἐκινήσαμεν ἐκ νέου.

Ἐδῶ ἔπαυσαν πλέοντὰ δένδρα, τὰ μεγάλα φυτὰ, αἱ πυκνὸφλλοι σκιαδὲς καὶ ἡ γλόη. Δὲν ὑπῆρχον παρὰ βῆτοι, θῆμοι κειρίνων καὶ ξανθῶν χόρτων, τὰ ὅποια μόνον νὰ φέρωσι δύναται, ἀνευ ἀλγηδόνος, τὰ σκληρὰ πέταλλα τῶν ἵππων καὶ τῶν δρυμόνων. Καὶ ἐδῶ τὸ καλαβάθρον μου μετ' ἦτο χρησιμώτατον ἀλλ' οἱ πόδες τῶν ταλαιπώρων πεζῶν ἦσαν τὸ ἐσπέρας καταπληγωμένοι καὶ ἠρανισμένοι.

Ὁδεύοντες πάντοτε πρὸς ἀνατολὰς, ἀφήκαμεν ἐν τάχει τὴν ἀκανθώδη αὐτὴν χώραν καὶ εὐρέθημεν εἰς τόπον πετρώδη καὶ δύσβατον. Ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ὄφεις κύτρινοι καὶ ποικιλόχροοι, ἐγειρόμενοι ἀπὸ τὸν κρότον τῶν βημάτων μας, ὤρμουσαν μετὰ ταχύτητα θέλουσιν πρὸς κατοικίαν ἡσυχωτέραν, ἐν ᾧ καιρῷ μικρὸν τι τετράπου, ἔχον ῥυγχὸς ὄξυ, καὶ ὁμοιον σχεδὸν μετὰ μὺν, ὠρθοῦτο ἐπὶ τῶν ὑπισθίων ποδῶν του ὡς διὰ νὰ μᾶς χαιρετήσῃ καὶ ἐπιπτε φωνεούμενον ὑπὸ τῆς βράβδου, τῆς μάλιστα ἢ τοῦ θέλουσιν αἰθίοπος τινός, τούτων ζῶων ἐχρησίμευον ὡς τροφὴ καὶ ἀπὸ τὸ μαλακὸν δέρμα του οἱ ὀδοιπόροι κατεσκεύαζον εἰδὸς τι σκευῶν, προφυλαττόντων αὐτοὺς κατὰ τῆς ταχύτητος τῶν λιθαρίων.

Ἡ ἄμμος διεδέχθη ἤδη τοὺς χάλικας καὶ ἐδῶ, ὀρθῶς ἔκειτο, ἤρχεται ἡ ἐρημος.

Ἐπαύθημεν ἐκ νέου. Αἱ κλειψίδρι ἐκάστου οὐλαμῶν προσβλήθησαν, οἱ γεμάτοι ἀσκοὶ ἠγγίσθησαν διὰ τὸν σιδηρῶν καὶ αἱ ἀποκεκμηκυῖαι καμηλοὶ ἐφοκίτησαν διὰ τὴν χρησιμώτατον ὡς τροφὴν εἰς τοὺς ὀδοιπόρους, προσφυλάττοντας τὰς ζωοτροφίας των διὰ τὴν ἀνάγκην.

Τρίτην ἤδη φεβρουάριον ἐστήθησαν αἱ σκηναὶ καὶ κατὰ τὸν γενικὴν προσηυχὴν κατηνθῆθη πρὸς τὸν Ἰψιστον ἕπον ἀξιοθαύμαστος πρῶτον ἡ ἐνθερμος πίστις τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἵτινες προσπίπτοντες πρηνεῖς, καὶ πρὸς τὴν Ἀνατολὴν ἔχοντες ἐστραμμένον τὸ πρόσωπον, ἴδοντο τοῦ προσήτου τῶν ἵνα εὐδωσῇ αὐτοὺς εὐτυχῶς καὶ ἀνευ κινδύνων διὰ τῆς ἐρήμου.

Ἡ δέησις ἀνέβη εἰς οὐρανόν. Μόλις ἔπαυσαν οἱ φάροι τῆς εὐγνωμοσύνης καὶ τῆς ἀγάπης, καὶ κραυγὴ τρομερὰ ἐπληθεύσθη τὰς ἀκοὰς μας. Πάρματα αἱ καμηλοὶ ταράσσονται σπασμωδικῶς, οἱ ἵπποι, ὠρθωμένην ἔχοντες τὴν χεῖτην, συσπρίγγονται ὁ εἰς πλησίον τοῦ ἄλλου, τὴν κεφαλὴν των προσεγγίζοντες καὶ σφρόντες πάντῃ πρὸς τὸν ἐχθρὸν, ὡς ν' ἀπῆλθον νὰ τὸν ἴδωσι κατὰ πρόσωπον ἢ μάλλον ὡς νὰ μὴ ἤθελον νὰ ἴδωσιν ἠγόμενον τὸν θάνατον, τὸν ἀπειλοῦντα αὐτοὺς. Οἱ Ἀραβες συνειθισμένοι εἰς τοιαῦτα συμβάντα λαμβάνουσι τὴν ἐμπροσθοφυλακὴν τῆς συνοδείας καὶ οἱ αἰθίοπες ἐν ἀμνηστῶν, φέρονται περιμένοντες τὰς διαταγὰς διὰ τὴν καταλάβωσιν ὁποιανδήποτε θέσιν.

Εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον νὰ ἐπιπέσῃ κατὰ συνοδείας τινὸς λέων ἢ τίγρις καὶ νὰ μὴ κλυθῇ τὸ ἔδαφος ἀπὸ σάρκας σπαιρούσας, καὶ ἐπειδὴ τὸ ἐνοστικὸν τῶν ἀγρίων θηρίων διδάσκει αὐτοῖς, ὅτι οἱ φοβερώτεροι ἀντίπαλοι των εἶναι οἱ ἀνθρώποι, κατ' αὐτῶν κυρίως στρέφουσι τὴν λύσαν των καὶ εἰς τὸ αἷμα αὐτῶν ἰσχυροῦν νὰ κυλισθῶσιν. Ὡστε πολλάκις, τὰς χαρὰς τῆς ἐπιστροφῆς ἀλλοιῶναι τὸ πένθος.

Ἰστάμενος ἐπὶ τοῦ καλαβάθρου μου καὶ εὐρισκόμενος ὑψηλότερον τῶν καθημένων ἐπὶ τῶν καμηλῶν ἠδυνάμην νὰ βλέπω μακρὰν, εἰδοποίησα λοιπὸν τοὺς συνοδοιπόρους μου περὶ τοῦ κινδύνου, τοῖς εἶδειν διὰ τοῦ δακτύλου ἀκριβῶς τὸ μέρος ὅθεν ἤρχετο, καὶ πρὸς αὐτὸ διευθύνθησαν ὅλοι αἱ δυνάμεις.

Τίγρις ἤρχετο μόνη, μετὰ πηδήματα ἄνισα· διευθύνθημεν πρὸς αὐτὴν ἐγὼ κατέβην τοῦ ἠψώματός μου καὶ ἐπῆγα πλησίον τοῦ Ζιγγαῖ, τοῦ ὠραιοτέρου καὶ τοῦ πλέον δραστηρίου ἀνδρός τῆς συνοδείας, ὅστις διέταξεν αἰθίοπας τινὰς τρέμοντας καὶ εὐήθεις νὰ μᾶς ἀκολουθήσωσι. Τὸν ἠρώτησα διὰ χειρονομίαν, διατί συνοδεύετο ὑπὸ τοιούτων ψυφοδεῶν ἀνθρώπων, αὐτὸς δὲ μ' ἐξήγησε διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου, ὅτι ἦτον ἐπ' ἀνάγκην νὰ θυσιασθῶσι τινὲς τῶν δυστυχῶν τούτων διὰ τὴν σωθῶσιν οἱ γενναίωτεροι καὶ νὰ δυνηθῶμεν νὰ φωνεῦσωμεν εὐκολώτερον τὸ θηρίον.

Μετὰ πέντε λεπτὰ εὐρέθημεν πλησίον, ὡς τουφεκίον βολῆν, τοῦ περιδιαβάτου τῆς ἐρήμου καὶ ἐξέτάζομεν μετὰ προσοχῆς τὸ ἐμπύρευμα τῶν πυροβόλων μας, ὅταν ἀπρόοπτον ὄλωσιν περιστατικὸν μᾶς ὑπέσχετο αἷμα σπάνιον καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς εὐτυχαστέρους περὶ αἱματῶν.

Ἠλπίστον ἡμῶν, πρὸς τὰ δεξιὰ, ὑψοῦτο λόφος ἄμμου,

στιλθούσης καὶ ἐρυθροβαφοῦς· μᾶς ἐφάνη ὅτι ἀνέβαινον ἀπ' αὐτοῦ, ὡς ἀπὸ ἐστίας ἐσβεσμένης σχεδὸν, ἔλαρροι ἀτμοὶ διαλυόμενοι πρὸς τὸ λεπτὸν φύσημα αὔρας γλυκέας καὶ σιγαλαίας.

Ἐδόθη διαταγὴ νὰ κάμψωμεν τὸν λοφίσκον, ἐστρέψαμεν πλαγίως καὶ ἐλαφρῶς πρὸς τ' ἀριστερὰ καὶ παρετηρήσαμεν περιμαζωμένον ἐπὶ τίνων ὀστέων, διακεκαυμένων καὶ συντετριμμένων, ἐξαιτίαν πάνθηρα κλωσσούντα δύο νεοσσούς.

Ὁ Ζιγγαῖ μ' ἔκαμε νεῦμα νὰ μὲνωμεν μακρὰν, δίδων με νὰ ἐννοήσω, ὅτι δὲν ἐμελλομεν ἡμεῖς νὰ πολεμήσωμεν μετὰ τοῦ θηρίου.

Ἀγαθὴ τύχη! εἶπον κατ' ἐμαυτὸν, ἀρκεῖ νὰ μὴ χάσωμεν τὸ δράμα, τίγρις κατὰ πάνθηρος με ἀρέσκει, ἀλλ' ἐμπροστίμων ἀνθρώπων κατὰ πάνθηρος καὶ τίγρεως συγχρόνως.

Ἡ τίγρις δὲν ὠρμησε καθ' ἡμῶν. Ἡ συνοδία ἦτο πολυάριθμος καὶ ἐμπειροπώλεμος. Τὸ θηρίον θὰ ἐννόησε βεβαίως ὅλα ταῦτα καὶ ἐχάρη ὅτι εἶχεν ἐμπρὸς τοῦ ἀντίπαλον ὀλιγώτερον ἐπίφοβον.

Ἡ τίγρις καὶ ὁ πάνθηρ εἶναι ἀπέναντι ὁ εἰς τοῦ ἄλλου. . . καὶ ἐκείνη μὲν ἔχει νὰ προφυλάξῃ μόνον τὰ ἐλαστικά καὶ νευρώδη πλευρὰ τῆς, αὐτὸς δὲ τοὺς σκύμους του, ζητοῦντας βοήθειαν καὶ ἐλπίζοντας ἀπὸ αὐτόν.

Ἐξ ἐνὸς μέρους ἀντιβασίλειά θηριώδης καὶ σκληρὰ ἐξ ἄλλου μήτηρ ἀπειλούμενη· ἡ πάλιν ἐστὶ ἀγρία καὶ αἰματώδης. Σιωπή.

Τῶν δύο παλαιστῶν τὰ βλέμματα εἶναι ἀστραπαὶ ὁ ὠρυγμός των, κεραυνός, οἱ στεναγμοὶ των, φοβέρα, οἱ ὀδόντες των σιδηράγραι (étaux) μέλλουσαι νὰ σφίξωσι, καὶ νὰ συντρίψωσιν, οἱ ὄνυχές των, ἀρπάγαι σιδηραὶ νὰ σπαραξῶσι τεριμένοντα σπλαγγνα. Ἡ μορφή ἐκάστου συττέλλεται, τὸ ὑπέξανθον δέρμα τοῦ μετώπου των ῥυστοῦται, οἱ ὄνυχές των φρυάττουσι καὶ τὸ χῶμα ἐξορύττουσιν· ὡς προοίμιον τῆς λύσεως των καὶ τῆς ἐχθρας ἀντιπέμπουσι βίβας δυσώδους πνοῆς, ἥτις δίδει αὐτοῖς τὴν προαπόλαυσιν τοῦ δειπνοῦ, ὅπου θὰ δειπνήσει τὸ ἐν τῶν θηρίων τούτων ἐκ τῶν σαρκῶν καὶ τοῦ αἵματος τοῦ ἐτέρου.

Ἴδετε! ἴδετε! ἡ γλώσσα τῶν δύο πολεμίων ὁμοιάζει τριπλοῦν κέντρον ἢ μάλλον φλόγα. Οἱ σιαγόνες των πλατύνονται καὶ ἀκούετε ἐκπνεομένους ἐκ τοῦ ὑποκώφους, ὡς ἂν ἐξήρχοντο ἐκ βάθους τινός χαλκηλάτου.

Ὁ πάνθηρ δὲν κινεῖται πλέον, ἡ τίγρις προβαίνει. Δὲν ὁμοιάζει τετράπουον βαδίζον μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ἄνω νεύουσαν, ἀλλ' ἐντομὸν, ἐρπύζον, συρόμενον χιμαὶ καὶ μὴ ἀρκούμενον εἰς μίαν μόνην νίκην· θέλει νικηθῆν ἐὰν ἡ πρώτη του προσβολή, δὲν εἶναι θανατηφόρος. Διψᾷ αἷμα, αἷμα ἀφρονον, αἷμα πάντοτε. Τὸ αἷμα εἶναι ἡ ζωὴ του, ἡ χαρὰ του, ἡ ἐκστασίς του, μόνον τὸ αἷμα καταπαύει τὴν δίψαν του χωρὶς νὰ τὴν κορέσῃ, καὶ καθὸ ἐλπίζουσα νὰ πῇ αἷμα, εἶναι εὐτυχῆς καὶ πλεῖ εἰς τὴν μέθην τῶν ἐλπίδων τῆς.

Ἐκ τοῦ γένους τῶν τίγρεων εἶναι καὶ ὁ πάνθηρ, ὃν βλέπετε ἐκεῖ κάτω, ἀτάραχον, ἀκίνητον, θάλποντα τοὺς νεοσσούς του, παίζοντας μεταξὺ των καὶ σπαρῶσοντας τὴν στικτὴν αἰσθητὰ των.

ναχθή δι' ὄλης τῆς ὀρμῆς τῆς. Ὁ πάνθηρ ἀναπνέει καὶ αὐτὸς καὶ λείπει τὰς πλάγας του. Κατ' αὐτὴν δὲ τὴν στιγμήν ἡ τίγρις ὀρμᾶ κατὰ τῶν δύο νεοσσῶν φρονεῖ τὸ πρῶτον διὰ τῶν ὀδόντων τῆς συντρίβει τὸ ἕτερον καὶ ἐπαναστρέφεται διὰ τὸ ἀπολαύσει τοῦ θριαμβοῦ τῆς.

Ἄλλ' ὁ θριαμβὸς τῆς δὲν θέλει εἰσελθεῖν διαρκῆς. Ὁ πάνθηρ ἀνορθοῦται θηριώδους... βλέπει τοὺς δύο νεοσσούς του νεκρούς καὶ γίνεται λείαινα... Ἡ τίγρις δὲν θά ἰδῆ πλέον τὴν ζωὴν.

Ἠθέλησα νὰ ἐλεήσωμεν τὸ ἄγριον θηρίον, ἀλλ' ἡ σφαῖρα τοῦ Ζιγγαῆ ἀλλως εἶχεν ἀποφασίσει καὶ τέσσαρα πτώματα ἐγένοντο τὴν ἐπιούσαν ἑορὰ τῶν πενταλέων θηρίων τῶν θανατηφόρων ἐκείνων ἐρῆμων.

Ἐπρεπε νὰ ἰδῆ τις τὴν κίνησιν τῆς συνοδίας, προσεκτικῆς καὶ σιωπηλῆς μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐπανέλαβον τὰς διακοπείσας συνδιαλέξεις των καὶ ἡ διήγησις τῆς φρικτῆς ἐκείνης πάλης ἦν εἰς τὰ στόματα ὄλων.

Οὐδέμεις διέφυγον αὐτοὺς λεπτομέρεια τοῦ τραγικοῦ τούτου ἐπισοδείου καὶ ἔχαιρον γενόμενοι αὐτόπται, ὡς νὰ μὴ προσέμηνε καταστροφὴν τινὰ τὸ αἰματηρὸν τοῦτο προοίμιον!

Ἀλλὰ τὸ περιεργότερον θέαμα ἦτο τὸ παριστανόμενον ὑπὸ τῶν ἵππων καὶ τῶν καμήλων. Ἐνόσω διήρκει ἡ πάλη, διέτηρσαν ἐντελῆ ἀκίνησιαν, συμμαζωμένους εἰς στενωτάτην περιοχὴν. Μόνον ἠθέλετε ἰδεῖ ἐκ τῆς φρικιάσεως τοῦ δέρματός των, τῆς πυρετώδους ἐντάσεως τῶν μυῶν των, ὅτι ἐκυριεύοντο ὑπὸ τῶν μου μεγάλου. Τί δέ; μόλις ὁ θάνατος κατέλαβε τὰ τέσσαρα πτώματα, καὶ κάμηλοι καὶ ἵπποι ἐνόησαν τοῦτο, καὶ ὅλοι ἀνωρθώθησαν ἀτάραχοι καὶ ἠσυχοί. Τὰ μέλη των ἐπανελάβον τὴν φυσικὴν ἐλαστικότητα των, καὶ ὁμοίαζον ὡς ἡμέρα τινα κτηνὴ ἐγειρόμενα κατόπιν ὑπνου ἡσυχουτάτου.

Ἄλλ' ὁ ἦχος τῆς σάλπιγγος ἀνήγγειλε τὴν ὥραν τῆς ἀναχωρήσεως καὶ ἡ συνοδία διευθύνθη πρὸς ἀκτον.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΑΡΜΙΑΝ.

Ὁ τολμηρὸς ἀεροναύτης Κ. Ἀρμπάν ἐξετέλεσε τὸ ταξιδίον του, διελθὼν εἰς τινὰς ὥρας ἑκατὸν καὶ τέσσαρας λεύγας αἰτίνες χωρίζουσι τὴν Μασσαλίαν ἀπὸ τοῦ Τουρῖνου.

Τὸ ταξιδίον τοῦτο εἶναι ἐκ τῶν πλέον καταπληκτικῶν ὅσα ἐγένοντο μέχρι τοῦδε ἀναμέσον τῶν ἀνε-

Μεταφράζομεν ἐνταῦθα, χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς περιέργου διήγησιν τῆς ὀδοιπορικῆς τοῦ ἀεροπλοῦ τούτου περιγραφῆς, δημοσιευθεῖσαν εἰς τινὰ ἡμερηΐδα τῆς Μασσαλίας.

Ἀναχωρήσας, γράφει ὁ Κ. Ἀρμπάν, τὴν κυριακὴν τῆς Σεπτεμβρίου, περὶ τὴν ἕκτην ὥραν καὶ ἡμίσειαν τῆς ἑσπέρας ἀπὸ τὸν Πύργον τῶν Ἀνθῶν, διήλθον εἰς δύο ὥρας τὸ δάσος τοῦ Ἐστεμεῆλ, καὶ αἱ δοκιμαὶ τὰς ὄψεως ἔκαμον μοι ἀπέδειξαν ὅτι εὐρισκόμην εἰς ὕψος τεσσαρῶν χιλιάδων μέτρων. Ἠδη ἡ θερμοκρασία ἐγένετο ψυχρὰ καὶ ξηρὰ καὶ τὸ ἑκατόμμοιρον θερμομέτρον μου ἐσημαίνε τέσσαρας βαθμούς κατωτέρω τοῦ μηδενικοῦ.

Ὁ πνέων ἀνεμος ἦτον ζεφυρόντος καὶ με ἔφερε πρὸς τὴν Νίκαιαν. Εὐρέθην, ἐν διαστήματι σχεδὸν δύο ὡρῶν, περικυκλωμένος ἀπὸ νέφη πυκνότατα ἐκτεινόμενα κατὰ τὴν ὄψιν μου· ἡ μελωτή μου δὲν ἤρκει νὰ με προφυλάξῃ ἀπὸ τὸ ψύχος, ἀπὸ τὸ ὅποιον ὑπέφεραν πρὸς πάντων οἱ πόδες μου. Ἀπεφάσισα μοιλατὰ νὰ ἐξαπολυθῶ προβαίνων, καὶ μάλιστα νὰ ὑπερβῶ τὰς ἄλπεις, αἰτίνες καθὰ ἐγίνωσκον δὲν ἀπέχον πολὺ τοῦ μέρους ὅθεν εὐρισκόμην. Τὸ ἔρμα μου ἤρκει νὰ με ὑψώσῃ ὑπεράνω τῶν ὑψηλοτέρων ὄρεων. Τὸ ὄρος πῆξεν, ὁ ἀνεμος ἤρχιζε νὰ τακτοποιηθῆται, ἡ σελήνη μ' ἐφώτιζεν ὡς ὁ ἥλιος ἐν πλήρῃ μεσημβρίᾳ. Εἶχον φθάσει ὡς τοὺς πρόποδας τῶν Ἀλπεων· αἱ χιόνες, οἱ καταρράκται καὶ οἱ βύχκες ἐσπινθηροδύλου, τὰ ἔραθρα καὶ οἱ θράχοι ἀπετέλουν ὄγκους μελανούς, αἰτίνες ἐχρησίμευον ὡς σκιαὶ τῆς γιγαντώδους ταύτης εἰκόνας.

Ὁ ἀνεμος ἐναντιοῦτο εἰς τὴν τακτικὴν πορείαν μου, ἤμην ἠναγκασμένος ἀλληλοδιαδόχως νὰ καταβαίω καὶ νὰ ὑψοῦμαι διὰ νὰ ὑπερβαίω τὰ ὄρη, αἰτίνε παρρουσιάζοντο ἀπαύστως. Ἦτον ἡ ἐνδεκάτη ὥρα τῆς νυκτός, ὅταν ἐφθασα εἰς τὴν κορυφὴν τῶν Ἀλπεων· ὁ ὄρη ἐγένετο ἐλεύθερος, καὶ ἡ πορεία μου τακτικῆ. Τότε ἐφρόντισαν νὰ δειπνήσω.

Εὐρισκόμενος εἰς ὕψος 4,600 μέτρων ἐχρεώσθην, ἐκὼν ἄκων, νὰ ἐξαπολυθῶ τὸ ταξιδίον μου καὶ νὰ φθάσω εἰς Πεδεμόντιον. Δὲν ἐβλεπον ἐνώπιόν μου παρὰ χάος, καὶ ἡ κατάβασίς μου εἰς τὰ μέρη ταῦτα ἦτον ἀδύνατος. Ἀφοῦ ἐδείπνησα, μοι ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ ρίψω τὴν κενὴν φιάλην μου ἐν μέσῳ τῶν χιόνων τούτων, ὥστε ἐάν ποτε τολμηρὸς τις ὀδοιπόρος ἀναβῆ ἐπὶ τοῦ ὄρους, ἐκείνου νὰ εὕρῃ ἔχνος τὸ ὅποιον νὰ τὸν δεβαιώσῃ ὅτι ἕτερος πρὸ αὐτοῦ εἶχε κατοπτέυσει τὰ μέρη ταῦτα τὰ ὅλως ἀκατοίκητα.

Περὶ τὴν μίαν ὥραν καὶ ἡμίσειαν τῆς πρωΐας, εὐρέθην ὑπεράνω τοῦ ὄρους Βίζο, τὸ ὅποιον ἐγνώριζον ὅτι τὸ εἶχον ἀνερευνησεί, κατὰ τὸ πρῶτον εἰς τὸ Πεδεμόντιον ταξιδίον μου· ὁ Πάδος καὶ ὁ Δουρέντιος ἐκείθεν λαμβάνουσι τὴν πηγὴν των. Ἀνεγνώρισα τὴν θῆσιν καὶ ἀνεκάλυφα τὰς μεγαλοπρεπεῖς πεδιάδας του. Πρὸ τῆς δεβαιότητος ταύτης, παράδοξον φαινόμενον ἀντιπαροτρισμοῦ, προελθὼν ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν τῆς σελήνης ἐπὶ τῶν χιόνων καὶ τῶν νεφῶν, μ' ἔκαμε νὰ πιεσθῶ ὅτι εὐρισκόμην εἰς πέλαγος. Ἐν τούτοις ὁ δυτικὸς ἀνεμος εἶχε παύσει τοῦ νὰ πνέῃ, καὶ αἱ ἀκριβεῖς παρατηρήσεις μου μ' ἐδείκνυον ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ εὐρισκομαι ἄνωθεν τῆς θαλάσσης. Οἱ ἀστέρες ἐβόηθον (Φυλλάδιον 52, Τόμ. Γ'.

πολὺ τὴν πηξίδα μου, καὶ ἀνεκάλυφα τὸ Λευκὸν ὄρος, τοῦ ὀποῖου ἡ θέσις μ' ἐδείκνυε μετὰ δεβαιότητος ὅτι ἐπλησίασα τὸ Τουρῖνον. Τὸ Λευκὸν ὄρος, εἰς τὸ ὕψος τοῦ ὀποῖου εὐρισκόμην καὶ εἶχον πρὸς τὰ ἀριστερά μου, προέκειτο ὄλων τῶν νεφῶν καὶ ὁμοίαζεν ἐκτεταμένον τμήμα κρυστάλλου σπινθηροβολοῦντος μυρία φῶτα.

Τὴν δευτέραν ὥραν καὶ τρία τέταρτα, τὸ ὄρος Βίζο, τὸ ὀποῖον εἶχον ὀπισθὲν μου με ἐδείκνυε μετὰ δεβαιότητος ὅτι ἤμην εἰς τὰ περίξ τοῦ Τουρῖνου. Ἀπεφάσισα νὰ καταβῶ, καὶ κατώρθωσα τοῦτο ἀνευ οὐδεμιᾶς δυσκολίας, ἔχων ἀκόμη ἔρμα εἰς τὴν διάθεσίν μου ἵνα ὑπάγω μακρότερον. Κατέβην πλησίον ἐκτεταμένης τίνος ἐπαύλεως, πολλοὶ κύνες τῆς φυλακῆς με περιεκύκλωσαν, καὶ ἡ μελωτή μου με διεφύλαξεν ἀπὸ τὰ θωπεύματά των. Αἱ ὕλακαὶ των ἐξύπνησαν τοὺς κατοίκους, οἵτινες θαυμάσαντες μᾶλλον ἢ τρομάξαντες διὰ τὴν ἐμφάνισίν μου, με ἠιοῖζαν καὶ με εἶπαν ὅτι ἦτον δύο ὥραι καὶ ἡμίσεια τῆς πρωΐας, ὅτι ἤμην εἰς τὸ χωρίον Πιου-φῶρτε πλησίον τοῦ Στουμπίνι, ἀπέχοντος ἕξ χιλιομέτρα τοῦ Τουρῖνου.

Διήνυσα τὸ ἐπίλοιπον τῆς νυκτός εἰς τὴν ἔπαυλιν, καὶ τὴν πρωΐαν οἱ χωρικοὶ με ὠδήγησαν παρὰ τῷ δημάρχῳ, ὅστις μοι ἔδωκε ἀποδεικτικὸν πιστοποιοῦν τὴν ἀφίξίν μου κτλ.

Ἐφθασα εἰς Τουρῖνον τὴν ἐνάτην ὥραν τῆς πρωΐας καὶ ἀφοῦ ἐσυσκέυασα τὸ ἀερόστατόν μου καὶ τὸ σκάφος μου (nacelle), ἔσπευσα νὰ γράψω πρὸς τὸν διευθυντὴν τοῦ Πύργου τῶν Ἀνθῶν, ὅπως καθουχάσῃ τὴν σύζυγόν μου, τοὺς φίλους μου καὶ τὸ κοινὸν τῆς Μασσαλίας, τὸ ὅποιον ἠδύνατο νὰ ἐνδιαφέρεται πρὸς ἐμέ. Μετέβην ἀκολούθως παρὰ τῷ Κυρίῳ Bois-le-Comte πρέσβει τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας, ὅστις μοι ἐχορήγησε διαβατήριον καὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν τῆς πρωΐας παρευρέθην εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Θεομητόρος ὅπου ἐτελεῖτο ἐπικηδειος ἀκολουθία, πρὸς τιμὴν τοῦ θανάτου τοῦ Καρόλου Ἀλβέρτου. Μετὰ τὴν τελετὴν ἐγένετο ἐπιθεώρησις τῆς ἐθνικῆς φρουρᾶς καὶ τὴν ἑσπέραν ὑπῆγον εἰς τὸ θέατρον τοῦ Τουρῖνου, ἀναλογιζόμενος ἄκων ὅτι χθές κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν εὐρισκόμην εἰς ὕψος ἑκατὸν τεσσαράκοντα λευγῶν ὑπεράνω τοῦ Πύργου τῶν Ἀνθῶν τῆς Μασσαλίας!

ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΤΡΟΦΗΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ.

Dis moi ce que tu manges et comment tu le manges, je te dirai qui tu es. (Proverbe Francais)

Τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι ἱκανὸν νὰ ἐπισύρῃ τὴν προσοχὴν παντός ἐμβριθοῦς πνεύματος, παρέχον ὕλην σκέψεως εἰς τε τὸν φυσιολόγον, καὶ τὸν φιλόσοφον, καὶ τὸν ἱστορικόν, καὶ πάντα ὅστις ἐρευνῶν τὴν ἀλήθειαν, ζητεῖ ἵνα ἐξακριβώσῃ καὶ καταμάθῃ τὰς τοσοῦτον δυστήνους καὶ κεκαλυμμένους σχέσεις τῆς ὕλης μετὰ τοῦ αὐλοῦ, τοῦ ὀργανικοῦ κόσμου, μετὰ τοῦ διανοητικοῦ. Ἠδύνατό τις εἰςβλίον ὀλόκληρον νὰ γράψῃ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου· ἀλλ' οὔτε καιρὸς, οὔτε ὁ τό-

πος επιτρέπει ἡμᾶς τοῦτο, δι' ὃ καὶ ἀπανθίσωμεν, οὕτως εἶπειν, τὸ ζήτημα, λαμβάνοντες καὶ φέροντες τῷ ἀναγνώστῃ ὅ,τι ἐν αὐτῷ εὐχάριστον ἄμα καὶ ωφέλιμον.

Θεωροῦντες τὰς σχέσεις τοῦ φυσικοῦ μετὰ τοῦ ἠθικοῦ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου, φέρομεν κατὰ πρῶτον τὴν προσοχὴν ἡμῶν ἐπὶ δύο ὄργανων, τοῦ στομάχου καὶ τοῦ ἐγκέφαλου, τοῦ μὲν, ἕδρας τῆς φυτικῆς ζωῆς, τοῦ δὲ, τῆς διανοητικῆς, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς ἀμοιβαίας ἐπιβροῆς τῶν δύο τούτων ζώων. Ἄπαντες γινώσκουμεν τὰ φυσιολογικὰ ἀποτελέσματα τῆς δυσπεψίας, τὴν νάρκη καὶ νωθρίαν, ἣν ἡ γαστριμαργία δύναται νὰ φέρῃ εἰς τὸν ἐγκέφαλον. Καθ' ἑκάστην βλέπομεν ἀνθρώπους προικισμένους παρὰ τῆς φύσεως μ' εὐφρίαν, ἀπωλέσαντας ὅλως αὐτὴν ἐκ τῆς κοιλιόδουλειας. Ἄπανσι τῆς κοινωνίας αἱ κλάσεις καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας, βρῦθουσι παραδειγμάτων τῆς ἀφρον ἐκείνης πνευματικῆς παραλυσίας ἢ διανοητικῆς ληθαργίας, προξενουμένης ἀπὸ τῶν καταχρήσεων τοῦ ὄργανου τῆς χωνεύσεως· καὶ οὐ μόνον βλέπομεν τὸν νόμον τοῦτον ἐπικρατοῦντα εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν ἀνθρώπων ἰδίως, ἀλλὰ καὶ ἐν γενεῖ εἰς ὅλοκληρα ἔθνη, παρ' οἷς δυνάμεθα νὰ σπουδάζωμεν τὴν ἐπιβροχὴν τῆς γαστρικῆς ζωῆς ἐπὶ τῆς διανοητικῆς, καὶ νὰ πορισθῶμεν περιέργους γνώσεις ὡς πρὸς τὰς αἰτίας αἰτινες μυστηριωδῶς πως, προδιαθέτουσι τὰς περιστάσεις, καὶ γεννῶσι τὰς μεταβολάς.

Δὲν εἶναι τόλμημα βεβαίως τὸ νὰ κατατάξῃ τις μετὰ τῶν αἰτιῶν τῶν μεγάλων συμβάντων τῆς ἱστορίας, καὶ τὴν δίαιταν τῶν ἐθνῶν, ἀφοῦ ἀπαξ δεχθῶμεν τὴν ἐπιβροχὴν αὐτῆς εἰς τὴν μόρφωσιν καὶ τὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι τοῦ ἀνθρώπου ἰδίως. Πᾶν ἔθνος, πᾶσα κοινωνία διαπλάττεται, οὕτως εἶπειν, καὶ μορφώνεται κατὰ μέγα μέρος κατὰ τὸν τρόπον τοῦ διατασσθαι. Τὴν ἀλήθειαν ταύτην δύναται νὰ μᾶς ἀποδείξῃ ἐναργέστατα ἡ ἱστορία τῶν ἀρχαίων τε καὶ νέων χρόνων, καὶ εἰς τὴν σύντομον ἐπιθεώρησιν αὐτῆς παρακαλοῦμεν τὸν ἀναγνώστην νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ.

Ἀρξόμεθα ἀπὸ τῆς Ἀνατολῆς, τῆς κοίτης αὐτῆς πάσης διδασκαλίας καὶ παραδόσεως. Εἰς τὴν Κίναν, ὅπου τὸ πᾶν ἐστὶ λεπτομερές καὶ μικρὸν, αἱ τέχναι ὡς καὶ ἡ βιομηχανία, ὅπου ἂν τυχαίως κατορθωθῇ μέγα τι, μένει εἰς τὴν στάσιμον ἐκείνην κατάστασιν, τὴν ἀνεπίδεκτον προόδου, ὁ τρόπος τοῦ τρέφεσθαι ἢ ἡ μαγειρικὴ τέχνη εἶναι σχεδὸν μηδαμινή. Ἄπαντα τῶν Σινῶν ἢ ἐπιμέλεια στρέφεται περὶ τὴν κομψότητα τῶν ἀγγείων ἐν οἷς τιθενται τὰ βρώματα, κομψῶς μὲν καὶ ταῦτα καὶ ἐπιτηδεῖως παρεσκευασμένα κατ' ἐπιφάνειαν, ἀνίκανα δὲ νὰ πληρώσωσι τὸν στόμαχον ἀκούοντες, καὶ νὰ φέρωσι τὸν ἀποχρῶντα ὄργανον εἰς τὸν ἐγκέφαλον. Εἰς τὴν Κίναν ἡ χρῆσις τῶν πνευματικῶν ποτῶν εἶναι σπανία, ὥστε οὐδὲν τὸ ἀντικαθιστῶν τὴν πτωχεῖαν τῶν φαγητῶν. (1) Τούτου ἕνεκεν ἦτε χώνευ-

(1) Ἀπεδείχθη ἐγγάτως ἀπὸ τὰς παρατηρήσεις καὶ πείρας τοῦ Κυρίου Βουχαρῶ (Bouchard) καὶ ἄλλων, ὅτι τὸ οἶνόπνευμα (alcohol) εἰς δόσεις μετρίας μὴ δυναμένας νὰ φέρωσι τὴν μέθη, χρησιμεύει ὡς τροφὴ ἀρίστη, ἀπορροφώμενον ἀπὸ τὰ μικρὰ τοῦ στομάχου ἀγγεία (vasa breviora) καὶ δυνάμενον οὕτω ν' ἀντικαταστήσῃ πολλὰς τῶν τροφῶν, ὧν ἔχει χρῆσαν ἢ οἰκονομία τοῦ ὄργανου ἡμῶν.

σις καὶ θρέψις· γίνονται κακῶς, καὶ ὁ ἐγκέφαλος ἀρνημένος τοῦ ἐρεθισμοῦ ἐκείνου τοῦ προσγειομένου παρὰ τῶν θερεπτικῶν οὐσιῶν διὰ τοῦ αἵματος, ἐξασθενεῖ καὶ ἀδυνατεῖ νὰ φέρῃ εἰς φῶς τὰς ἐν αὐτῷ ὑπνοτούσας, οἷον εἶπειν, ιδέας, ὡς τὸ ὠδὸν τὸ ἐγκλειστοῦ ζῶν, μὴ δυνάμενον δὲ νὰ δεῖξῃ αὐτὴν, ὅταν στερηταί τῆς ἀπαιτουμένης θερμῆς. Ὁ τρόπος οὗτος διατασσάσθαι ὑπῆρξε καὶ ὑπάρχει ὁ αὐτὸς εἰς τὴν Οὐρανίαν Αὐτοκρατορίαν, πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων· πρὸ αἰῶνων παραδειγματὰ φαγητὰ μένουσιν ἐν χρεῖταιαῦτα, ἀνευ τινος ἀλλοιώσεως, μέχρι σήμερον. Ἰδοὺ τὸ καθ' ἡμᾶς, μία ἀπὸ τὰς αἰτίας (ἢ ἰσχυροτέρα ἴσως) τὰς κρατούσας τοὺς λαοὺς ἐκείνους ὑπὸ τὰ αὐτὰ ἦθη ὑπὸ τὴν αὐτὴν κατάστασιν, κατάστασιν μονότονον καὶ ἀπελπιστικὴν τῆ ἀληθείας, ἂν ὁ Σίνης ἐγνώριζε πόσον γνώσεων καὶ ἡδονῶν στερεῖται. Ἦθελον εἶπει εἰς τοὺς ἐμπόρους ἐκείνους τοὺς εἰσχωρήσαντας ὁρτίως εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ Οὐρανοῦ βασίλειον, ὅπως εἰτάξωσι τὰς χρῆσις τῶν οἴνων καὶ τροφῶν τῆς Εὐρώπης — « Σὺ ἐστὶς οἱ μόνου ἀληθεῖς ἀπόστολοι τοῦ πολιτισμοῦ. Σκεθελετε φέροι τὴν ῥιζικωτέραν καὶ ἑδραιωτέραν μεταβολὴν τῶν ιδεῶν τῶν ἀρχαιότυπων ἐκείνων λαῶν, μεταβάλλοντες πρῶτον τὰς φύσεις αὐτῶν, τὴν ὕλην διὰ τῆ ψυχῆ ἐκκολάπτεται, οὕτως εἶπειν, καὶ ζῆ καὶ ἐνεργεῖ ἀλλοιοῦντες τὸν ἐγκέφαλον πρῶτον φυσικῶς, διὰ τὴν ἀλλοιωθῆ ἐπομένως καὶ ἠθικῶς. » Ἰδοὺ τὸ μυστήριον δι' οὗ ἡ ἀναμόρφωσις τῶν λαῶν δύναται νὰ ἦναι ῥιζικὴ καὶ βεβαία.

Ὅτι ἡ γαστρονομία ἐνδιαφέρει τὰ μάλιστα εἰς τὸν μέγιστον τῶν ἐθνῶν, φαίνεται ἐναργῶς καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἄπαντες τῆς ἀρχαϊότητος οἱ νομοθεταὶ ἐπρόνοιον περὶ αὐτῆς. « Κρεατῶν ἀκαθάρτων καὶ δυσπέπτων ἀπέχεσθαι, διατάττει ὁ Μωσαϊκὸς Νόμος· διὰ τί ἄρα; διότι τὸ ὑπερβάλλον τοῦ γαστρικοῦ κόπου, ἀναγκαίου περὶ χώνευσιν αὐτῶν δύναται νὰ γεννήσῃ ἀσθενείας, ἢ νὰ φέρῃ νωθρίαν καὶ νάρκη εἰς τὴν διάνοιν. Οὐχ ἦτο σκεπτόμενον καὶ ὁ Χριστιανικὸς νόμος ὁ θεσπίσας τὴν μεγάλην τεσσαρακοστὴν τοῦ Πάσχα κατὰ τὸ ἔαρ, ὅτι πᾶσα ζωικὴ δύναμις ἀναγεννωμένη, τυγχάνει οὕσα ἐπιδοκτικωτέρα νότου καὶ ἀσθενείας.

Εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα, ὁ τρόπος τοῦ τρέφεσθαι παρέχει ἡμῖν ἱκανὴν ὕλην σκέψεως. Δύο πόλεις ἀπεριδοξώτεροι τῆς ἱστορίας, ἢ Σπάρτη καὶ αἱ Ἀθηναὶ ἦσαν μὲν τοσοῦτον ἔγγυς ὡς πρὸς τὴν γεωγραφικὴν θέσιν, ἀλλ' ἀπέειχον τὰ μέγιστα κατὰ τὰ ἦθη καὶ τὴν χαρακτῆρα αὐτῶν. Εἰς τὴν πρώτην τὸ ἀριμάνειον καὶ ἀγροτικὸν ἔθεωροῦντο ἀρετὴ· εἰς τὴν δευτέραν, τὸ φιλάρεσκον καὶ ὠραῖον. Εἰς τὴν Σπάρτην ὁ νομοθέτης ἐπρόνοιον νὰ μορφώσῃ μαχητὰς, εἰς τὰς Ἀθῆνας, μὴ ἀμελῶν παντάπασι τὴν ἀνάπτυξιν τῆς καρτερίας καὶ γενναιότητος, ἐπάσχισεν νὰ σχηματίσῃ ἀγαθοὺς καὶ πράους πολίτας. Ὡς πρὸς τὴν κατάστασιν ἤδη τῆ μαγειρικῆς τέχνης καὶ τὸν τρόπον τοῦ τρέφεσθαι τῶν δύο τούτων γειτόνων λαῶν, δυνάμεθα εἰκάσαι τὴν μὲν τῶν Σπαρτιατῶν ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ καὶ πασιγνώστου ἐκείνου ζωμοῦ. Ὁ βίος τῆς περικλοῦς Ἀσπασίας, τοῦ καλοῦ Ἀλκιβιάδου, διδάσκουσιν ἡμᾶς ἀκούοντες περὶ τῆς τῶν Ἀθηναίων. Ἀναμφιβόλως ὁ μέλας ζωμὸς δὲν εἶναι ἕνος εἰς τὸ τραγὺ τῶν ἠθῶν τῆς Σπάρτης, καὶ ἴσως ζωμὸς ἦτον μέλας καὶ ἐπιμελέστερον κατασκευ-

μένος ἤθελε σχηματίζει καὶ ἀνδρας ἦτον διαφέροντας τῶν Ἀθηναίων. Αὐτοὶ τούναντίον ἦσαν ἄλλοι, ἄλλα ἠθῆ, ἄλλος ὁ διοργανισμός, διότι καὶ ἡ τροφὴ αὐτῶν ἄλλη, καὶ ὁ τρόπος τοῦ τρέφεσθαι ἄλλος. Οὐτὲ μεγαλοφύϊον αὐτῶν, οὕτε τὴν καλλιτέχνειαν, οὕτε καλλιπέπειαν, τὰ μέχρι σήμερον τέρποντα καὶ κατακαλοῦντα τὴν Εὐρώπην ἄπασαν, ἀπαντὰ τις εἰς τὸν οἶον τῆς Λακεδαιμόνος. Πρωϊσμός· μέχρις ὠμότητος, ἀριμανὲς μέχρι θρηωδίας, πατριωτισμός· μέχρις ἰσχυροφροσύνης καὶ θαρραλότητος, ἰδοὺ τοῦ μέλανος ζωμοῦ τὰ μέλανα προϊόντα! καὶ τὸ καθ' ἡμᾶς, ἂν οἱ Ἀθηναῖοι ἦθελον κατὰ τι μιμηθῆ τὴν δίαιταν αὐτῶν τῶν γειτόνων τῶν, ἢ μεγαλοφυΐα, ἢ οὐρανία αὐτῆ φλόξ, ἢ ἰσχυροφροσύνην, ἢ μετὰ τὴν ἀκαθάρτητα εἰς τὸν ἕνα καὶ μῆτε τὸ μάρμαρον τοῦ Πραξιτέλου, μῆτε αἱ σελίδες τοῦ Πλάτωνος τοῦ Εἰνοφώντος· καὶ λοιπῶν, ἤθελον σήμερον μετὰ αἰῶνας τόσους, κινεῖ ἡμᾶς εἰς θαυμαστὴν ἐνθουσιᾶν! Ἡ μαγειρικὴ τῶν Ἀθηναίων μὴ λαβοῦντα τὴν ἀνάπτυξιν ἐκείνην (ἣν θέλομεν ἀπαντήσῃ ἀλλαχού), τὴν ἀπορροφῶσαν πᾶσαν σκέψιν καὶ μέμνησαν διανοητικῆν, παρώτρυνε μᾶλλον ἢ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πνευματικὴν ἐνέργειαν. Μεταβῶμεν ἤδη εἰς τὴν μεγάλην λεγομένην Ἑλλάδα, ἢ τὰ μεσημβρινὰ πελάγια τῆς ἰταλίας, ὅπου θέλομεν ἀπαντήσῃ τὴν αὐτὴν ἐπιβροχὴν τῆς τροφῆς.

Ἰπὸ τὸ ἕκκρατον καὶ θερπνὸν κλίμα τοῦ χειθαλοῦ· τοῦτου κήπου τῆς Εὐρώπης ἡ γαστρονομία εἶχε φθάσει εἰς τὸν κολοφῶνα αὐτῆς πᾶν μέτρον ὑπερβάτα. Οἱ λαοὶ τῶν μερῶν αὐτῶν, ἔζων διὰ νὰ τρώγωσι κατὰ τὴν παροιμίαν· αἱ τῶν συμποσιῶν αἰθουσαὶ ἦσαν πάντοτε ἀνοικταί, ἔτοιμα νὰ δεχθῶσι τοὺς προγαστρον καὶ λιπαροὺς πολίτας πάσης ἠλικίας καὶ τάξεως. Ἐκεῖθεν, φαίνεται, ὅτι εἰσῆθη καὶ ἡ συνήθεια τοῦ προσφέρειν γεύματα πρὸς τιμὴν τῶν ξένων, διότι περιετρέχον ζητοῦντες συνδαιτημόνας, οὓς ἔφερον μετὰ πομπῆς, ὡς ἐν θριάμβῳ. Μέγα δεῖπνον, ἦτο ὑπόθεσις πασῶν τῶν ἄλλων ὑπερτέρα. Ἄλλ' ἡ κατάστασις αὕτη δὲν διήρκει ἐπὶ πολὺ, διότι ἄλλοι λαοὶ ἦτον ἐκτεθειμένοι, ὀρμήσαντες ἀφῆκεν ἐκ τῶν ὄρεων, κατέλυσαν τὰς ἀποικίας ταύτας ὑποδουλώσαντες τοὺς κοιλιόδουλους αὐτῶν κατοίκους. Ἐνταῦθα ἡ κατάχρησις τῆς τροφῆς, θεωρηθεῖσας, ὄχι πλέον ὡς μέσου τῆς φυτικῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ὡς ἀπολύσεως καὶ σκοποῦ τῆς ζωῆς, ἐγέννησε τὸ ἀδρανὲς τοῦ πνεύματος καὶ τὸ χῆνον τοῦ σώματος πρῶτον, καὶ τὴν δουλείαν ἐπομένως· οἱ ἀπλείστως οὕτω καὶ ἀκαταπαύτως τρυφῶντες, δὲν ἐσκέπτοντο πλέον, εἰμὴ περὶ πραγμάτων μηδαμινῶν καὶ ἀναξίων τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας· χῆνοι καὶ οὐτιδανοί, μικρὰ διανοούμενοι καὶ μικρὰ πράττοντες, κακοήθεις εἰς τὰς ὀρέξεις αὐτῶν, ἀνάξιοι τοῦ ζῆν!

Ὁ Πυθαγόρας ἐπιχειρήσας νὰ διασώσῃ τὰ λείψανα τῶν λαῶν διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ νέας τινος θεσμοθεσίας, τί ἔπραξεν; ἔλαβεν ὡς μόνον ἀσφαλέςτατον μέσον τὴν δίαιταν, τὴν μόρφωσιν πρῶτον τοῦ φυσικοῦ ἀνθρώπου, καταδικάσας πᾶσαν παράδοσιν μαγειρικὴν, ἀνηγόρευσεν ὅλως τὴν κρεωφαγίαν μέχρι δεισιδαιμονίας καὶ πολλήφρωνος. « Κράμων ἀπέχεσθε », ἐπράξεν εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· διὰ τί; διὰ τὸ ἐν αὐτοῖς

ἴσως αἰμοφόρον ζωόριον. Μόλις δὲ ἡ ἀκολασία ἐκείνη τῆς τροφῆς ἐξέλιπε, καὶ τὰ συμπόσια καταργήθησαν, καὶ ἡ δίαιτα κατὰ μᾶλλον καὶ ἦτον ἐντελῶς ἐτακτοποιήθη, ἡ διάνοια ἤρχισεν ἀφ' ἑτέρου ν' ἀναλαμβάνῃ τὰς δυνάμεις αὐτῆς, καὶ αἱ μεγάλαί ιδεαὶ νὰ συλλαμβάνωνται.

Εἶναι ἀδύνατον ν' ἀπαυτίσῃ τις ἀποδείξεις ἐναργεστέρως τῶν σχέσεων καὶ τῆς ἐπιβροχῆς τῆς τροφῆς πρὸς τὴν διάνοιν, τοῦ στομάχου πρὸς τὸν ἐγκέφαλον, τοῦ Μαγειρείου πρὸς τὸ Πολίτευμα καὶ τὸ μεγαλεῖον τῶν ἐθνῶν.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῆ 22 7βρίου 1849.
Ε. Ζ. ἰατρός.

ΠΟΙΚΙΛΑ - ΔΙΑΦΟΡΑ.

ΒΟΑΣ ΣΥΣΦΙΓΚΤΗΡ.

Ρίς τὰς διακείς τῆς Ἀφρικῆς ἐρήμους, ἐξασκοῦν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ ζῶον τοῦτο ἐξουσίαν ἦτον ἐπιβροχῶν, αὐξάνει πολὺ περισσώτερον ἢ ἀλλαχού. Ὁ ἀναγνώστης φρίττει ἀναγινώσκων, εἰς τὰς ἐκθέσεις τῶν περιηγητῶν τῶν εἰσχωρησάντων εἰς τὰ ἐνδότερα τοῦ μέρους τούτου τοῦ κόσμου, τὸν τρόπον δι' οὗ τὸ ὑπερμέγεθες τοῦτο ἐρπετὸν προχωρεῖ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἄκων καὶ τῆς ὑψηλῆς γλῶσσης, διαμέτρου κάποτε πλέον τῶν δέκα ὀκτώ ποδῶν, καὶ ὅμοιον μὲ μακρὰν καὶ χονδροειδῆ δοκόν, κινουμένην μετὰ ταχύτητος ἀκατανόητου. Διακρίνει μακρόθεν ὁ περιηγητής, διὰ διὰ τῆς θερμῆς κινήσεως τῶν φυτῶν λυγισσόμενων ὑπὸ τὴν διαβάσειν του, τὸ σχῆμα τῶν φυτικῶν αὐλάκων τὰς ὁποίας οἱ διάφοροι κυματισμοὶ τοῦ σώματος του χαράττοντες ἀφίνουσιν ὀπισθὲν των, καὶ τὰ ποίμνια τῶν κεμαδῶν καὶ τῶν ἄλλων ζώων, ἐξ ὧν συγκοιταί ἡ καθημερινὴ τοῦ βόα τροφή, φεύγοντα εἰς τὴν θέαν αὐτοῦ. Μόνον μέσον εἰς ὃ δύναται τις νὰ καταφύγῃ εἰς τὰς ἀγναεῖς ταύτας ἐρήμους, ἵνα προφυλάξῃ ἐκ τοῦ θανατηφόρου ὄδοντος καὶ τῆς ὀλεθρίας ἰσχύος τοῦ δράκοντος τούτου, εἶναι νὰ θέσῃ πῦρ εἰς τὰ ἦδη ὑπὸ τοῦ ἠλιακοῦ καύσματος ἡμιπλεγόμενα χόρτα· διώκει ὁ σίδηρος οὐδὲν ἰσχύει κατ' αὐτοῦ, ὅταν μάλιστα ὑπερβῶν τὰ ὅρια τοῦ φυσικοῦ αὐτοῦ μεγέθους, καθίσταται ἀδδηφάγον, καὶ ἡ πείνα ἐρεθίζει ἐτι μᾶλλον τὴν θρηωδίαν του. Δὲν δύναται τις ν' ἀποφύγῃ τὸν θάνατον ἄλλως, εἰμὴ κατακαλύπτων ἀπειρὸν τινα χῶρον ἐκ φλογῶν, αἰτινες διαδιδόμεναι παραχρῆμα εἰς τὰ σχεδὸν διόλου ἀποξηραμένα ἐκεῖνα φυτὰ, καὶ ἀποτελοῦσι πῦρ ἐκτενές, ἀνεψόσιν, οὕτως εἶπειν, πύρινον τι προτεχίσμα κατὰ τῆς καταδιώξεως τοῦ τρομεροῦ δράκοντος.

Τῷ ὄντι· οὕτε οἱ ποταμοὶ τοὺς ὁποίους ἀπαντᾶ, οὕτε οἱ πορθμοὶ τοὺς ὁποίους ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συχναίει δύναται ν' ἀναγκαιώσῃ τὴν πορείαν του· διότι κολυμβᾶ εὐκόλως καὶ εἰς τὰ μᾶλλον τεταραγμένα κύματα. Καὶ μάταιον πάλιν νὰ ζητήσῃ τις προφυλάξιν ἐπὶ μεγάλων δένδρων, διότι στερρεται μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος καὶ ἐπιδειξίτης μέχρι τῆς ἐσχάτης κορυφῆς καὶ τοῦ ἐσχάτου κλάδου τῶν ὑψηλοτέρων δένδρων, ὡς διάγων συχναίει εἰς τὰ δάση ἐν τοιαύτῃ θέσει. Περιτυλίσσων διὰ τῶν διαφόρων τοῦ

σώματος του σπειρών το στέλεχος και των ύψηλοτάτων δένδρων, ένεδρεύει επί πολὺ εἰς τοιαύτην κατάστασιν, περιμένων μεθ' ὑπομονῆς τὴν πάροδον λείας, τὴν ὁποῖαν θέλων νὰ προσβάλλῃ εὐκολώτερον, ἐὰν ἀπαιτεῖται νὰ πηδήσῃ εἰς δένδρον μικρὰν αὐτοῦ κείμενον, τυλίσσει τὴν οὐρανὸν του περί τινα κλάδον καὶ κρεμῶν τὸ πρόμηκες αὐτοῦ σῶμα ἐναέριον ἐπὶ τοῦ κροῖκου τούτου, ταλαντεύεται πρῶτον, ἔπειτα σπενδονίζόμενος αἴρνης, χύνεται μετ' ταχύτητα βέλους κατὰ τοῦ θύματός του, ἢ ἐπὶ τοῦ δένδρου εἰς ὃ θέλει νὰ προσκολληθῇ.

Διακρίνων ὁ Βόας ἐπικίνδυνόν τινα ἐχθρόν, δὲν ἀρχεται τῆς μάχης διὰ τῶν ὀδόντων του, μάχης ἀσυμφοροῦ καὶ ἐπιβλαβοῦς δι' αὐτόν, ἀλλὰ χύνεται αἴρνης μετὰ τοσαύτης ταχύτητος κατὰ τοῦ θύματος, ὥστε μετὰ ἓνα μόνον κτύπον, μίαν κραυγὴν, τὸ δύστηνον ζῶον περικλείεται ἐν ἀκαρεῖ ἐντὸς τῶν σπειρῶν του, συσφιγγόμενον διὰ τοσοῦτων ἐλιγμῶν καὶ μετὰ τοσαύτης ἰσχύος, ὥστε δὲν δύναται μῆτε νὰ διαφύγῃ, μῆτε νὰ μεταχειρισθῇ τὰ ἀμυντήρια αὐτοῦ ὄργανα· αἰσθανόμενον δὲ τὰ ὄπτα του τρίζοντα ὑπὸ τὰς τυλώδεις σπείρας τοῦ δράκοντος, καὶ τοὺς πολλαπλασιαζομένους αὐτοῦ ἀγῶνας, χάνει μετ' ὀλίγον πᾶσαν πνοὴν καὶ πᾶν σθένος.

Ἐὰν ὁ ὄγκος τοῦ ἐκπνεύσαντος ζώου διὰ τὸ μέγεθός του δὲν δύναται νὰ καταρρορηθῇ ὑπὸ τοῦ Βόας, μ' ὅλον τὸ τεράστιον τοῦ στόματός του μέγεθος, τῆς εὐκολίας δι' ἧς μεγαθύνεται κατὰ βούλησιν, καὶ τῆς παρατάσεως καὶ διαστολῆς ἧς ἅπαν αὐτοῦ τὸ σῶμα εἶναι ἐπιδεκτικόν, ἐξακολουθεῖ νὰ θλίβῃ ἐτι τὴν ψυχρῶραυσαν λείαν του, συντρίβων τὰ συμπαγέστερα αὐτῆς μέρη. Ἐὰν ὅμως δὲν δύναται νὰ τὰ θραύσῃ μετ' εὐκολίας τὴν σφίρι συγκυλιόμενος εἰς μέγα τι δένδρον τοῦ ὁποῖου τὸ στέλεχος περιτυλίσσει κατεστρενωσ διὰ τῶν σπειρῶν του, μετὰ τῶν ὁποίων καὶ τοῦ στελέχους ἔθεσε προηγουμένως τὴν λείαν του· ἔπειτα συσφίγγων ἀμφοτέρωθεν διὰ τῶν ἰσχυρῶν δεσμῶν του, καὶ διπλασιάζων τὰς ἀκαταπύττω· πιεζούσας δυνάμεις του, ἀλλέλει οὕτως εἰπεῖν, τὸ σῶμα τοῦ ζώου, τὸ ὁποῖον πρό ὀλίγου ἐθυσίασεν.

Ἀποδόσας λοιπὸν εἰς τὴν λείαν αὐτοῦ τὴν ἀνάγκαν εὐκαμφίαν, ἀρχεται νὰ τὴν μακύνῃ ἓνα ἐλαττώσῃ τὸν ὄγκον τῆς· ἔπειτα διαβρέχει αὐτὴν διὰ τοῦ σιέλου του, ἢ δι' ὑγροῦ τινος σιελώδους τὸ ὁποῖον διαχέει ἐν ἀφθονίᾳ. Ἀποπετρώνει, οὕτως εἰπεῖν, διὰ τῶν ἐλιγμῶν τῶν σπειρῶν του, τὴν ἀμωρον ταύτην μάζαν, τὸ σῶμα τούτου, τὸ καταστῆθαι πλέον μίγμα συγκεχυμένων σφαιρῶν ἀπαλῶν καὶ κατασυντετριμμένων ὄστων. Τότε ἐλκύνει αὐτὴν ἐκ τῆς ἀμύρου κεφαλῆς πρὸς τὸ στόμα του ὁ ὅρις, τὴν καταδιβάσει δι' ἰσχυρᾶς καὶ ἐνδελισσοῦς εἰσπνοῆς. Συμβαίνει ὁμοῦ καποτε, μ' ὅλην τὴν προπαρασκευαστικὴν ταύτην ἐργασίαν, τὸ ζῶον νὰ ἦναι τόσο ὀγκωδές, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ καταρρορηθῇ ὀλόκληρον, καὶ τότε πρέπει νὰ χωνευθῇ πρῶτον ἐν μέρει τοῦλάχιστον ἢ εἰσελθούσα τροφή, διὰ νὰ θυνθῇ νὰ εἰσελθῇ τὸ ὑπόλοιπον αὐτῆς μέρος. Πολλάκις ὅμως περιηγηταὶ ἀπήντησαν τὸν Βόα, ἔχοντα ἀνοικτὸν τὸ τεράστιον αὐτοῦ στόμα πλήρη τροφῆς ἡμιδύρωθεις, ἐξηλωμένον κατὰ γῆς· καὶ εἰς εἶδος ἀδρανεῖας καὶ ναρκώσεως βεβωλισμένον

ἧτις πάντοτε σχεδὸν ἀκολουθεῖ τὴν πέψιν τοῦ θύματός του.

Ο ΣΙΡ ΓΥΛΦΟΡ ΚΟΜΠΑΝΣ.
(Περὶ βρογχοῦ ἀνέκδοτος).

Εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν τὴν Εὐρώπην ἄπασιν ἐτάρατον τὰ ἔκτακτα καὶ δυστυχεῖ καὶ αἰματηρὰ τοῦ πεισμοῦ συμβάντα, δηλαδὴ πρὸ ὀλίγων εἰπέτι μηνῶν, ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅπου τὰ πάντα ἔμειναν ἀτάραχα καὶ εἰρηναῖα τὴν περιέργειαν τοῦ κοινοῦ ἐπησχόλησεν ὁ Οὐάναξ ζενωτρόπου καὶ παραδόξου τινος Ἀγγλου, τοῦ Σιρ Γυρρὸρ Κόμπανς, ἀποδιδώσαντος ἐσχάτως, δηλαδὴ κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος.

Ὁ Σιρ οὗτος, τὸ ἐπάγγελμα βυρσοδέψης εἰς τὴν ἐπιχειρήσῃ πάλιν Δέβρου, κατακλιθεὶς ἐν ἐσπέρας πτωχὸς ἐξύπνησε τὴν ἐπιούσαν ἐκατομμυριοῦχος. Εἰς τὰς Ἰνδίας εἶχεν ἀποδώσει θεοῦ τοις, κτησάμενος ἀμέτρητα λιτρῶν στερλινῶν κατὰστασιν, εἰς ὃν ἔδοξεν, ἐξ ὅλων του τῶν συγγενῶν, νὰ προτιμήσῃ τὸν Γυλφὸρδον, διὸ ἦτον παραβλῶψ, ἐνθ' οἱ ἄλλοι εἶχον ὑγεῖα τὴν ὄρασιν, καὶ νὰ τὸν ἀφήσῃ κληρονόμον ὅλης του τῆς περιουσίας. Ὁ εὐτυχὴς Γυλφὸρ κατ' ἀρχὰς μὲν διήγε βίον φρόνιμον καὶ τακτικόν. Ἀλλ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὰ ἀπειρηκλῶν τῶν ἐσχότισαν τὸν νοῦν καὶ πρῶτον πάθος, ὅπως ἐγέννησεν ἦτο τὸ πάθος τῆς μουσικῆς. Τὸ μελόδραμα δὲν εἶχεν ἄλλον ἐνθερμότερον ἀκορατὴν καὶ αἱ τραγωδιῶν γέννησεν ἄλλον Μικηκῶν. Ὄταν εἰς τινὰ αὐτῶν ἔσπελε δῶρα, τὰ δῶρα ταῦτα ἦσαν βασιλικὰ. Πλὴν πᾶσι τοῖς θεάτρον, ὅπου πᾶς τις ἠδύνατο νὰ ἐντέρπεται ἴσα μὲ αὐτὸν ἀπὸ τοὺς λαριγγιστοῦς τῶν πρωταγωνιστριῶν, καὶ νὰ χερροκροτῇ ἀκροαιώτερον αὐτοῦ, τῶ ἐφάνη πρᾶγμα ὀχληρὸν, χυδαῖον. Οἰκοδομῆ λοιπὸν εἰς Δέβρου ἴδιον θεάτρον, φέρει ὀρχήστραν, συγκεκλιμένην ἀπὸ ἐξήκοντα μουσικοῦς καὶ προσκαλεῖ εἰς αὐτὸ πλήρη ἐταιρίαν μελωδῶν. Ὄλον τὸ θεάτρον εἶχεν ἓνα μόνον θεωρεῖον, καὶ εἰς αὐτὸ καθήμενος ὁ Ἀγγλὸς μας ἦκουε μόνος, ἐχειροκροτεῖ μόνος, ἰθαύμαζε μόνος, ἀνεκάλει κατ' ἀρέσκειαν ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοὺς ὑποκριτὰς μόνος. Εὐκόλον νὰ συμπεράνῃ τις ὅποια δαπάνη ἐχρειάζετο διὰ τὴν διατήρησιν ἑνὸς ὀλοκλήρου θεάτρον. Ἡ περιέργεια τοῦ κοινοῦ δὲν εἶχεν ὄριον, ἀλλ' ὁ Σιρ Κόμπανς δὲν εἰσῆγγχε κανένα εἰς τὰ ἔδωτα τοῦ θεάτρον του, οὐδ' αὐτὸν τὸν Ἀντιβασιλέα, ὅστις ἐπανηλειμένος ἐξήτησε νὰ τὸ ἰδῇ.

Μετὰ τῶν τραγωδιῶν, ὅταν κατὰ καιρὸν ἐφάνησεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρον του, μίαν τις ἐξόχως ἔτρωσε τὴν καρδίαν τοῦ Σιρ Κόμπανς, ὅστις καὶ εἰς τοῦτο ἐφάνη ἄλλοκοτος καὶ ἐκκεντρικός. Ἡ Ἀφροδίτη του εἶχε ἴσως τρυφερόν καὶ στόμα τρυφερώτερον.

Ὁ Σιρ Κόμπανς διαλύει τὸ θεάτρον του καὶ μετὰ τῆς ἐρωμένης του κλείεται κατὰ μόνος εἰς τὴν ἐξοχὴν του. Αὐτοῦ προσκαλεῖ καλλιτέχνην νὰ κατασκευάσῃ ἴδιο προτομᾶς καὶ ἓνα ἀνδριάντα τῆς τραγωδιῶν, συνιστῶν εἰς αὐτὸν νὰ ῥίψῃ κάλυμμά τι μόνον ἐπὶ τοῦ στόματος τῆς γυναικός. Ὄταν ὁ γλύπτης ἐτελείωσεν καὶ ἐπέχε τὰ παραγγελλέντα, ὁ παράδοξος Ἀγγλὸς δὲν τὰ ἤρεσε καὶ πληρώνων εἰς τὸν τεχνίτην τὴν συμφωνημένην τιμὴν, τὰ συντρίβει καὶ πέρων τὴν

ἐρωμένην του μεταβαίνει εἰς Ἰταλίαν διὰ νὰ τὰ παραγγεῖλῃ εἰς τοὺς ἐκεῖ καλλιτέχνας.

Ὁ ἀνδρὶς καὶ αἱ προτομαὶ γίνονται κατὰ τὴν ἀρέσκειαν τοῦ Κόμπανς, ὅστις λαβὼν μὲν αὐτὰς, ἀφήσας δὲ τὴν πρωτότυπον ἐρωμένην του, ἐπέστρεψεν εἰς Δέβρου ὅπου κλεισθεὶς εἰς τὰ οἰκήματά του μὲ τὰς προτομὰς καὶ τὸν ἀνδριάντα, καὶ προσλαβὼν σύντροφον ἓνα πῖθηκα. Ἐξῆσε μεμονωμένος τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς του, ἀφείς πάντοτε, μετὰ θάνατον, ὄχι μικρὰν κατὰστασιν εἰς τοὺς κληρονόμους του, οὕτινες, τὰ μὲν ἀγάλματα ἐβρίψαν ἀπειροκαλῶς εἰς τινὰ γωνίαν, τὸν δὲ πῖθηκα ἐπέωλησαν ἀσεβῶς εἰς τὸ Β. θηριοτροφεῖον τοῦ Λονδίνου.

ΣΥΝΟΙΚΕΣΙΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΝ.

Ἡ ἐφημερίς τῆς Βουλωνίας ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως εἰδοποίησιν, δι' ἧς κυρία τις Ἀγγλὶς νέα καὶ πλουσία, ἐξήτει σύζυγον, ὅστις νὰ ἦναι νέος, ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα, εὐθῆς, καὶ νὰ μὴν εἶναι ψυχρὸς οὐδὲ ζηλότυπος. Δύσκολον εἶναι νὰ ἔχῃ τις ὅλα τὰ καλὰ ἐνταυτῶ, ὡς λέγει ὁ Λαφοντέν, ἀλλ' ἐπὶ τέλους φαίνεται ὅτι εὐρέθη νέος τις προικισμένος δι' ὅλων τῶν ἀπαιτουμένων ὑπὸ τῆς Ἀγγλίδος πλεονεκτημάτων. Ἦδη δὲ ἡ αὐτὴ ἐφημερίς δημοσιεύει τὴν συνέχειαν καὶ λύσιν τοῦ συμβάντος τούτου ὡς ἐξῆς.

« Ἡ εὐμορφὸς ἄγνωστος, τῆς ὁποίας ἐδημοσιεύσαμεν εἰδοποίησιν εἰς τὸ τελευταῖον φύλλον μας, εὖρεν εὐτυχῶς ὅ, τι ἐξήτει, σύζυγον ὑψηλόν, εὐμορφὸν καὶ μετὰ καλοῦ τρόπου καὶ ἤθη. Ὁ εὐτυχὴς οὗτος θνητὸς εἶναι ὑπάλληλος ἑνὸς ἐμποροῦ, σταλεὶς εἰς Βουλωνίαν, ὅστις παρήτησε τὸ ἔργον του ἐπ' ἐλπίδι νὰ νυμφευθῇ τὰς 10,000 λίρας στερλίνας τοῦ εἰσοδήματος τῆς Ἀγγλίδος. Παρουσιάσθη λοιπὸν μὲ τὸ σημεῖον τῆς συνεννοήσεως, δηλαδὴ μὲ γαρύφυλλον εἰς τὴν θηλειάν, εἰς τράπεζαν ξενοδοχείου, ὑποδειχθέντος ὑπὸ τοῦ ἐπιτετραμμένου τὴν ὑψηλὴν ταύτην διαπραγματεύσειν μεσίτου. Ἡ κυρία, ἧτις ἐγεύετο εἰς τὴν αὐτὴν τράπεζαν, εὖρε τὸν νέον τῆς ἀρεσκείας τῆς, τῶ ἔκαμε τὴν τιμὴν νὰ συνδιαλεχθῇ μετ' αὐτοῦ, καὶ βλέπουσα ὅτι ἐξελήφου ὅλους τοὺς ἀπαιτουμένους ὄρους τῶ ἔδωκε συνέντευξιν εἰς ἄλλην τινὰ πόλιν, ἵνα διαπραγματευθῶ τὴν ὑπόθεσιν τελειωτικῶς. Ἀμφοτέροι ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς Βουλωνίας καὶ θεαίως συνεζεύχθησαν κατὰ τὴν ὄραν ταύτην.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 18 αἰῶνος ἔμπορος Τοῦρκος ἀπέβαλε θαλάστιον περιέχον διακόσια χρυσὰ νομίσματα διεκέρχε δὲ δημοσίᾳ τὸ συμβᾶν καὶ ὑπεσχέθη τὸ ἥμισυ εἰς τὸν ὅστις τὸ εὖρει. Ναυτῆς τις παρουσιάζεσται, καὶ προτείνει ν' ἀποδώσῃ τὸ θαλάστιον ὑπὸ τὸν διακηρυχθέντα ἦρον. Ἀλλ' ὁ ἔμπορος διὰ νὰ ὑπεεφύγῃ τὴν ὑπόσχεσιν του, λέγει ὅτι τὸ θαλάστιον περιείχε μετὰ των διακοσίων νομισμάτων καὶ σμάρραγον μεγίστης ἀξίας, ὅτι πρέπει νὰ τὸν ἀποδώσῃ ὁ ναύτης ἀνῆλε νὰ ληθῇ τὸ ἥμισυ τοῦ χρηματικοῦ ποσού. — Οὗτος δὲ ἐπικαλεῖται τὸν Οὐρανὸν καὶ τὸν Προσῆτην μάρτυρας, ὅτι δὲν εὖρε τὸ σμάρραγον — Ὡδῆθη δὲ μετὰ τοῦ ἐνάγγυτος ἀπὸ τοῦ Καδῆ εἰς τὸν μέγαν Βεζύρην Χερσίωλον, ὅστις εἶπεν εἰς τὸν ἔμπορον « Το

θαλάστιον τὸ ὁποῖον ἔχασες, ἐκτὸς διακοσίων φλωρίων περιείχε κ' ἓνα πολύτιμον σμάρραγον. Ὁ ναύτης διαμαρτύρεται ὅτι τὸ θαλάστιον τὸ ὁποῖον εὖρε περιείχε μόνον τὰ διακόσια φλωρία — Εἶναι ἄρα φανερόν ὅτι τὸ θαλάστιον αὐτὸ καὶ ὁ χρυσὸς τὸν ὁποῖον περιείχε, δὲν εἶναι τὸ ἀντικείμενον τῆς διακηρυξέως σου. Διὰ νὰ μὴ συμβῆ ἀπάτη, φρόντισε ν' αναγγείλῃς διὰ τοῦ κήρυκος περὶ τῆς εὐρέσεως θαλαστίου περιέχοντος διακόσια φλωρία κ' ἓνα σμάρραγον — Ὁ ναύτης δὲ θά κρατήσῃ ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας τὸν εὐρεθέντα χρυσόν, καὶ ἂν ὅστις τὸν ἔχασε δὲν παρουσιάσῃ κατὰ τὸν καιρὸν τούτον, θά τὸν μεταχειρισθῇ ὡς ἴδιον ἑαυτοῦ κτῆμα.

Ὁ παίκτης τοῦ δάσου. — Ὁ ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Κανταβερέν ἀπαντᾷ ποτὲ ἐντὸς τοῦ δάσου, ὅπερ συχναὶς διέβαινε, ἀνδρα καθήμενον κατὰ γῆς ἔχοντα πρὸ αὐτοῦ ἀθάκιον ζατρικίον καὶ διακείμενον ἐν θαλασσῇ. — « Τί κάμνεις αὐτοῦ φίλε μου; — Ἄγιε Δέσποτα! παίζω τὸ ζατρικίον. — Καὶ πῶς! παίζεις μόνος σου τὸ ζατρικίον; — Ὁχι ἄγιε Δέσποτα παίζω μετ' ὁν Θεόν. — Μὲ τὸν Θεόν! πρέπει νὰ σοὶ κοστήσῃ πολλὰ ὀλίγον ὅταν γάνης. — Ὅμως, ἄγιε Δέσποτα! νὰ μὲ συγχωρήσετε, παίζομεν ἀκριβᾶ κ' ἐγὼ πληρώνω ἕως εἰς τὸ λεπτόν. Περιμένετε μίαν στιγμὴν. . . ἴσως μοῦ φέρετε εὐτυχίαν. Ἐχω σήμερον ἓνα φοικτόν κατὰ τρεγμόν. . . Ἄ νά! Νά με, εἶμαι ἐσὲκ-ἐματ — Ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἐγγέλα ἐξ ὅλης καρδίας, ὁ δὲ παίκτης σφίρι μετὰ μεγίστης ψυχρότητος ἐκ τοῦ κήπου αὐτοῦ τριάκοντα γυνέας, καὶ τὰς προσφέρει εἰς τὸν κληρικόν. — Ἄγιε Δέσποτα! ὅταν γάνω, ὁ Θεὸς στέλλει πάντοτε κανένα διὰ νὰ λάβῃ ὅ, τι τῶ ἀνήκει· οἱ πτωχοὶ εἶναι οἱ θησαυροφύλακες του. Μὴ διατάξετε ποσῶς νὰ λάβετε τὰ χρήματ' αὐτὰ καὶ νὰ τοὺς τὰ μοιράσετε. Εἶναι τὸ κέρδος των εἰς αὐτὸ τὸ παιγνίδι. — Μίτην δ' ἀνέστη ὁ ἀρχιεπίσκοπος εἰς τοῦ ἀνθρώπου τὰς ἐνοστάσεις. Μετὰ ἓνα μῆνα ὁ κληρικὸς περὶ πάλιν διὰ τοῦ αὐτοῦ δάσου, καὶ βλέπει πάλιν τὸν παίκτην εἰς τὴν αὐτὴν ὡς καὶ τὸ πρῶτον ἐργασίαν. Οὗτος δὲ ἄμα τὸν εἶδε τὸν προσκαλεῖ νὰ πλησιάσῃ. — Ἄγιε Δέσποτα! ἔχω ἓνα φοικτόν χάσιμον ἀπὸ τὴν ἡμέραν τοῦ χωρισμοῦ μας, ἀλλὰ, κρατῶ μίαν καλὴν ἐκδίκησιν. Εἰς τὴν πίστιν μου, νὰ ὁ καλὸς Θεὸς ἐσὲκ-ἐματ. — Λοιπὸν! λέγει ὁ ἀρχιεπίσκοπος, τίς θά σε πληρώσῃ; Καθὼς φαίνεται, σεῖς ἄγιε Δέσποτα! ἔπαιξα τριακοσίας γυνέας, καὶ ὁ εὐλογημένος ὁ Θεὸς μοῦ στέλλει πάντοτε, ὅταν κερδίζω, ἓναν ὅστις πληρώνει ἐπίσης ἀκριβῶς, καθὼς κάμνω κ' ἐγὼ ὅταν γάνω. Ἐχω μάλιστα εἰς τὸ δάσο αὐτὸ μερικὸς φίλους οἱ ὁποῖοι ἠμποροῦν νὰ σοὶ τὸ ἐπιβεβαιώσουν, ἂν δὲν θελήσῃς νὰ μὲ πιστεύσῃς εἰς τὸν λόγον μου. Ὁ κληρικὸς ἐνοεῖται ὅτι, ἠναγκάσθη νὰ πληρώσῃ, κ' ἐπληρώσῃ χωρὶς νὰ προσκληθῇ ὑπὸ τῶν ἐν τῶ δάσει φίλων.

— Παρατηρήθη ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Συμμαχίας (Ligue) ἀπαντες οἱ πρῶτοι αὐτῆς ἀρχηγοὶ καθολικοὶ ἢ διαμαρτυρούμενοι ἐτελεύτησαν δι' ἀπεικατοῦ θανάτου. Ἐρρίκος ὁ Β'. πληγὴς τὸν ὀφθαλμὸν ὑπὸ δόρατος. Κάρολος ὁ Θ'. ἐμέσων αἷμα. Ἐρρίκος ὁ Γ'.

καὶ Δ'. δολοφονηθέντες. Ἀντώνιος, ὁ Βουρβῶνος βασι-
λεὺς τῆς Ναβάρρας τραυματισθεὶς εἰς τὴν πολιορκίαν
τῆς Ρουένης, ἀφοῦ οἱ χειρουργοὶ ἔδωσαν τὸ τραῦμά του,
ὅπερ ἐν τούτοις δὲν ἦτο θανάσιμον, ἀπέθανε μὴ δυνα-
θεὶς νὰ καταβάλλῃ τὸ διὰ τὴν νεάνίδα Ρουέταν πάθος
του. Ὁ Φραγκίσκος κόμης δ' Ἐγγιέν ἀπέθανε βληθεὶς
ὑπὸ κίβωτιου πεσόντος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ἐνῶ κηύ-
μαι μετὰ τῶν εὐνοουμένων αὐτοῦ εἰς τὸν πύργον τῆς
Ρόχ-Γουόνης. Ἐρρίκος ὁ Βουρβῶνος μαρκήσιος δὲ Βαπρεῶ
καταπεσὼν ἀπὸ τοῦ ἵππου ἐν τῇ θήρᾳ. Λουδοβίκος ἄ.
πρίγγιψ Κονδέ, δολοφονηθεὶς ὑπὸ τοῦ Μοντεσιῶ
μετὰ τὴν μάχην τῆς Ζαρνάκης. Ἐρρίκος ἄ. πρίγγιψ
Κονδέ δηλητηριασθεὶς εἰς Σαινζανδανζελῶ. Ὁ στρατάρ-
χος δὲ Σαινδανδρὲ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Βοδίνου μετὰ
τὴν μάχην τῆς Δρεύξης (Dreux). Φραγκίσκος, Κλέδης
φονευθεὶς ἐκ συμβάματος εἰς τὴν αὐτὴν μάχην ἀπὸ
τὸν στενώτερον φίλον του. Φραγκίσκος Γύζης δολοφo-
νηθεὶς ὑπὸ Ἰωάννου Πολτρέτου δὲ Μέρη κατὰ τὴν
πολιορκίαν τῆς Αὐρηλίας. Ἐρρίκος Γύζης καὶ ὁ Καρδι-
νάλης Γύζης δολοφονηθέντες δι' ἐγχειριδίου εἰς Βλουᾶ,
κατὰ προσταγὴν Ἐρρίκου τοῦ Γ'. Ὁ Καρδινάλης Ἀρ-
βαίνης δηλητηριασθεὶς εἰς Ἀδινιῶνα ὑπὸ μοναχοῦ. Ὁ
καρδινάλης Σιατολιῶν, εἰς Ἀμπτόν παρὰ τοῦ θαλαμη-
πόλου του. Ὁ Ναύαρχος Κολυνὸ φραγκισθεὶς τὴν νύκτα
τοῦ ἁγίου Βαρθολομαίου. Ὁ Ναύαρχος Βελλικερφραγκισθεὶς
αἰχμάλωτος τῶν Ἰσπανῶν φονευθεὶς δι' ἐγχειριδίου
κατὰ δ. αταγὴν τοῦ Κοντρέρα γενικοῦ ἐπιτρόπου. Ἐν
τῶν πέντε ἀδελφῶν Ζοαγέσσων, ὁ Ἄννας καὶ Κλαύδιος
ἐφονεύθησαν ἀναξίως ὑπὸ τῶν λοχαγῶν Βαρδαίου καὶ
Δεσσαντιέρου εἰς τὴν μάχην τοῦ Κουτράσσου, ὁ Γεώργιος
εὐρέθη νεκρὸς ἐξ ἀποπληξίας εἰς τὴν κλίνην τῆς
παραμονῆς τῶν γάμων του, Ἀντώνιος ὁ Σαηπίων ἐπὶ
τῆς εἰς τὸν ποταμὸν Τάρνον μετὰ τὴν μάχην τῆς
Βιλλνέδης, καὶ ὁ Ἐρρίκος πατρίκιος καὶ στρατάρχης ἐτε-
λεύτησε καπουκίνος.

Κεκλημένους ἐν ἐσπέρας εἰς συνέντευξιν πολὺ μω-
στηριώδη ὁ λόρδος Σταίρης ἐμπιστεύεται νὰ τὸν ὀδη-
γήσῃ δι' ὁδοῦ σχεδὸν ἐρήμου, ὁ ὀδηγὸς του σταμα-
τήσῃ εἰς τὸν θύραν μικρᾶς ἀρχαίας οἰκίας ἀνοίγει
αὐτὴν, εἰσέρχεται μετὰ τοῦ λόρδου καὶ τὴν κλείει ἔπει-
τα, δεικνύει αὐτῷ κλίμακα, ἣν ὁ λόρδος ἀναβαίνει
μετὰ δισταγμοῦ ἀγνοῶν ἀν' ἡλίους τῆς σκηνῆς ταύτης
θὰ ἦτον ἐρωτικὴ τις τύχη ἢ ὑπόθεσις κινδυνώδης.
Ἀλλ' ἀτρόμητος αὐτὸς, κρατῶν διὰ τῆς μιᾶς τὸ ξίφος,
καὶ διὰ τῆς ἄλλης πιστόλιον εὐθάνει ἐντὸς θαλάμου
πενυχρὰ φέροντος ἐπιπλα καὶ μελαγχολικῆ παρεχομέ-
νου τὴν θέαν, διότι ἐφωτίζετο ὑπὸ λύχνου τινος ἐπι-
ταφίου τοῦ εἶδος. Ἐκεῖ βλέπει ἐπὶ κλίνης τῆς ὁποίας
φωνὴν τρέμουσιν τὸν παρεκάλει ν' ἀναστῆ τὰ πρα-
πειάματά. γέροντα, ἢ μᾶλλον εἶδος φαντάσματος
τρομακτικῶς, ὅπερ τῷ ἐγχειρίζει ἔγγραφο νομιζόμενα
πρὸ πολλοῦ ὡς ἀρτισθέντα, αἰτιᾶ ὅμως καλίστως τὸν
λόρδον Σταίρη κύριον πολλῶν καὶ πολυτίμων γαιῶν.
Τίς δὲ ἦτον ὁ ἄγνωστος αὐτὸς εὐαγγέτης; Ἡ τὸν ὁ πρό-
παππὸς του τεθνηκώς, ὡς ἐνομίζετο, πρὸ πολλῶν ἐτών,
ἡλικίαν δ' ἔχων ἦδη ἑκατὸν δεκα-επτάρων ἐτών, καὶ
συλλέγων τὰ λείψανα τῶν δυνάμεών του διὰ νὰ ὁμι-
λήσῃ εἰς τὸν ἑαυτοῦ. Ἡ αἰτία, εἶπεν, ἦτις μ'

ἠνάγκασε νὰ κρυβῶ εἶναι ἡ τρομερὰ ἐκδίκησίμου κατὰ
•Καρλόλου τοῦ Ἄ'. ὅστις διέφθιρε καὶ κατέστησε δυσ-
τυχῆ τῶν συγγενῶν μου. Ἀνωρελὲς νὰ σοὶ διηγηθῶ
•τώρα, ὅποια μέσα πολυζήτητα καὶ κινδυνώδη μετεχει-
ρήσθην μέχρι οὗ ἰκανοποιήτῃ τὴν ἀντιπάθειάν μου,
•δι' ἣν παρατίκα μετενόησα . . . Ἀρκέσθητι μανθάνων
•τὴν σιγαλὴν ταύτην διὰ νὰ μὴ ἐδελυχθῆς, ὅσον κ' ἐγώ
•αὐτὸς ἐδελύττομαι ἑμαυτὸν, ὅτι ὁ δῆμιος Καρόλου
•τοῦ Ἄ., ὁ φανεὶς ὑπὸ προσωπεῖον ἐπὶ τοῦ ἰκρίωματος,
•ἦτον. . . ὁ ἀνάξιος προπάππος σου, Σὶρ Γεώργιος
•Σταίρης."

Τὸ 1777, νέοι τινὲς ἐκ Καρολουπόλεως ἐφαντάστησαν
νὰ παίξωσι τὸ δράμα τοῦ Κόμητος Δεκομίγγου. Ἀγ-
γέλεται ἡ παράστασις καὶ πληθὺς θεατῶν συρρέουσιν
εἰς τὸ θέατρον σκοπεύοντες οἱ πλείστοι νὰ συρίζωσι
τοὺς ἠθοποιούς, οὓς ἔκρινον τολμηροὺς πρὸς πα-
ράστασιν δραμάτων, ὅπου τὸ παθητικὸν ἀπαιτεῖ πολ-
λὰ καὶ μεγάλα προτερήματα ὑποκριτῶν. Ὅπως ἂν ἦν
τὸ προκάλυμμα ὑψώθη, καὶ εἰς τῶν ἠθοποιῶν προσερ-
χόμενος « Κύριοι! λέγει, μετὰ δυταρέσκεϊάν μας σὰς
εἰδοποιούμεν ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παίξωμεν τὸ
προαγγελθὲν δράμα· εἰς τῶν συναδελφῶν ἡμῶν ἐπι-
φροτισμένους τὸ πρῶτον πρόσωπον, ἠθθένησεν αἰφρι-
δίως· διὰ ν' ἀποτίσωμεν ὅμως τὰς πρὸς ὑμᾶς ὑπο-
χρεώσεις ἡμῶν, θὰ παραστήσωμεν κωμωδίαν ἐπιγρα-
φομένην, τὸ ἀπατηθὲν Κοινόν. » Οἱ καλοὶ ἀγαθοὶ
ἐπαρχιώται χειροκροτοῦσι καὶ ἀναμένουσι τοὺς ἠθο-
ποιούς τῆς νέας κωμωδίας· ἀλλ' οὗτοι δὲν ἐμρανί-
ζονται. Τὸ ἀεροκτῆριον ἀνυπομονεῖ· ἀξίωματικὸς δὲ
τις Γάσκων ἀναβαίνει ἐπὶ τῆς σκηνῆς, εἰσθύει εἰς
τὰ ἡμισκηνὰ καὶ ἀναζητεῖ . . . μάτην τὸν ὑποκρι-
τᾶ. Δὲν ἀνευρίσκει μάλιστα οὐδ' ἔγχος αὐτῶν ἐπι-
στρέφει τότε ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ κράζων ζωηρῶς πρὸς
τὸ ἀεροκτῆριον. « Τὴν ἐπάθαμεν, λέγει, Κύριοι! τὴν
ἐπάθαμεν.—Καὶ τί ἐπάθαμεν; ὑπολαμβάνει τις ἐκ
τῆς Πλαταιίας.—Τὴν ἀπάταν, Κύριοι, καὶ χωρὶς διόρ-
θωσιν. Οἱ ὑποκριταὶ τῶν ψαν λάσπη ἀπὸ τὸ στρα-
πέδον.—» Πρὸς ταῦτα, οἱ μὲν παραπονοῦνται, οἱ δὲ
πρὸς ἄπλετον ὠρμήθησαν γέλωτα.— Ἀπὸ τοῦ συμβάν-
τος τούτου ἐρωτῶσιν εἰρωνικῶς ἐν Καρολουπόλει τοὺς
ἀστους· ἴδετε τὸν Κόμητα Δεκομίγγου;

ΧΡΥΣΟΛΟΓΙΑ ΕΝ ΚΑΛΙΦΟΡΝΙΑ.

Ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς ἐκ τοῦ ἁγίου Φραγκίσκου.
. . . . Εἶναι πολὺ ἀπατημένοι, σὰς θεσπιῶ, οἱ
νομιζόντες ὅτι δύνανται νὰ ἀποκτήσωσιν ἐνταῦθα χρυ-
σὸν ἀνευ τραχυτάτων κόπων καὶ μόχθων. Εἶναι κτὰ
τὸ ἦμισυ, καὶ ἐπι-ὀλιγώτερον, ἐπίμοχθος ἢ ἐργασία
τῶν κατασκευάζοντων ὑπονόμους ἢ θετόντων ὑδρα-
γωγεία ἢ ἀεραγωγεία ὑπὸ τὰς ὁδοὺς τοῦ Νεοσορά-
κου. Οὐδεὶς ἐρχόμενος ἐδῶ διὰ νὰ ἐξορύξῃ χρυσὸν
δύναιτο νὰ ἐπιτύχῃ, ἂν δὲν ἦναι ἰκανὸς νὰ σκάψῃ
τὴν ἡμέραν, τοὺλάχιστον ἐξ ἑκατῶν, ἰτομεγέθεις τοῖς
σάφους, νὰ ὑπορέσῃ ἀνευ βλάβης τῆς υγείας τοῦ ψυ-
χρῶν λουτρῶν ἀνὰ πέντε τέταρτον τῆς ὥρας, ἐνῶ ἐργά-
ζεται καὶ περιβόηται ἀπὸ ἀρθρῶν ἰδρώτα. Δὲν ἦθε-
λεν εἶναι κερὸν σχέδιοι, νὰ γυμνασθῇ τις, ἐπὶ θύο

καὶ μεγάλῃς ὑπάρξεως, ἀνηγέθη διὰ μιᾶς καὶ ἡσ-
θάνθη ἑμαυτὸν κυριευμένον ὑπὸ ἀγνώστου δυνάμεως.
αὐτοῦ πρὶν εἶ ἀναχωρήσῃ διὰ ἐδῶ πρὸς ἀναζητήσιν
τύχης.

Τὸ ἀκόλουθον τεμαχίον μεταφρασθὲν ἐκ τῶν τοῦ
Βύφωνος παριστᾶ τὸν πρῶτον ἄνθρωπον
μετὰ τὴν δημιουργίαν εὐρισκόμενον μόνον
ἐν τῇ φύσει, καὶ ὁμιλοῦντα τὰ ἀκόλουθα,
ὅπως ἐμπνέεται τὴν στιγμὴν ἐκείνην.

Εὐθυμοῦμαι τὴν πλήρη χαρᾶς τε καὶ ψυχικῆς τα-
ραχῆς ἐκείνην στιγμὴν, καθ' ἣν ἠσθάνθη κατὰ πρῶ-
τον τὴν παράδοξον ὑπαρξίν μου· ἠγνόουν τί ἦμην,
ποῦ ἦμην, πόθεν ἤρχόμην. Ἦνοιξα τοὺς ὀφθαλμούς·
ὁποία ἐπαύθησις αἰσθημάτων! τὸ φῶς, ὁ οὐράνιος
θόλος, ἡ πρασιὰ τῆς γῆς, ὁ κρυστάλλος τῶν ὑδάτων,
ὅλα μ' ἐπησχόλουν, μ' ἐνεψύχουν, καὶ μοὶ παρείχον
ἀνεκφραστὴν τι εὐχαριστήσεως αἰσθημα. Ἐνόμισα
κατ' ἀρχάς, ὅτι ὅλα ταῦτα τὰ ἀντικείμενα ἦσαν ἐν
ἐμοί, καὶ ἀπέτελλον μέρος τοῦ ἰδίου μου ἑαυτοῦ.

Ἐμμενον εἰς τὸν φέροντα τοῦτον στοχασμὸν, ὅποτε
ἔστρεψα τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὸ ἄστρον τοῦ φωτός·
ἢ λάμπις του μὲ προσέβαλεν. Ἐκλείσα ἀκουσίως τὸ
βλέφαρον, καὶ ἠσθάνθη μικρὸν τινα πόνον. Κατὰ
ταύτην τὴν στιγμὴν τοῦ σκότους, ἐνόμισα ὅτι ἀπώ-
λεσα σχεδὸν ὅλον μου τὸ εἶναι.

Λυπημένος, ἐκπληκτος, ἐσυλλογιζόμεν τὴν μεγά-
λην ταύτην μεταβολὴν, ὅτε, αἴφνης ἀκούω ἤχους· τὸ
κελάδημα τῶν πτηνῶν, ὁ μουρμουρισμὸς τῶν ἀέρων,
ἀπέτελλον μίαν τινα συμφωνίαν τῆς ὁποίας ἡ γλυκεῖα
ἐντύπωσις μὲ συνεκίνησε μέχρι εἴθους ψυχῆς· ἠκού-
σθην διὰ μακροῦ καὶ ἐπέστην μετ' οὐ πολὺ ὅτι ἡ
ἁρμονία αὕτη ἦμην ἐγώ.

Προσεκτικὸς, ἐνησυχολημένος καθ' ὀλοκληρίαν εἰς τὸ
νέον τοῦτο εἶδος τῆς ὑπάρξεως, ἐλησμένησα πλέον τὸ
φῶς, τὸ ἄλλο ἐκεῖνο μέρος τοῦ ὄντος μου, τὸ ὁποῖον
κατὰ πρῶτον ἠγνόησα ὅτε ἦνοιξα τοὺς ὀφθαλμούς.
Ὅποια χαρὰ εὐρίσκειν ἑμαυτὸν κάτοχον τοσοῦτων λαμ-
πρῶν ἀντικειμένων! ἡ εὐχαριστήσεσις μου ὑπερέβη τὴν
ὀπίαν κατ' ἀρχάς ἔχον αἰσθανθῆ καὶ διέκλυε πρὸς
στιγμὴν τὸ γυμνευτικὸν ἀποτέλεσμα τῶν ἤχων.

Προσῆλθον τὰ βλέμματά μου ἐπὶ μυρίων παντοίων
ἀντικειμένων· μετ' οὐ πολὺ ἐνόησα ὅτι ἠδυνάμην
νὰ χάσω καὶ νὰ εὐρὼ πάλιν τὰ ἀντικείμενα ταῦτα,
καὶ ὅτι ἔχον τὴν δύναμιν νὰ καταστρέφω καὶ νὰ
παράγω ἐκ νέου κατ' ἀρέσειαν τὸ ὠραῖον τοῦτο μέ-
ρος τοῦ ὄντος μου· καὶ μ' ὅλον ὅτι μοὶ ἐφάνη ἀπει-
ρον ὡς πρὸς τὸ μέγεθος διὰ τὴν ποσότητα τῶν πα-
ραφωτισμῶν καὶ διὰ τὴν ποικιλίαν τῶν χρωμάτων,
ἐνόμισα ὅτι ἀνεκάλυπτον, ὅτι τὰ πάντα ἐμπεριείχοντο
εἰς μέρος τι τοῦ ὄντος μου.

Ἦρχισα νὰ βλέπω ἀνευ συγκινήσεως, καὶ ν' ἀκούω
ἀνευ παραχῆς, ὅποτε πνοὴ τις ἀέρος τοῦ ὁποίου τὴν
δρῶσον ἠσθάνθη μ' ἔφερον εὐωδίας αἰτινας μοὶ ἐπρο-
ξένησαν ἐνδύμυχον ἀγαλλίαισιν καὶ μοὶ διήγειρον
αἰσθημα ἀγάπης δι' ἑμαυτὸν.

Τεταραγμένος ἐξ ὅλων τούτων τῶν αἰσθημάτων,
στενοχωρημένος ἀπὸ τὰς εὐχαριστήσεσις τόσοσ ὠραίας

καὶ μεγάλῃς ὑπάρξεως, ἀνηγέθη διὰ μιᾶς καὶ ἡσ-
θάνθη ἑμαυτὸν κυριευμένον ὑπὸ ἀγνώστου δυνάμεως.
Ἐπροχώρησα ἐν μόνον βῆμα, τὸ νέον τῆς θεσεῖος
μου μὲ κατέστησε ἀκίνητον. ἡ ἔκστασις μου ἦτον
υπερβολικὴ, ἐνόμισα ὅτι ἡ ὑπαρξίς μου διέφευγε· ἡ
κίνησις τὴν ὁποίαν ἔκαμα εἶχε συγχίσει τὰ ἀντικεί-
μενα, ἐφαντάσθη ὅτι τὸ πᾶν εὐρίσκειτο εἰς ἀταξίαν.

Ἐφερα τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου, ἤγγισα τὸ
μέτωπον καὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου, ἔψαυσα ὅλον μου
τὸ σῶμα· τότε μοὶ ἐφάνη ὅτι ἡ χεῖρ μου εἶναι τὸ κυ-
ριώτερον ὄργανον τῆς ὑπάρξεως· ὅτι εἰς τὸ μέρος
τοῦτο ἠσθανόμην, ἦτο τόσοσ καθαρὸν καὶ πλήρες, ἡ
ἠδονὴ μοὶ ἐφάνη τοσοῦτον τελεία παραβαλλομένη πρὸς
τὴν ὁποίαν τὸ φῶς καὶ οἱ ἤχοι μοὶ εἶχον προξένησει
εὐχαριστήσιν, ὥστε προσηλώθη ἐξ ὀλοκληροῦ εἰς τὸ
στερεὸν τοῦτο τοῦ ὄντος μου μέρος, καὶ ἠσθάνθη ὅτι
αἱ ἰδέαι μου ἐλάμβανον εἴθος καὶ πραγματικότητα.

Πᾶν ὅ,τι ἐπ' ἐμοῦ ἠγγίζον ἐφάνετο ὅτι ἀπέδιδεν
εἰς τὴν χεῖρά μου αἰσθημα ἀντ' αἰσθηματος, καὶ πᾶσα
πρόσψυσις παρήγαγεν ἐν τῇ ψυχῇ μου διπλὴν ἰδέαν.
Δὲν ἐβράδυνα νὰ ἐνοήσω ὅτι ἡ τοιαύτη τοῦ αἰσθά-
νεσθαι δύναμις ἦτο διακεχυμένη εἰς ὅλα τοῦ σώματος
μου τὰ μέρη· ἠγνόησα μετ' οὐ πολὺ τὰ ὄρια τῆς
ὑπάρξεώς μου, ἦτις κατὰ πρῶτον μοὶ εἶχε φανῆ ἀπει-
ρος τὴν ἔκτασιν.

Ἐἶχον ὀφεί τούς ὀφθαλμούς ἐπὶ τοῦ σώματος μου·
τὸ ἐνόμιζα τοσοῦτον κολοσσαῖον καὶ μέγα κατ' ὄγκον,
ὥστε ὅλα τὰ ἀντικείμενα ὅσα εἶχον προσβάλλει τοὺς
ὀφθαλμούς μου, δὲν μοὶ ἐφάνετο παραβαλλόμενα
πρὸς αὐτὸ, εἰμὴ ὡς τόσα φωτιστικὰ σημεῖα.

Ἐζηταζόμεν ἐπὶ πολὺ, ἐθεώρουν ἑαυτὸν μετ' εὐ-
χαριστήσεως, ἠκολούθουν τὴν χεῖρα μου μετὰ τὸν ὀφθαλ-
μὸν καὶ παρετήρουν τὰς κινήσεις αὐτῆς. Ἐλάμβανα
περὶ ὅλων τούτων τὰς πλέον ἀλλοκότους ἰδέας· ἐνό-
μιζα ὅτι ἡ κίνησις τῆς χεῖρός μου ἦτο εἶδος τι προσ-
καίρου ὑπάρξεως, διαδοχὴ τις πραγμάτων ὁμοίων·
τὴν ἐπλησίασα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου· μοὶ ἐφάνη τό-
τε μεγαλύτερα ὅλου τοῦ σώματος μου, καὶ ἐκρυσπεν
ἀπὸ τὴν ὄρασίν μου ἀπειρον πλῆθος ἀντικειμένων.

Ἦρχισα νὰ ὑποπεύωμαι ὅτι τὸ αἰσθημα τὸ ὁποῖον
διὰ τῶν ὀφθαλμῶν μου ἐλάμβανον ἦτο ἀπατηλόν·
εἶχον ἰδεῖ καθαρῶς, ὅτι ἡ χεῖρ μου ἦτο μικρόν τι μέ-
ρος τοῦ σώματος μου, καὶ δὲν ἐδυνάμην νὰ ἐνοήσω
πῶς ἠῆξεν ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε νὰ μοὶ φανῆ ἀμέτρος
τὸ μέγεθος· ἀπεφάσισα λοιπὸν νὰ ἐμπιστευθῶ εἰς
μόνον τὴν ἀφήν, ἦτις δὲν μ' εἶχεν ἀπατήσει εἰσέτι,
καὶ νὰ προφυλάττωμαι ἀπὸ πάντα ἄλλον τρόπον τοῦ
αἰσθάνεσθαι καὶ τοῦ εἶναι.

Ἡ προσφύλαξις αὕτη μ' ὠφέλησεν· ἤρχισα δὲ πάλιν
νὰ κινῶμαι καὶ ἐβάδιζα μὲ τὴν κεφαλὴν ἀνωρθωμέ-
νην καὶ πρὸς τὸν οὐρανὸν ὑψωμένην. Προσέκρουσα ἐ-
λαφρῶς κατὰ τινος φοινίκου· ὅλος ἐντρομος ἔφερα τὴν
χεῖρά μου ἐπὶ τοῦ ξένου τούτου σώματος· τὸ ἐκρίνα
δὲ τοιοῦτον διότι δὲν μ' ἀπέδιδεν αἰσθημα ἀντ' αἰ-
σθηματος· ἀπεσύρθη μὲ εἶδος τι φρίκης, καὶ ἠγνόη-
σα κατὰ πρῶτον ὅτι ὑπῆρχε τι ἐκτὸς ἐμοῦ.

Ταραχθεὶς ἐτι πλέον ἐξ τὴν ἔαν μου ταύτην ἀ-
νακάλυψιν ὅσον εἰς οὐδεμίαν ἐκ τῶν ἄλλων, μόλις
ἠδυνήθη ν' ἀπομακρύνω τὸν φόβον, καὶ ἀφ' οὗ ἤμε-
λέτησα ἐπὶ τοῦ περιστατικοῦ τούτου, ἐσυμπέρανα ὅτι

πρέπει να κρίνω τὰ ἐξωτερικὰ ἀντικείμενα, ὅπως καὶ τὰ μέρη τοῦ σώματός μου, καὶ ὅτι μόνη ἡ ἀρῆ ἡδύνατο νὰ με θεβαιώσῃ περὶ τῆς υπάρξεως αὐτῶν.

Ἐζήτησα λοιπὸν ν' ἀπτῶμαι πᾶν ὅ,τι ἐβόλεπον· ἤθελα νὰ ψηλαφήσω τὸν ἥλιον, ἐξέτεινα τὰς χεῖρας διὰ νὰ περιλάβω τὸν ὀρίζοντα, δὲν εὔρον εἰμὴ τὸ κενὸν τῶν ἀέρων.

Εἰς ἕκαστον πείραγμα τὸ ὁποῖον ἐδοκίμαζα, ἐπιπτον ἀπὸ ἐκστασιν εἰς ἐκστασιν· διότι ὅλα τ' ἀντικείμενα μ' ἐφαίνοντο ἐπίσης πλησίον μου εὐρισκόμενα, καὶ μόλις μετ' ἀπειρον πλῆθος δοκιμῶν ἔμαθα νὰ μεταχειρίζωμαι τοὺς ὀρθαλμούς διὰ νὰ ὀδηγῶ τὴν χεῖρά μου· καὶ ἐπειδὴ αὕτη μοὶ παρεῖχεν ἰδέας ὅλως διαφιρνετικῆς τῶν ἐντυπώσεων τὰς ὁποίας ἐλάμβανα διὰ τοῦ αἰσθητηρίου τῆς ὁράσεως, τὰ δ' αἰσθητικὰ μου δὲν ἦταν σύμφωνα πρὸς ἄλληλα, αἱ μὲν κρίσεις μου ἦταν ἐπιτελεστέαι, τὸ δὲ σύνολον τοῦ εἶναι μου δὲν ἦτο δι' ἐμὲ εἰσέτι εἰμὴ ὑπαρξίς τις συγκεχυμένη.

Βαθέως περὶ ἑαυτοῦ ἐνητηχολημένος, περὶ τοῦ τι ἦμην, περὶ τοῦ τι ἡδυνάμην νὰ ἤμην, αἱ δυσκολαίδοτας ἀπήντων μὲ ἐταπεινόνον· ὅταν πλείωτον διεσκεπτόμην, ὅσον πλείωτεροι μοὶ ἐπαρουσιάζοντο ἀμφύβολοι· ἀπαυδήσας ἀπὸ τοσαύτης ἀβεβαιότητος, ἀποκαμῶν ἀπὸ τὰς κινήσεις τῆς ψυχῆς μου, τὰ γόνατά μου ἐκάμφθησαν, καὶ εὐρέθην εἰς ἀναπαυτικὴν τινα θέσιν. Ἡ ἡσυχὸς αὕτη κατάστασις ἐδῶκε νέας δυνάμεις εἰς τὰς αἰσθήσεις μου· εὐρισκόμεν κατ' ἕμην εἰς τὴν σκιάν ὠραίου τινὸς δένδρου· καρποὶ ἐρυθροειδεῖς κατείροντο ἐν εἴδει ὑάκινθου μέχρι χειρὸς διάστημα, τοὺς ἤγγισα ἐλαφρῶς· παραυτὰ ἐχωρίσθησαν ἀπὸ τοῦ κλάδου, καθὼς ἀποχωρίζεται ἀπ' αὐτοῦ τὸ σῦκον ὅταν ἦναι ὠριμον.

Ἐλαβα ἕνα ἐκ τῶν τοιούτων καρπῶν, ἐφαντάσθην ὅτι ἕκαμα κατὰκτησίν τινα, καὶ ἐσεμνυόμην διὰ τὴν ὁποίαν ἠσθάνομην δυνάμειν τοῦ νὰ δύναιμι νὰ κρατῶ ἐν τῇ χειρὶ μου ἕτερόν τι ὀλόκληρον ὄν· τὸ βάρος του ἂν καὶ ὀλίγον ἐπαισιωχτόν, μοὶ ἐφάνη ἐμψυχός τις ἀντίστασις τὴν ὁποίαν ἠεὐχαριστούμην νὰ υπερνικήσω.

Εἶχον πλησιάσει τὸν καρπὸν τοῦτον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου, παρετήρουν τὴν μορφήν καὶ τὰ χρώματα αὐτοῦ, ἡδύτατη τις ὄσμη μ' ἕκαμε νὰ τὸν πλησιάσω ἐπιπλέον· εὐρέθη πλησίον τῶν χειλέων μου ἀπερρόφουν διὰ θαθέων εἰσπνοῶν τὴν εὐωδίαν, καὶ ἐγευόμην διὰ μακροῦ τὰς εὐχαριστήσεις τῆς ὄσμης. Ἦμην πληρωμένος ἐσωτερικῶς ἀπὸ τὸν ἐκλασμάωδη τοῦτον ἀέρα· τὸ στόμα μου ἠνοιχθὲν διὰ νὰ τὸν ἀποπνεύσω καὶ πάλιν ἠνοιχθὲν διὰ νὰ ἐπαναλάβω· ἠσθάνθη ὅτι κατεῖχον ἐσωτερικῆν τινα λεπτοτέραν ὄσμήν, εὐπνευστοτέραν τῆς πρώτης· τέλος ἐγευόμην.

Ὅποια γεῦσις! ὅποιοι καινοφανεῖς αἰσθημα! Ἔως τότε δὲν εἶχον λάβει εἰμὴ ἀπλᾶς εὐχαριστήσεις· ἡ γεῦσις μοὶ παρεῖξε τὸ αἰσθημα τῆς ἡδονῆς. Ἡ οἰκειότης τῆς ἀπολαύσεως παρήγαγε τὴν ἰδέαν τῆς κατοχῆς· ἐνόμισα ὅτι ἡ οὐσία τοῦ καρποῦ τοῦτου ἀπεκατέστη ἰδική μου, καὶ ὅτι ἦμην κύριος νὰ μεταβάλλω τὰ ὄντα.

Κολακευμένος ἀπὸ τὴν ἰδέαν ταύτην τῆς ἰσχύος, παρωρωμημένος ὑπὸ τῆς εὐχαριστήσεως τὴν ὁποίαν ἠσθάνθη, ἐκοψα καὶ δεύτερον καὶ τρίτον καρπὸν, καὶ δὲν ἀπέκαμνα νὰ θέτω τὴν χεῖρά μου εἰς ἐνέργειαν

διὰ νὰ εὐχαριστῶ τὴν γεῦσίν μου. Ἀλλ' εὐάρεστός τις ἀτονία, κυριεύουσα κατὰ μικρὸν ὄλας μου τὰς αἰσθήσεις, ἐθάρυνε τὰ μέλη μου καὶ διέκοψε τὴν ἐνεργητικότητα τῆς ψυχῆς μου· ἔκρινα περὶ τῆς ἀπραξίας τῆς ἐκ τῆς χαυνότητος τῶν συλλογισμῶν μου· αἱ αἰσθήσεις μου ἀπημύδλυμἐναι ἐστρογγυλοποιοῦν ὄλα τὰ ἀντικείμενα, καὶ δὲν μοὶ μαρτίστανον εἰμὴ εἰκόνας ἀμυδρὰς καὶ δυσλήκτους· κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, οἱ ὀρθαλμοὶ μου κατασταθέντες ἀνωφελεῖς ἐκλείσθησαν, ἡ δὲ κερκλή μου μὴ ὑποστηριζομένη πλέον ὑπὸ τῆς ἰσχύος τῶν μυῶν, ἐκλινε διὰ νὰ εὐρῆ ὑποστήριγμα τι ἐπι τῆς χλόης.

Τὰ πάντα ἀμαυρώθησαν, ὄλα ἐξηφανίσθησαν, τὰ ἴχνη τῶν συλλογισμῶν μου διεκόπησαν, ἀπώλεσα τὸ αἶσθημα τῆς υπάρξεώς μου. Ὁ ὕπνος ὑπῆρξε μὲν βαθύς, ἀγνωθὸς ἂν διήρκεσε καὶ πολὺ· διότι δὲν εἶχον εἰσέτι τὴν ἰδέαν τοῦ χρόνου, οὐδ' ἠδυνάμην νὰ τὸν καταμετρήσω. Ἡ ἐγρήγορσις μου ἦτο δευτέρα γέννησις, καὶ μόνον ἠσθάνθη ὅτι εἶχον πύσει τοῦ νὰ ὑπάρχω.

Ἡ τοιαύτη ἐκμηδένισις τὴν ὁποίαν ἐπαθον μοὶ παρεῖχεν ἰδέαν τινα φόβου καὶ μ' ἕκαμε νὰ αἰσθανθῶ ὅτι δὲν ἐπέπρωτο νὰ ὑπάρχω διὰ παντός.

Εἶχα καὶ ἄλλην ἀβεβαιότητα· ἠγνόουν ἂν εἰς τὸ διάστημα τοῦ ὕπνου μου ἀρῆσα κένεν μέρος τοῦ ὄντος μου· ἐδοκίμασα τὰς αἰσθήσεις μου, ἐζήτησα νὰ γνωρίσω πάλιν τὸν ἑαυτόν μου.

Ἄλλ' ἐνῶ διέτρεχον διὰ τῶν ὀρθαλμῶν τὰ ὄρια τοῦ σώματός μου διὰ νὰ θεβαιωθῶ ὅτι ἡ ὑπαρξίς μου εἶχε διαμεῖνει ὀλόκληρος, ὁποία ἐστάθη ἡ ἐκστασις μου νὰ ἰδῶ πλησίον μου μορφήν τινα ὁμοίαν τῆς ἐμῆς! τὴν ἐξέλαβα ὡς ἄλλον ἑαυτόν· μακρὰν τοῦ νὰ χάσω τι καθ' ὃν καιρὸν εἶχα πύσει τοῦ νὰ ὑπάρχω, ἐνόμισα ὅτι ἐδιπλασιάσθη.

Ἐβρα τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοῦ νέου τοῦτου ὄντος· ὁποία ἐκστασις! δὲν ἦτον ἐγὼ, ἦτον ὁμοῦ ἄλλο τι πλείωτερον, καλῆτερον· ἐνόμισα ὅτι ἡ ὑπαρξίς μου εἶχεν ἀλλοιωθῆ καὶ μεταστῆ ὀλόκληρος εἰς τὸ δεύτερον τοῦτο μέρος τοῦ ἑαυτοῦ μου. ἠσθάνθη αὕτη ἐμψυχομένη ὑπὸ τὴν χεῖρα μου, τὴν εἶδον λαμβάνουσαν νόησιν ὑπὸ τοὺς ὀρθαλμούς μου· οἱ ἰδικοί τῆς διέχυσαν εἰς τὰς φλέβας μου δευτέραν πηγὴν ζωῆς· ἐπεθύμουν νὰ τῇ δώσω ὄλον μου τὸ εἶναι· ἡ ζωηρὰ αὕτη ἐπιθυμία συνεπλήρωσε τὴν ὑπαρξίν μου, ἠσθάνθη ἀναγεννωμένην ἕκτην τινα αἰσθησιν.

Κατὰ ταύτην τὴν στιγμὴν, τὸ ἄστρον τῆς ἡμέρας πρὸς τὸ τέλος τοῦ δρόμου του ἐσθυνε τὸ φῶς του· μόλις ἠδυνήθη νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἔχανα τὴν αἰσθησιν τῆς ὁράσεως, ὑπῆρξα πολὺ διὰ νὰ φοβῶμαι ὅτι θέλω πύσει νὰ ὑπάρχω, καὶ εἰς μάτην τὸ σκότος, εἰς τὸ ὅποιον εὐρέθη μοὶ ἀνεκάλεσε τὴν ἰδέαν τοῦ πρώτου μου ὕπνου.

T. E. Δ.